

CONSILIUM

SL

SVET EVROPSKE UNIJE

GENERALNI SEKRETARIAT SVETA

2009

Letno poročilo visoke predstavnice Unije
za zunanje zadeve in varnostno politiko
Evropskemu parlamentu o glavnih vidikih
in osnovnih usmeritvah SZVP

SZVP

POROČILA

2009

Letno poročilo visoke predstavnice Unije
za zunanje zadeve in varnostno politiko
Evropskemu parlamentu o glavnih vidikih
in osnovnih usmeritvah SZVP

SZVP

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo prek spleta na strežniku Europa (<http://www.europa.eu>).

Na koncu knjižice je naveden seznam bibliografskih virov.

ISBN 978-92-824-2763-7

ISSN 1831-9165

doi:10.2860/39401

© Evropska unija, 2010

Printed in Belgium

KAZALO

DEL I: PREGLED LETA 2009.....	7
A. ADDRESSING THREATS AND GLOBAL CHALLENGES	7
1. Širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev	7
2. Konvencionalno orožje.....	8
3. Terorizem	9
4. Energy security.....	10
5. Podnebne spremembe in varnost.....	11
B. REGIONALNI KONFLIKTI IN NESTABILNE RAZMERE.....	13
1. Middle East.....	13
2. Azija	14
3. Africa.....	15
4. Latinska Amerika	16
C. ZAGOTAVLJANJE STABILNOSTI V EVROPI IN ŠIRŠE	17
1. Evropska perspektiva kot vir stabilnosti.....	17
2. Enhanced cooperation with neighbours	20
3. Tackling crises and protracted conflicts in the neighbourhood	21
D. PRISPEVEK K BOLJ UČINKOVITEMU VEČSTRANSKEMU REDU	24
1. Delovanje znotraj večstranskih okvirov.....	24
2. Večja odgovornost regionalnih akterjev.....	26
E. SPODBUJANJE DEMOKRACIJE, ČLOVEKOVIH PRAVIC IN PRAVNE DRŽAVE.....	29
1. Vključevanje vprašanj človekovih pravic in enakosti spolov	30
2. Človekove pravice v sklopu SZVP	30
3. Človekove pravice v okviru SOVP	32
4. Boj proti nekaznovanosti	33
F. SPODBUJANJE PARTNERSTEV PO SVETU	35
Utrjevanje odnosov s strateškimi partnerji.....	35
United States	35
Russian Federation.....	35
Kitajska.....	36
Indija	37
Mexico.....	38
Brazil	38
Japonska	39
Kanada	39
Južna Afrika	39

G. VEČJA UČINKOVITOST, ZMOGLJIVOST IN SKLADNOST	40
1. Preprečevanje konfliktov.....	40
2. Consolidation of the CSDP	40
3. Razvejanost SVOP	44
4. Večja skladnost in učinkovitost.....	47
DEL II – VPOGLED V LETO 2010	48
PRILOGA I: Legal acts in the CFSP area	55
PRILOGA II: Appearances by representatives of the Council in the European Parliament in the field of CFSP/ESDP in 2009.....	68
PRILOGA III: CFSP budget 2009 - commitment appropriations	77

UVOD

V letnem poročilu za leto 2009 so zajeti glavni vidiki in osnovne usmeritve skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) v času češkega in švedskega predsedstva, v drugem delu poročila pa so obravnavani prihodnji izzivi za leto 2010.

Na področju mednarodnih zadev je leta 2009 prevladoval odziv mednarodne skupnosti na gospodarsko in finančno krizo. Energetska varnost je bila še naprej v ozadju številnih geostrateških izzivov, s katerimi se sooča Evropska unija. Regionalni konflikti na Bližnjem vzhodu, v Jemenu, Afganistanu/Pakistanu, Somaliji in sosednjih državah Evropske unije so prav tako ostali v ospredju programa zunanje politike EU. EU je še naprej temeljila na evropski perspektivi kot viru stabilnosti, in sicer z okrepljenim sodelovanjem s sosedami v okviru evropske sosedске politike. Ta je dobila končno obliko z začetkom vzhodnega partnerstva in nadaljnjega dela v zvezi z Unijo za Sredozemlje. Leto se je končalo z okrnjenim odzivom na večstranska prizadevanja na področju podnebnih sprememb.

Kar zadeva dejavnosti skupne varnostne in obrambne politike (SVOP)¹, si je EU v interesu širše mednarodne skupnosti še naprej prizadevala za namestitev treh vojaških operacij in devetih civilnih misij po vsem svetu. EULEX Kosovo, največja misija EU na področju pravne države, vzpostavljena s Skupnim ukrepom 2008/124/SZVP², je dosegla celovito operativno zmogljivost z okoli 1700 mednarodnimi policisti, sodniki, tožilci in carinski uradniki ter približno 1000 člani lokalnega osebja, nameščenega po vsem Kosovu.

Ker je 1. decembra začela veljati Lizbonska pogodba, je bil zadnji mesec leta 2009 v znamenju novega začetka za način, na katerega EU vodi svoje zunanje odnose. Z združevanjem političnih in izvajalskih orodij v okviru enega samega organa visokega predstavnika je Evropa okrepila svojo zmogljivost prizadevanja za svoje zunanjepolitične cilje.

V letu 2009 sta se predsedstvo in visokia predstavnik redno posvetovala z Evropskim parlamentom (EP) in ga tudi obveščala o dejavnostih SZVP, na delovni ravni pa so to počeli višji uradniki generalnega sekretariata³.

V okviru nove institucionalne ureditve bo EP še naprej v celoti igral svojo vlogo v zunanjem delovanju Unije. V skladu z določbami člena 36 se bo visoka predstavnica, ki zdaj nadomešča predsedstvo kot glavnega akterja na področju SZVP/SVOP, redno posvetovala z EP o glavnih vidikih in osnovnih usmeritvah SZVP in SVOP ter ga obveščala o tem, kako se te politike razvijajo. Poleg tega bo visoka predstavnica zagotovila, da se menja EP ustrezno upoštevajo. Dvakrat letno bo v EP potekala razprava o napredku pri izvajanju SZVP, vključno s SVOP.

¹ Evropska varnostna in obrambna politika (EVOP) pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe.

² UL L 42, 16.2.2008, str. 92.

³ Glej seznam nastopov predstavnikov Sveta v EP na področju SZVP/EVOP v letu 2009 v prilogi 1.

Z EP bodo prav tako še naprej potekala redna posvetovanja o proračunskih posledicah dejavnosti SZVP, tudi o financiranju skupnih stroškov civilnih operacij SVOP in posebnih predstavnikov EU.

To poročilo se predloži EP v skladu s točko 43 oddelka G Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju. To poročilo je omejeno na opis dejavnosti SZVP. Kadar je to primerno in potrebno za celovit pregled dejavnosti, so omenjeni tudi ukrepi, ki ne spadajo pod naslov V Pogodbe o Evropski uniji. Poročilo dopolnjuje poglavje o zunanjih odnosih iz letnega poročila o napredku EU, ki se predloži EP v skladu s členom 4 PEU⁴.

⁴ Člen 4 Pogodbe iz Nice.

DEL I: PREGLED LETA 2009

A. OBRAVNAVANJE GROŽENJ IN GLOBALNIH IZZIVOV⁵

V letu 2009 je bila potrjena globalna razsežnost izzivov, s katerimi se sooča EU, ter njihova medsebojna povezanost in kompleksnost. Boj proti širjenju orožja in boj proti terorizmu sta ostala v ospredju programa EU, vedno več pozornosti pa je bilo namenjene tudi varnostnim tveganjem, ki izhajajo iz podnebnih sprememb in oskrbe z energijo.

1. Širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev⁶

V letu 2009 je EU nadaljevala svoja prizadevanja na večstranskih forumih na podlagi strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (WMD) iz leta 2003 in novih smernic za ukrepanje Evropske unije v boju proti širjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilnih sistemov. EU je še naprej podpirala univerzalizacijo ustreznih mednarodnih pogodb in drugih instrumentov ter njihovo izvajanje v celoti. Jedrske ambicije Irana ostajajo resno varnostno tveganje, EU pa je še naprej igrala pomembno vlogo pri reševanju tega problema. Osebnost in lahko orožje, drugo konvencionalno orožje in embargo na orožje so ostali v ospredju programa EU.

Odziv Irana na obnovljena prizadevanja GS/VP, skupaj s Kitajsko, Francijo, Nemčijo, Rusko federacijo, Združenim kraljestvom in ZDA, da bi ga pritegnili v resna pogajanja, je bil nezadosten. Zato so se v okviru dvojnega pristopa ponovno začele razprave o možnih sankcijah.

Poleg formaliziranja embargov resolucije VSZN in omejitev na ravni EU je EU sprejela dopolnjen seznam blaga z dvojno uporabo, za katero je potrebno dovoljenje za izvoz v Iran. Splošni cilj EU ostaja vzpostavitev dolgoročnih odnosov z Iranom, ki bodo temeljili na zaupanju in sodelovanju.

V skladu s smernicami o zunanji in varnostni politiki EU v Vzhodni Aziji je EU še naprej prispevala k ohranjanju miru in stabilnosti na Korejskem polotoku in izredno pozornost pripisovala napredku na področju regionalne stabilnosti in neširjenja orožja, zlasti denuklearizacije. EU je večkrat izrazila odločno podporo procesu šeststranskih pogovorov in pozivala k spravi med Korejama. Revidirala je svoje skupno stališče o Severni Koreji (DLR Koreja) in v grobem prenesla resolucijo VSZN 1874, ki obsoja jedrski poskus, ki ga je maja 2009 izvedla DLR Koreja, in uvaja nove sankcije.

Tako kot v letu 2008 je bilo neširjenje WMD tudi v letu 2009 obravnavano tudi v pogodbenih odnosih EU s tretjimi državami. Leta 2009 so bile predhodno dogovorjene klavzule o WMD s Kitajsko, Južno Korejo, srednjeameriškimi državami in Libijo, pomemben napredek pa je bil dosežen v pogajanjih z Rusijo, Vietnamom, Tajsko, Singapurjem in Filipini.

⁵ Evropski parlament je 19. februarja 2009 sprejel resolucijo o osrednjih vidikih in temeljnih usmeritvah skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) v letu 2007, predloženem Evropskemu parlamentu ob uporabi točke 43 oddelka G Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 (2008/2241 (INI)) (P6_TA-PROV(2009)0074).

⁶ Evropski parlament je 24. aprila 2009 sprejel resolucijo o neširjenju jedrskega orožja in prihodnosti Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja (NPT) (2008/2324(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0333).

EU je še naprej politično in finančno podpirala organizacije, ki se ukvarjajo z neširjenjem WMD. Eden od primerov je nov sklep Sveta, sprejet julija 2009, ki temelji na uspešnih izkušnjah sodelovanja med EU in Organizacijo za prepoved kemičnega orožja (OPCW). EU si je še naprej prizadevala za univerzalizacijo Konvencije o kemičnem orožju. Še naprej je podpirala Mednarodno agencijo za atomsko energijo (IAEA) na Dunaju. Prav tako ostaja ključna donatorka v Sklad za jedrsko varnost. Začele so se razprave o obnovitvi projektov v podporo IAEA.

Pri obravnavanju nevarnosti zaradi biološkega orožja je EU sprejela dva skupna ukrepa, enega v podporo Konvenciji o biološkem in toksičnem orožju (BTWC) in drugega v podporo Svetovni zdravstveni organizaciji pri dejavnostih na področju biološke varnosti in biološke zaščite. Na podlagi strategije EU proti širjenju WMD iz leta 2003, novih smernic za ukrepanje in zahtev resolucije VSZN 1540 je EU 5. maja 2009 sprejela okrepljeno ureditev za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno uporabo, ki je začela veljati 27. avgusta 2009.

Kot je razvidno iz naslova, ta nova uredba poleg nadzora izvoza na ravni Unije zagotavlja tudi nadzor prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno uporabo.

EU je poleg tega začela izvajanje sklepa Sveta v podporo Haaškemu kodeksu ravnanja proti širjenju balističnih izstrelkov, ki je edini mednarodni instrument, ki obravnava izstrelke, ki so primarni nosilci WMD. Cilj EU je okrepitev delovanja Haaškega kodeksa ravnanja in njegova univerzalizacija. Zato je ozaveščanje držav, ki niso podpisnice, bistvenega pomena.

2. Konvencionalno orožje

Osebno in lahko orožje (SALW)

V letu 2009 je EU še naprej spodbujala vprašanje osebnega in lahkega orožja (SALW) na vseh večstranskih forumih in v svojih političnih dialogih s tretjimi državami v okviru strategije EU za osebno in lahko orožje.

V letu 2009 se je nadaljevalo oblikovanje pobude EU za boj proti nezakoniti trgovini z orožjem po zraku in začele so se preučevati poti za ozaveščanje tretjih držav. EU je še naprej izvajala svoj projekt o uničenju SALW in presežnega streliva v Ukrajini ter pripravila nov sklep Sveta o upravljanju zalog, zbiranju, registraciji in poročanju o prenosu orožja ter uničenju presežkov na Zahodnem Balkanu. Zaradi konference za pregled, ki bo leta 2012, so se začele tudi priprave na sprejetje novega sklepa Sveta za podporo izvajanja akcijskega programa ZN za SALW.

Poleg tekočih projektov na področju SALW je EU v podporo srednjeameriškega programu nadzora nad osebnim in lahkim orožjem (CASAC) ali regionalnim organom v Afriki, kot je Gospodarska skupnost zahodnoafriških držav, Gospodarska skupnost srednjeafriških držav oziroma Vzhodnoafriška skupnost, v okviru instrumenta za stabilnost, prek regionalnega centra za osebno in lahko orožje (RECSA), začela projekt v podporo boju proti nedovoljenemu kopičenju in trgovini s strelnim orožjem v Afriki.

Po tem, ko so bili leta 2008 sprejeti zadevni sklepi Sveta, je EU vprašanja v zvezi s SALW začela vključevati v svoje odnose s tretjimi državami tudi prek vnosa člena o SALW v zadevne sporazume s tretjimi državami. Leta 2009 so bile predhodno dogovorjene klavzule o SALW z Južno Korejo, srednjeameriškimi državami in Libijo, pomemben napredek pa je bil dosežen v pogajanjih z Rusijo, Vietnamom, Tajsko, Singapurjem in Filipini. Potekale so tudi priprave na vzpostavitev namenskega dialoga o SALW med EU in Kitajsko. EU je poleg tega podprla Afriško unijo pri pripravi strategije AU za SALW, ki bo morda sprejeta leta 2010.

Nadzor izvoza

Na področju izvoza konvencionalnega orožja so si države članice še naprej prizadevale za zблиževanje svojih politik nadzora izvoza, in pokazale odločenost, da preprečijo izvoz vojaške tehnologije in opreme, ki bi se lahko uporabila v nezaželene namene, kot je notranja represija ali mednarodna agresija, ali ki bi lahko prispevala k regionalni nestabilnosti. Drugi dogodki, kot so usklajene dejavnosti ozaveščanja in posodobitev Skupnega seznama vojaškega blaga EU februarja 2009, so še okrepili izvajanje Skupnega stališča 2008/944/SZVP kot najbolj celovitega mednarodnega režima za nadzor izvoza orožja.

Na svetovni ravni EU še naprej podpira pogajanja o pogodbi o trgovini z orožjem (ATT). Države članice EU so dejavno sodelovale na dveh sejah odprte delovne skupine o ATT v letu 2009 in glasovale za novo resolucijo Generalne skupščine ZN, ki je določila okvir za pogajanja o ATT na konferenci ZN leta 2012. Svet je leta 2009 sprejel in uveljavil tudi sklep o spodbujanju procesa oblikovanja ATT, ki obsega šest regionalnih seminarjev z več kot 120 povabljenimi državami.

3. Terorizem

EU je v letu 2009 obravnavala nevarnost terorizma v okviru ZN in v svojih odnosih s tretjimi državami, pri čemer jo je vodilo načelo, da so učinkoviti ukrepi v boju proti terorizmu ter varstvo človekovih pravic, temeljnih svoboščin in pravne države cilji, ki se dopolnjujejo in vzajemno krepijo.

V letu 2009 se je sodelovanje z Združenimi državami v boju proti terorizmu okrepilo tako v obliki kot po vsebini – s političnim dialogom med EU in ZDA na najvišjih ravneh ter tehničnim dialogom na delovni ravni. EU je pozdravila poziv predsednika Obame k zaprtju zapora v Gvantanamu in sklenila dati pozitiven odziv ob predpostavki, da bodo temeljna politična vprašanja obravnavana v širšem političnem pregledu. Ministri za pravosodje in notranje zadeve EU so 4. junija določili 'ugoden okvir', ki med drugim vključuje mehanizem izmenjave informacij in ki tistim državam članicam, ki so pripravljene sprejeti pripornike iz Gvantanama, omogoča, da jih sprejmejo, hkrati pa o tem obveščajo svoje partnerice iz EU in schengenskega območja.

Skupna izjava EU in ZDA z dne 15. junija 2009 določa čezatlantski okvir za sodelovanje v boju proti terorizmu, ki temelji na skupnih vrednotah, pravni državi, mednarodnem pravu in človekovih pravicah.

Okrepil se je politični dialog s tretjimi državami o krepitvi zmogljivosti. V okviru srečanj trojke COTER so potekale razprave z ZDA, Rusijo, Kanado, Avstralijo, Pakistanom, Jemnom itd. Glavni finančni instrument za podporo tretjim državam v njihovih prizadevanjih za preprečevanje in boj proti terorizmu je instrument za stabilnost (IfS).

Južna Azija, zlasti Pakistan in Afganistan, regija Sahel, Jemen in Somalija, ostajajo v ospredju programa EU na področju boja proti terorizmu

Eno od prednostnih področij politike EU za boj proti terorizmu je preprečevanje ter – v njegovem okviru – boj proti radikalizaciji in novačenju, in to ne le v EU, temveč tudi zunaj nje.

V letu 2009 so se v sklopu različnih dialogov in posvetovanj o človekovih pravicah obravnavali vidiki človekovih pravic v okviru boja proti terorizmu, EU pa je pri tem izkoristila priložnost in sogovornike opozorila, da mora pravna država postati temeljno načelo strategij boja proti terorizmu.

4. Energetska varnost⁷

Naša potencialna in dejanska ranljivost glede oskrbe z energijo je bila jasno razkrita na začetku leta 2009 v plinskem sporu med Rusijo in Ukrajino. V okviru SZVP so bili vidiki energetske varnosti še dodatno utrjeni v dvostranskih odnosih EU s partnerji in prek regionalnih strategij.

Kar zadeva Rusijo, je za naše energetske odnose značilna močna soodvisnost: Rusija je glavni zunanji energetski dobavitelj EU, EU pa je največji potrošnik ruskih ogljikovodikov. Vendar je preoblikovanje ruskih energetskega odnosov z njenimi sosedami od januarja 2007 privedlo do več dvostranskih sporov. Plinski spor med Rusijo in Ukrajino januarja 2009 je imel posebej resne posledice za državljane in gospodarske družbe EU, EU pa je spodbudil k oblikovanju potrebnih ukrepov za izboljšanje svoje energetske varnosti (predlogi, ki jih zdaj preučujejo države članice in Evropski parlament). Krize so izpostavile potrebo po preglednih in predvidljivih energetskega odnosih. Energetski mehanizem zgodnjega opozarjanja med EU in Rusijo, podpisan 16. novembra 2009, naj bi prispeval k zmanjšanju tveganja motenj oskrbe.

Napoved Rusije julija 2009, da se umika iz Pogodbe o energetski listini (z oktobrom 2009) je vredna obžalovanja. EU je v svojih stikih z Rusijo dosledno poudarjala pomen skupnega mednarodnega pravnega okvira za zaščito naložb, tranzit in trgovino z energenti. EU je odločena, da se načela Pogodbe o energetski listini vključijo v novi sporazum med EU in Rusijo, o katerem trenutno potekajo pogajanja.

⁷ Evropski parlament je 17. septembra 2009 sprejel resolucijo o energetski varnosti (Nabucco in Desertec) (P7_TA-PROV(2009)0021).

Aprila 2009 je bila z Belorusijo podpisana skupna izjava o energiji, decembra 2009 pa je prišlo do političnega dogovora, da Republika Moldavija in Ukrajina postaneta članici energetske skupnosti. V letu 2009 je EU skupaj z mednarodnimi finančnimi institucijami ponudila pomoč pri posodobitvi ukrajinskega tranzitnega plinskega omrežja, reformi ukrajinskega plinskega sektorja in nabavi plina. EU je o energetskih vprašanjih z vzhodnoevropskimi partnerji razpravljala na platformi vzhodnega partnerstva o zanesljivosti oskrbe z energijo.

Z Alžirijo in Libijo so se nadaljevale dvostranske razprave o energiji, decembra 2008 je bil podpisan memorandum o soglasju na področju energije z Egiptom, leta 2009 pa so potekala uspešna pogajanja o memorandumu o soglasju na področju energije z Irakom (podpisan januarja 2010). V Sredozemlju se je zaključila prva faza sodelovanja med energetskimi regulatorji evro-sredozemskega območja (Medreg), ki jih sestavljajo sedem arabskih držav, Izrael, Palestina in Turčija, nadaljevanje v okviru druge faze pa se bo začela v letu 2010. Tristransko energetsko sodelovanje med EU, Izraelom in palestinskimi oblastmi se je ponovno začelo leta 2008, vendar se je zaradi krize v Gazi ustavilo. Cilj ostaja vzpostavitev skupnega energetskega urada in omogočanje projektov v skupnem interesu, kot je skupna izraelsko-palestinska pobuda "sončna energija za mir". V letu 2009 je bila zaključena študija v podporo projektu "sončna energija za mir", ki jo je financirala EU.

Krepitev energetskih prometnih povezav je ključno prednostno področje v okviru strategije EU za Srednjo Azijo. Vrh v Pragi o južnem koridorju maja 2009 in medvladni dogovor o plinovodu Nabucco sta bila pomembna elementa pri razvoju neposredne poti iz držav Srednje Azije v EU, ki je v interesu obeh strani. V pripravi je dokument v zvezi s sodelovanjem pri energetskih vprašanjih z Uzbekistanom.

5. Podnebne spremembe in varnost

V poročilu Evropskemu svetu⁸, ki sta ga marca 2008 predložila GS/VP in Evropska komisija, je opisano, kako lahko podnebne spremembe povečajo tveganje, in sicer se lahko zaradi ekstremnejših vremenskih pojavov, manjše količine padavin in manjšega pridelka ter dviganja morske gladine zaostrijo obstoječe napetosti v šibkih ali nedelujočih državah. Leta 2009 je prišlo do okrepljenega izvajanja priporočil tega dokumenta in nadaljnjih priporočil⁹ GS/VP decembra 2008.

Po sklepih Sveta iz decembra 2008 so bili Svetu za zunanje zadeve decembra 2009 predloženi "*skupno poročilo o napredku*¹⁰ in nadaljnja priporočila o podnebnih spremembah in mednarodni varnosti", v katerih je izpostavljeno delo, opravljeno v zadnjih letih na področju podnebnih sprememb in mednarodne varnosti. Opravljene so bile štiri študije primera (regionalni scenariji) o podnebnih spremembah in mednarodni varnosti v Jugozahodni Aziji, Jugovzhodni Aziji, Srednji Ameriki ter otoških državah indijskega oceana in Pacifika. Te študije primerov bolj podrobneje obravnavajo morebitne varnostne posledice na zadevnih območjih in bi morale podkrepiti naš razmislek o razvoju prilagajanja na podnebne spremembe in obvladovanja tveganja na področju podnebnih sprememb v teh regijah.

⁸ Glej "Podnebne spremembe in mednarodna varnost" (dok. Sveta 7249/08).

⁹ Glej "Podnebne spremembe in varnost: priporočila visokega predstavnika za nadaljnje ukrepanje na podlagi poročila visokega predstavnika in Komisije o podnebnih spremembah in mednarodni varnosti" (dok. Sveta 16994/1/08 REV1).

¹⁰ Skupno poročilo o napredku in nadaljnja priporočila o podnebnih spremembah in mednarodni varnosti za Svet (dok. Sveta 16645/09).

Svet za zunanje zadeve je potrdil poročilo in priporočila ter izjavil, da so podnebne spremembe in njihov vpliv na mednarodno varnost del širše agende EU za podnebne spremembe in osrednjega pomena za prizadevanja Unije. Bistven napredek je bil dosežen pri krepitvi zmogljivosti EU za zgodnje opozarjanje, analizo in odziv na vpliv podnebnih sprememb na mednarodno varnost, in sicer z vključitvijo zadeve v delo različnih oddelkov generalnega sekretariata Sveta vzporedno s celovitim medresorskim usklajevanjem znotraj služb Komisije.

Problematika je postala bistveni del programa političnega dialoga s tretjimi državami, vključno z ZDA, Rusijo, Indijo, Japonsko in Kitajsko. Neformalna posvetovanja so bila opravljena tudi z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, med drugim z ZN, OVSE, Natom in regionalnim forumom ASEAN s ciljem podpore krepitve razprave o podnebnih spremembah kot priprave na pogajanja o podnebnih spremembah v Københavnu.

Junija 2009 je ob vodilni vlogi EU Generalna skupščina ZN soglasno sprejela resolucijo¹¹, ob tem pa "*izrazila globoko zaskrbljenost glede možnih varnostnih posledic podnebnih sprememb*" in pozvala generalnega sekretarja ZN, naj pripravi poročilo¹² o tej temi za 64. generalno skupščino ZN. EU je prispevala k poročilu, ki je bilo predstavljeno septembra 2009 in s katerim se je začela razprava v zadevnih telesih ZN in med njimi.

¹¹ Resolucija Generalne skupščine ZN (A/63/281).

¹² Poročilo Generalnega sekretarja ZN o podnebnih spremembah in možnih varnostnih posledicah (A/64/350).

B. REGIONALNI KONFLIKTI IN NESTABILNE RAZMERE

Trenutni in novi regionalni konflikti ter nestabilnost, ki jo povzročajo šibke države, ostajajo resna grožnja za varnost EU in njenih državljanov. Vzroki so številni in zahtevajo večstranski odziv EU skupaj z drugimi globalnimi akterji ter večstranskimi in ali regionalnimi organizacijami. Poleg tega šibke države in države, v katerih vladajo konflikti, kažejo najmanjši napredek pri doseganju razvojnih ciljev tisočletja.

1. Bližnji vzhod^{13 14}

Dva glavna dogodka v zvezi z izraelsko-palestinskim konfliktom v letu 2009 sta bila konflikt v Gazi, ki je izbruhnil v zadnjih dneh leta 2008 in se končal 18. januarja 2009, ko sta Izrael in Hamas enostransko razglasila premirje, ter nadaljevanje prizadevanj nove ameriške administracije predsednika Obame za ponoven začetek pogajanj med obema stranema s posredovanjem posebnega odposlanca Mitchella.

EU je še naprej pomagala pri gradnji palestinske države, tudi prek misij SVOP (glej infra). Kaže, da so ta prizadevanja obrodila pozitivne rezultate, saj se na Zahodnem bregu kaže gospodarska rast tudi zaradi izraelskih ukrepov za zmanjšanje omejitve gibanja. Zaskrbljeni ostajamo zlasti glede nadaljnjega širjenja naselbin, razmer v vzhodnem Jeruzalemu in ureditve vstopa v Gazo in izstopa iz nje, pa tudi glede zastoja procesa palestinske narodne sprave.

Poskusi normalizacije odnosov med Libanonom in Sirijo v letu 2009 bi lahko prispevali k izboljšanju regionalnih razmer. Dolgoročno gledano lahko EU ponudi pomoč in izkušnje pri ureditvi meje med tema državama, zlasti pri demarkaciji, določitvi in varovanju meje. EU je ponudila podporo Libanonu, Siriji in Jordaniji, da bi pomagala zadevnim vladam obvladati veliko število beguncev iz Iraka.

EU je dokončala delo v zvezi s pridružitvenim sporazumom s Sirijo in predlagala njegov podpis oktobra 2009. Sirija še ni dala soglasja, ker pravi, da potrebuje več časa za preučitev možnih učinkov tega sporazuma. Upati je, da bi do podpisa lahko prišlo v letu 2010.

Kot odziv na vse večjo nestabilnost v Jemnu v letu 2009 in kot priznanje varnostnih interesov EU v zalivski regiji je Svet sprejel celovit pristop EU za Jemen, ki zajema politični dialog, razvojno pomoč, večji poudarek na usklajevanju med donatorji, krepitev zmogljivosti, humanitarno pomoč, krepitev države ter povečano sodelovanje in pomoč v boju proti terorizmu. Ta pristop se bo nadalje razvijal in izvajal skupaj z Jemenom in glavnimi mednarodnimi zainteresiranimi stranmi v letu 2010.

¹³ Evropski parlament je 15. januarja 2009 sprejel resolucijo o razmerah v Gazi (P6_TA-PROV(2009)0025).

¹⁴ Evropski parlament je 18. februarja 2009 sprejel resolucijo o človekoljubni pomoči Gazi (P6_TA-PROV(2009)0057).

EU in Irak sta pogajanja o sporazumu o partnerstvu in sodelovanju zaključila novembra 2009. Ko bo sporazum sklenjen in podpisan, bo to prvi pravno zavezujoči sporazum med EU in Irakom.

2. Azija

Leto 2009 je bilo za Afganistan in Pakistan težko leto. Med letom je EU svojo angažiranost okrepila tako, da se je oktobra na Svetu za splošne zadeve in zunanje odnose dogovorila o *Načrtu za okrepitev ukrepov EU v Afganistanu in Pakistanu* in uvedla ukrepe za njegovo izvajanje. Akcijski načrt EU si prizadeva obnoviti zavezo stabilizaciji regije, saj so razmere v Pakistanu in Afganistanu na več načinov povezane. Obnovljena zaveza EU poziva k sodelovanju in odgovornosti Afganistana. V tem procesu bodo morali imeti pomembno vlogo regionalni partnerji, saj je regionalna stabilnost bistvenega pomena za uspešen Afganistan in Pakistan.

Namen akcijskega načrta je okrepiti nastajajoče strateško partnerstvo EU s Pakistanom, vključno z organizacijo drugega ad hoc srečanja na vrhu v prvi polovici leta 2010.

EU je za predsedniške volitve in volitve v lokalne svete avgusta 2009 namestila misijo za opazovanje volitev, glede na prihajajoče parlamentarne volitve jeseni 2010 pa bo preučila tudi možnosti za pomoč pri reformi volilnega postopka v Afganistanu in namestitev nove misije za opazovanje volitev.

Za olajšanje civilnega usklajevanja in po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe ima EU od aprila 2010 dalje v Afganistanu eno samo predstavništvo, ki je nastalo z združitvijo delegacije Evropske komisije in urada PPEU za Afganistan.

EU je ohranila večinski pristop do Burme/Mjanmara, in sicer tako, da je obdržala omejevalne ukrepe in jih po izreku sodbe Daw Aung San Suu Kyi avgusta 2009 še okrepila, hkrati pa je še naprej zagotavljala humanitarno pomoč, kakor je opredeljena v Skupnem stališču iz leta 2006, nadaljevala dialog in stike z oblastmi, v okviru ASEM, z ASEAN in drugimi sosedi ter podpirala prizadevanja ZN.

Zavedajoč se možnih tveganj za nestabilnost, za katero EU meni, da bi lahko do nje prišlo, če se razmere ne izboljšajo, in vedoč, da bi morali glas in zahteve EU jasno doseči vlado države, je Svet decembra 2009 sklenil okrepiti dialog z vojaškimi oblastmi, da bi spodbudil svoj glavni cilj: začetek prehoda v stabilno demokracijo in pravno državo na podlagi vključevalnega dialoga med oblastjo ter opozicijo in etničnimi skupinami ter na podlagi osvoboditve vseh političnih zapornikov, kar bi pripeljalo do svobodnih in poštenih volitev v letu 2010. EU bo še naprej tesno sodelovala z ZN in podobno mislečimi zavezniki, kot so ZDA, Japonska, Avstralija, države ASEAN in drugi.

3. Afrika¹⁵

Na območju Afriškega roga^{16 17} je imela EU vodilno vlogo v mednarodni skupnosti, pri tem pa se je tesno usklajevala z drugimi mednarodnimi partnerji. EU je v Bruslju sogostila donatorsko konferenco o pomoči varnostnemu sektorju v Somaliji in dejavno podprla sporazum iz Džibutija, ki zagotavlja politično in mirno rešitev za regijo. V letu 2009 se je EU odločila, da bo okrepila svoje sodelovanje s Somalijo s celovitim pristopom¹⁸, in sprejela politiko o Afriškem rogu, ki so ji sledili sklepi Sveta o Afriškem rogu¹⁹. EU je s podaljšanjem mandata operacije EU NAVFOR Atalanta v okviru SVOP, ki je na čelu mednarodnih operacij za boj proti piratstvu, z vodenjem do zdaj najobsežnejšega usklajevanja v regiji in privolitvijo v vzpostavitev vojaške misije SVOP, ki bo prispevala k usposabljanju somalskih varnostnih sil, ponovno potrdila svojo zavezo²⁰. EU se zavzema za to, da bi Kontaktna skupina za boj proti piratstvu pred somalsko obalo (CGPCS) okrepila svoja prizadevanja.

Ta misija je tudi prvi primer uporabe SVOP za zagotavljanje neposrednega osnovnega vojaškega usposabljanja, ki podpira in krepi obstoječi program usposabljanja skupaj z drugimi mednarodnimi partnerji. Dopolnjuje boj proti piratstvu in širše razvojne programe Komisije in hkrati predstavlja bolj celovit pristop do dejavnosti kriznega upravljanja.

EU je še naprej spremljala vse štiri mirovne procese na območju Velikih jezer. To je bilo precej lažje, saj je bil v letu 2009 opažen bistven napredek v odnosih med DR Kongo in Ruando. Mirovni proces v vzhodni DR Kongo je zapleten politični in vojaški izziv. Kljub pozitivnemu razvoju dogodkov ta proces še ni končan, zlasti glede nevtralizacije ruandskih upornikov FDLR in integracije nekdanjih kongovskih upornikov v oborožene sile DR Kongo.

Napredek je bil opažen tudi v burundskem mirovnem procesu. Uporniško gibanje FNL je razoroženo, demobilizirano in preoblikovano v politično stranko. Začela se je priprava na volilni cikel v letu 2010 (predsedniške, zakonodajne in lokalne volitve). Poleg tega kriminalne dejavnosti LRA ostajajo resen dejavnik spodkopavanja v regiji (DR Kongo, CAR in južni Sudan). V vzhodni DR Kongo je še vedno ena najhujših humanitarnih kriz na svetu, in to kljub spodbujanju možnosti za stabilizacijo.

V regiji Sahel so še vedno prisotni problemi, povezani z varnostjo in razvojem, vključno z drogami, nezakonitim priseljevanjem, celicami Al Kaide (AQMI), trgovino z orožjem in oboroženim uporom, v povezavi z razvojnimi problemi, kot so slaba razvitost, brezposelnost mladih (verjetni kandidati, da se pridružijo upornikom ali AQMI) in potekajoča razvojna prizadevanja, ki jih ovirajo šibke varnostne razmere. V teku je pobuda EU za podporo regiji, zlasti Mavretaniji, Maliju in, ko bo mogoče, Nigru. Cilj pobude EU je oblikovanje celovitega pristopa, osredotočenega na razvoj, varnost, dobro upravljanje, spoštovanje človekovih pravic in pravno državo z ustreznimi instrumenti EU in programi držav članic EU za dvostransko pomoč. Sodelovanje z Alžirijo, Marokom in Libijo ter regionalnimi in celinskimi organizacijami je za ta prizadevanja ključnega pomena.

¹⁵ Evropski parlament je 24. marca 2009 sprejel resolucijo z naslovom Eno leto po Lizboni: uresničevanje partnerstva med Afriko in EU (P6_TA-PROV(2009)0151).

¹⁶ Evropski parlament je 15. januarja 2009 sprejel resolucijo o razmerah na območju Afriškega roga (P6_TA-PROV(2009)0026).

¹⁷ Evropski parlament je 26. novembra 2009 sprejel resolucijo o politični rešitvi vprašanja piratstva v obalnih vodah Somalije (P7_TA-PROV(2009)0099).

¹⁸ Julijski sklepi Sveta.

¹⁹ Decembrski sklepi Sveta.

²⁰ Januarski sklepi Sveta za zunanje zadeve.

Politične in varnostne razmere v Gvineji-Bissau so se leta 2009 z umori vojaških in političnih voditeljev, vključno s predsednikom, nenadoma poslabšale. Kljub temu se je volilni proces nadaljeval in nov predsednik je v začetku septembra nastopil petletni mandat. Odtlej je v državi prisotna določena mera politične stabilnosti. V letu 2009 je EU s podaljšanjem mandata misiji EU SSR GUINEA BISSAU v okviru SVOP do maja 2010 ponovno potrdila svojo zavezo.

V Gvineji se je zastoj, ki je nastal zaradi prizadevanj hunte, da bi se obdržala na oblasti, razvil v krvavo represijo mirnega shoda opozicije, v kateri je umrlo več kot 150 ljudi, zgodila so se posilstva in izginotja. Po neuspelem poskusu umora vodje hunte je novi začasni predsednik pod hudim pritiskom mednarodne skupnosti sprejel ukrepe za ponovno vzpostavitev tranzicije. EU je za pritisk na hunto uporabila različne instrumente, ki jih ima na voljo, vključno s sankcijami proti odgovornim za uboje.

V Mavretaniji so mirne volitve omogočile vrnitev k ustavni normalizaciji.

Glavni vprašanji v zvezi s Sudanom sta bili konflikt v Darfurju in počasni napredek pri izvajanju celovitega mirovnega sporazuma (CPA). V odziv na obtožbo predsednika Al Baširja s strani MKS je Sudan izgnal številne mednarodne nevladne organizacije, kar je še poslabšalo razmere. Razvojno sodelovanje EU je bilo oteženo, saj Sudan ni ratificiral revidiranega Sporazuma iz Cotonouja. Napeti odnosi med Čadom in Sudanom so se izboljšali, zato je bil na mirovnih pogajanjih o Darfurju v Dohi dosežen omejen napredek. Pobude AU so ob podpori EU dobile nov zagon v okviru skupine za Sudan na visoki ravni, ki jo vodi nekdanji predsednik Mbeki.

Na Madagaskarju so marca 2009 nezakonito strmoglavili izvoljenega predsednika države. AU je državo takoj izključila in ustanovila mednarodno kontaktno skupino (ZN, VSZN, stalni člani, EU, SADC in drugi) za iskanje mirne rešitve. Posledično pa je uvedla sankcije proti sedanjemu predsedniku in številnim njegovim somišljenikom.

4. Latinska Amerika

Po državnem udaru v Hondurasu 28. junija je EU obsodila odstavitev predsednika Manuela Zelaja in podprla vse pobude in prizadevanja za ponovno vzpostavitev demokracije v državi. Odpoklicala je svoje ambasadorje. Misija EU za opazovanje volilnega procesa za volitve 29. novembra je bila odpovedana, saj bi se lahko razlagala, kot oblika priznanja dejanske vlade. Namesto tega je bila nameščena tehnična skupina volilnih strokovnjakov. Po teh volitvah in kot rezultat prizadevanj novega predsednika Porfiria Loba, da uveljavi določbe sporazuma iz San Joséja/Tegucigalpe, kar je pripeljalo do podpisa sporazuma o narodni spravi in spodbujanju sprave, se je EU odločila, da bo normalizirala odnose s Hondurasom, vključno z dejavnostmi sodelovanja (razen tistih, ki se navezujejo na vojaška vprašanja) in ponovnim pričetkom pogajanj o pridružitvenem sporazumu s Srednjo Ameriko.

C. ZAGOTAVLJANJE STABILNOSTI V EVROPI IN ŠIRŠE

1. Evropska perspektiva kot vir stabilnosti

Svet je decembra 2009 ponovno potrdil²¹, da je dosledno izvajanje obnovljenega soglasja o širitvi (december 2006)²², ki temelji na utrjevanju zavez, pravičnem in doslednem pogojevanju, boljši komunikaciji in sposobnosti EU, da sprejme nove članice, še naprej podlaga za ukrepanje EU, vključno na področju skupne zunanje varnostne politike na vseh ravneh širitvenega procesa.

Pogajanja s Turčijo so prišla do zahtevnejše faze, ki zahteva od Turčije, da pospeši prizadevanja za izpolnjevanje vzpostavljenih pogojev. Nadaljnja prizadevanja za zagotovitev, da Turčija v celoti izpolnjuje kopenhavska merila, so potrebna na številnih področjih, zlasti glede temeljnih svoboščin. Pogajalski proces je najboljši vzvod in spodbuda za napredek v tej smeri. Turčija je pomemben regionalni akter med drugim za varnost na Bližnjem Vzhodu in Južnem Kavkazu, s ključno vlogo pri dobavi energije in spodbujanju dialoga med civilizacijami. Glede na to je Svet pozdravil pomembna diplomatska prizadevanja za normaliziranje odnosov z Armenijo. Svet je v sklepih iz decembra 2009 pozdravil začetek okrepljenega dialoga o migracijah in pozval, da se hitro sprejmejo konkretni ukrepi. Svet je ponovil, da se mora Turčija nedvoumno zavezati dobrih sosedskim odnosom in mirnemu reševanju sporov v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, po potrebi tudi tako, da za pomoč zaprosi Meddržavno sodišče. Poleg tega je EU ponovno opozorila na vse suverene pravice držav članic EU, med katere med drugim sodi tudi sklepanje dvostranskih sporazumov v skladu s pravnim redom EU in mednarodnim pravom, vključno s Konvencijo ZN o pomorskem pravu.

Svet je tudi z globokim obžalovanjem ugotovil, da Turčija kljub večkratnim pozivom ni izpolnila svoje obveznosti glede celovitega nediskriminatornega izvajanja Dodatnega protokola k Pridružitvenemu sporazumu in ni napredovala v smeri normalizacije odnosov z Republiko Ciper. Ker napredek ni bil dosežen, bo EU ohranila ukrepe iz leta 2006, kar bo še naprej vplivalo na skupni napredek pri pogajanjih. EU bo v skladu s sklepi z dne 11. decembra 2006 še naprej pozorno spremljala in ocenjevala napredek pri vprašanjih, zajetih v izjavi Evropske skupnosti in njenih držav članic z dne 21. septembra 2005. Napredek se zdaj pričakuje brez nadaljnjih zamud.

Od Turčije se tudi pričakuje, da bo dejavno podprla sedanja pogajanja, ki naj bi pripeljala do pravične, celovite in izvedljive rešitve ciprskega vprašanja v okviru ZN ter v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta ZN in načeli, na katerih temelji Unija. Pri tem pa so bistvenega pomena zavezanost Turčije in njeni dejanski prispevki k dosegi takšne celovite rešitve.

V zadnjem letu je Hrvaška v pristopnih pogajanjih bistveno napredovala in zdaj stopa v zadnjo fazo. Delovna skupina za pripravo pristopne pogodbe za Hrvaško je delo začela decembra 2009.

²¹ Glej sklepe Sveta z dne 8. decembra 2009 (dok. 17169/1/09 REV 1).

²² Glej sklepe Evropskega sveta z dne 14. in 15. decembra 2006 (dok. 16879/1/06 REV 1).

Svet je pozdravil podpis arbitražnega sporazuma glede mejnega vprašanja s Slovenijo 4. novembra 2009 v Stockholmu in njegovo ratifikacijo v hrvaškem saboru 20. novembra 2009. Pozval je Hrvaško, naj izkoristi ta napredek za rešitev vseh odprtih dvostranskih vprašanj, zlasti mejnih sporov, pri tem pa naj se zaveda pomena dobrih sosedskih odnosov.

Stabilizacijsko-pridružitveni proces zagotavlja krovni politični okvir za odnose in pogajanja z Zahodnim Balkanom²³ vse do pristopa teh držav k EU. Svet je leta 2009 ponovno potrdil svojo polno podporo evropski perspektivi celotne regije, ki ostaja bistvenega pomena za njeno stabilnost, spravo in prihodnost.

EU je ponovno izpostavila pomen regionalnega sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov v procesu približevanja EU. Medtem ko je bil v letu 2009 dosežen napredek približevanju EU, nekateri izzivi ostajajo enaki za vse države; nadaljevati in pospešiti morajo krepitev pravne države, vključno z zagotavljanjem svobode izražanja, bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter zagotavljanjem učinkovitosti in neodvisnosti sodstva in izboljšanjem upravnih zmogljivosti.

Sodelovanje s partnerji na Zahodnem Balkanu se je v letu 2009 nadaljevalo. Albanija (28. aprila 2009) in Srbija (22. decembra 2009) sta vložili prošnjo za članstvo v EU, potem ko jo je decembra 2008 vložila Črna gora. Svet je sklenil pozvati Komisijo, naj pripravi mnenje o prošnji Črne gore (23. aprila 2009) in Albanije (16. novembra 2009). Stabilizacijsko-pridružitveni sporazum EU-Albanija je začel veljati 1. aprila 2009. Prvi Stabilizacijsko-pridružitveni svet z Albanijo je potekal 18. maja 2009. Začasna sporazuma (ZS) med EU ter Bosno in Hercegovino ter med EU in Črno goro sta se še naprej gladko izvajala, za začetek veljavnosti SPS pa se čaka na dokončanje vseh postopkov. Svet je junija 2009 poudaril, da se mora vodstvo Bosne in Hercegovine²⁴ konstruktivno vključiti v politični proces in se vzdržati nacionalistične retorike. Decembra je znova izrazil pomisleke glede političnih razmer in pozval Bosno in Hercegovino, naj nujno pospeši izvajanje ključnih reform. Opozoril je tudi, da sta za napredek potrebni vizija skupne prihodnosti države in njenega vodstva ter politična volja za izpolnjevanje evropskih integracijskih zahtev. Svet je tudi izpostavil, da se mora Bosna in Hercegovina odločiti za prve ustavne spremembe, da bo lahko vzpostavila delujočo državo in svoj ustavni okvir prilagodila Evropski konvenciji o človekovih pravicah.

Tožilstvo MKSJ je decembra 2009 izrazilo zadovoljstvo nad obsegom sodelovanja Srbije s sodiščem. Svet je nato 8. decembra sklenil, da uveljavi začasni sporazum med EU in Srbijo, ki je končno začel veljati 1. februarja 2010.

Predstavniki EU so prevzeli ključne vloge znotraj mednarodnih usklajevalnih mehanizmov na Zahodnem Balkanu. Visoki predstavnik EU za SZVP Javier Solana je maja 2009 obiskal Bosno in Hercegovino skupaj s podpredsednikom ZDA in ponovno poudaril skupno zavezo EU-ZDA za stabilnost države ter podprl prizadevanja za evroatlantske povezave ter pozval vodstvo, naj izvede potrebne reforme. Oktobra in novembra 2009 si je predsedstvo EU skupaj z ZDA začelo prizadevati za zagotovitev sporazuma za ključne reforme, vrhunec tega sta bili dve srečanji na visoki ravni v bazi Butmir blizu Sarajeva, spremljalo pa ju je več razprav in srečanj na tehnični ravni. Visoki predstavnik, ki je obenem tudi PPEU, je osrednja usklajevalna točka za delovanje mednarodne skupnosti.

²³ Evropski parlament je 24. aprila 2009 sprejel resolucijo o krepitvi stabilnosti in blaginje na Zahodnem Balkanu (2008/2200(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0331).

²⁴ Evropski parlament je 24. aprila 2009 sprejel resolucijo o stanju v Bosni in Hercegovini ((P6_TA-PROV(2009)0332).

Skupaj z delegacijo EU je visoki predstavnik/PPEU ponovno poudaril evropsko perspektivo Bosne in Hercegovine. EU je tudi dejavno sodelovala na sejah Sveta za uresničevanje miru (PIC). Usmerjevalni odbor Sveta za uresničevanje miru je še naprej redno pregledoval napredek pri "petih ciljih in dveh pogojih", določenih za zaključek Urada visokega predstavnika. Junija 2009 je Svet znova potrdil svojo zavezo cilju prehoda od UVP na močnejšo prisotnost EU, takoj ko bo izpolnjenih 5 ciljev in dva pogoja. Zaradi pomanjkanja napredka BiH odločitev o prehodu do zdaj ni bila mogoča.

Parlamentarne volitve so potekale v Črni gori (29. marca 2009) in Albaniji (28. junija 2009). V obeh državah so bili izpolnjeni skoraj vsi mednarodni standardi, nekaj pomanjkljivosti pa vendarle ostaja in treba je izvesti priporočila ODHIR. Albanija na parlamentarnih volitvah ni uspela v celoti upoštevati najvišjih standardov za demokratične volitve. Svet za splošne zadeve je decembra 2009 albanske politične stranke pozval, naj si naprej prizadevajo za politični dialog, vključno v parlamentu.

V Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji (NJRM) je bila koalicijska vlada, oblikovana leta 2008, funkcionalna in stabilna – tudi ob upoštevanju Ohridskega okvirnega sporazuma. Predsedniške in občinske volitve so potekale v dveh krogih marca in aprila 2009. OVSE/ODIHR sta menila, da izpolnjujejo večino mednarodnih standardov. V strategiji o širitvi in poročilu o napredku za državo je Komisija ocenila, da se je država temeljito spopadla s ključnimi prednostnimi nalogami za reforme in zadostno izpolnila kopenhavnska politična merila. Na podlagi tega je Komisija priporočila, da se začnejo pristopna pogajanja.

V sklepkih iz decembra 2009 je Svet opozoril na priporočilo, priznal napredek in navedel, da bo zadevo med naslednjim predsedstvom znova preučil.

Oktobra je Komisija predlagala ukrepe za spodbujanje političnega in socialno gospodarskega napredka Kosova. Decembra se je Svet dobro seznanil s temi predlogi, Komisijo pa pozval, naj sprejme potrebne ukrepe za podporo napredku Kosova pri približevanju EU v skladu z evropsko perspektivo za regijo, in izpostavil pomen ukrepov, povezanih s trgovino in vizumi brez poseganja v stališča držav članic o statusu Kosova. Komisijo tudi spodbuja, naj Kosovu omogoči sodelovanje v programih Unije in z njim poglobi dialog v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu.

Leta 2009 je PPEU na Kosovu na terenu še naprej preučeval trenutno zavezo EU za stabilizacijo in socialno-gospodarski razvoj in še naprej deloval kot mednarodni civilni predstavnik (ICR), kakor ga je imenovala mednarodna usmerjevalna skupina. Prevel je vlogo osrednje in usklajevalne točke za delovanje mednarodne skupnosti na Kosovu. V letu 2009 so bila prednostna interesna področja za PPEU podpora političnemu procesu in prispevek k sodelovanju in stabilnosti v regiji. Za dosego tega bo EU še naprej močno prisotna in se zavzemala za spoštovanje človekovih pravic, zaščito manjšin ter kulturne in verske dediščine. Zaveza EU v zvezi s slednjim je imenovanje ambasadorja Moschopoulosa, ki bo pomagal vzpostaviti pogoje za zaščito srbske pravoslavne

Svet je 30. novembra, z začetkom veljavnosti 19. decembra, sklenil ukiniti vizumsko obveznost za državljane Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije (NJRM), Črne gore in Srbije, potem ko so te države izpolnile merila, ki jih je EU določila za liberalizacijo vizumskega režima.

Svet je decembra pozval Komisijo, naj takoj, ko bo ocenila, da tudi Albanija ter Bosna in Hercegovina izpolnjujeta merila iz časovnih načrtov Komisije, podobne predloge predloži tudi za ti dve državi.

2. Poglobljeno sodelovanje s sosednjimi državami²⁵

Evropska sosedstva politika (ESP) je še naprej okvir za odnose s partnerji v sosednjih regijah. EU je začela oziroma nadaljevala razprave o poglobitvi in nadaljnjem razvoju dvostranskih odnosov z več južnimi partnerskimi državami ESP. Po sprejetju skupnega dokumenta o višjem statusu se je leta 2009 nadaljevalo delo v zvezi z novim akcijskim načrtom EU-Maroko, ki odraža pripravljenost Maroka na poglobitev odnosov z EU in vsemi njenimi institucijami. Tudi druge sredozemske države (Egipt, Jordanija in Tunizija) so zaprosile za nadgradnjo svojih odnosov z Evropsko unijo. Nadaljevalo se je delo v zvezi z izvajanjem akcijskega načrta EU-Izrael, čeprav je kriza v Gazi negativno vplivala na razprave o nadgradnji dvostranskih odnosov in novem akcijskem načrtu. Veljavnost sedanjega akcijskega načrta je bila podaljšana do junija 2010.

Vse od začetka pogajanj o okvirnem sporazumu EU-Libija novembra 2008 je bilo organiziranih že pet krogov teh pogajanj. Na številnih področjih je bil zabeležen viden napredek.

Kar zadeva vzhodno soseščino, je bil v pogajanjih z Ukrajino o novem pridružitvenem sporazumu, katerega bistveni del je vzpostavitev poglobljenega in obsežnega območja proste trgovine, dosežen velik napredek, in EU je še naprej prepričana, da so lahko končana v naslednjih mesecih, če ima Ukrajina potrebno politično voljo za pospešitev pogajanj za rešitev odprtih vprašanj. Pogajanja z Republiko Moldavijo o novem pridružitvenem sporazumu so se začela januarja 2010. Nadgradnja pogodbenih odnosov z Armenijo, Azerbajdžanom in Gruzijo bo temeljila na načelih vključevanja, razlikovanja in pogojnosti. Razprave v Svetu o osnutku pogajalskih direktiv za te države so se začele v letu 2009. Kot odgovor na nekatere pozitivne korake na področju demokracije in temeljnih svoboščin v Belorusiji si je EU prizadevala za postopno vzpostavitev stikov s to državo in bo tudi v prihodnje spodbujala njena reformna prizadevanja. Številni obiski na visoki ravni iz Belorusije in v Belorusiji so pomagali okrepiti politične izmenjave.

V letu 2009 je bilo z začetkom vzhodnega partnerstva (VP) na vrhu v Pragi 7. maja dodatno poglobljeno večstransko sodelovanje. Glavni cilj vzhodnega partnerstva je oblikovati potrebne pogoje za pospeševanje politične povezanosti in nadaljnje gospodarske integracije med Evropsko unijo in zainteresiranimi partnerskimi državami (Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Republika Moldavije in Ukrajina). V preteklem letu so v okviru vzhodnega partnerstva potekale številne večstranske aktivnosti: organizirana sta bila dva kroga srečanj štirih tematskih platform, na katerih so bili sprejeti njihovi delovni programi, ustanovljene različne delovne skupine in sprožene vodilne pobude. Forum za civilno družbo VP se je prvič sestel novembra, temu pa je decembra sledilo srečanje ministrov VP.

²⁵ Evropski parlament je 19. februarja 2009 sprejel resolucijo o reviziji Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (2008/2236(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0078).

Vzhodno partnerstvo urejajo načela razlikovanja in pogojnosti. Zagotovljena bo komplementarnost z regionalnimi pobudami med EU in ustreznimi partnerskimi državami, zlasti Sinergijo Črnega morja.

Dejanja v letu 2009 žal niso upravičila navdušenja, ki je spremljalo vzpostavitev Unije za Sredozemlje²⁶ julija 2008. Konflikt v Gazi je pomenil zamrznitev dejavnosti v okviru Unije za Sredozemlje v večjem delu leta 2009. Srečanja so bila postopno obnovljena poleti, v drugi polovici leta pa so potekala ministrska srečanja o vlogi žensk v družbi, o ekonomskih in finančnih zadevah ter o trajnem razvoju in trgovini. Kljub temu sta bili dve ministrski srečanja (zunanje zadeve in okolje) preloženi in leto se je končalo brez sprejetja statutov za sekretariat, ki naj bi bil vzpostavljen v Barceloni. The statutes of the Secretariat was eventually adopted in March 2010. Januarja 2010 je bil za generalnega sekretarja skupnega sekretariata Unije za Sredozemlje imenovan Ahmad Massadeh iz Jordanije.

3. Reševanje kriz in dolgotrajnih konfliktov v soseščini

Nerešeni konflikti v Južnem Kavkazu (Abhazija, Južna Osetija in Gorski Karabah) so še naprej predstavljali glavno oviro za stabilizacijo, politično reformo in gospodarski razvoj regije.

Dokler ne bodo rešeni, Gruzija, Armenija in Azerbajdžan ne bodo mogli posvetiti polne pozornosti utrditvi demokracije, dobremu upravljanju, gospodarski reformi in razvoju, pravni državi in spoštovanju človekovih pravic. Gruzija je najbolj napredovala pri zmanjševanju korupcije in spodbujanju pravne države, kljub temu pa se vse tri države s težavo spopadajo s prehodom v dinamično in pluralistično demokracijo. Kljub različnim stopnjam napredka na nekaterih področjih, so razlogi za zaskrbljenost še naprej nezadosten pluralizem in svoboda medijev, splošna šibka pravna država in pomanjkanje političnega dialoga.

Razmere v Gruziji so se od vojne avgusta 2008 nekoliko stabilizirale, vendar ostajajo krhke in nepredvidljive. Dejstvo, da Rusija ne spoštuje sporazumov z dne 12. avgusta in 8. septembra 2008, je še naprej oviralo prizadevanja za rešitev konflikta.

EU je že vse od sporazuma o premirju iz avgusta 2008 pomemben varnostni akter v regiji – z napotitvijo nadzorne misije EU v okviru SVOP v Gruziji (EUMM Georgia)^{27 28}, z imenovanjem PPEU za krizo v Gruziji²⁹, z dejavno vlogo pri zagonu in nadaljevanju pogovorov med obema stranema v Ženevi ob sopredsedovanju EU³⁰ in z zagonom velikega svežnja pomoči po konfliktih³¹. EU je poleg tega podprla zamisel o mednarodni preiskavi konflikta v Gruziji³².

Čeprav se je EU odločno zavzemala za nadaljnjo prisotnost misije OVSE v Gruziji, vključno z njeno nekdanjo nadzorno vlogo v Južni Osetiji, kot tudi za nadaljnjo prisotnost nadzorne misije Združenih narodov v Gruziji (UNOMIG) in Abhaziji, sta bili zaradi ruskega veta obe operaciji ukinjeni, s tem pa so bili iz Gruzije odstranjeni tudi elementi mednarodne varnostne strukture. Tako je EUMM ostala edini mednarodni opazovalec in njena prisotnost bistveno prispeva k varnosti in normalizaciji na terenu. Svet je mandat misije podaljšal še za eno leto do 14. septembra 2010.

²⁶ Evropski parlament je 19. februarja 2009 sprejel resolucijo o Barcelonskem procesu: Unija za Sredozemlje (2008/2231(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0077).

²⁷ Svet se je odločil, da nadzorni misiji EU v Gruziji podaljša mandat za nadaljnjih dvanajst mesecev, tj. do 14. septembra 2010. Glej sklepe Sveta o EUMM Georgia z dne 27. julija 2009, dok. 12354/09, in Skupni ukrep 2009/572/SZVP z dne 27. julija 2009 (UL L 197, 29.7.2009, str. 110).

²⁸ Uradna delegacija Evropskega parlamenta je bila na obisku v EUMM Georgia od 24. do 27. februarja.

²⁹ Glej Skupni ukrep 2009/131/SZVP z dne 16. februarja 2009 (UL L 46, 17.2.2009, str. 47–49) in Skupni ukrep 2009/571/SZVP z dne 27. julija 2009 (UL L 197, 29.7.2009, str. 109).

³⁰ Prvo srečanje, na katerih so potekali ženevski interni pogovori, je bilo 15. oktobra 2008; doslej je bilo devet krogov pogovorov. Deveto srečanje je potekalo 28. januarja 2010.

³¹ Glavni program za povojno pomoč se je začel po donatorski konferenci za Gruzijo (22. oktobra 2008).

³² Glej sklepe Sveta z dne 15. septembra 2008 (dok. Sveta 13030/08), Sklep Sveta 2008/901/SZVP z dne 2. decembra 2008 (UL L 323, 3.12.2008, str. 66) in Sklep Sveta 2008/570/SZVP z dne 27. julija 2009 (UL L 197, 29.7.2009, str. 108).

Sodelovanje EU s pokrajinama, ki se želita odcepiti, temelji na dveh stebrih: na eni strani na nepriznavanju teh entitet, na drugi strani pa na hkratni pripravljenosti sodelovati na številnih področjih, vključno s krepitvijo zaupanja na obeh straneh upravne meje, medosebnimi stiki in gospodarsko prenovu.

Ženevski proces je še naprej zapleten. Glede na prevladujoče napeto politično ozračje je bilo že samo nadaljevanje ženevskih pogovorov pomemben dosežek, saj je bil to edini forum, na katerem so bile zastopane in so morale sodelovati vse strani v konfliktu. Kljub temu pa je po več kot letu dni operacije in devetih krogih ženevskih pogovorov otipljivih rezultatov še vedno zelo malo. Kar zadeva Gorski Karabah, EU še naprej podpira pogajanja s skupino Minsk pod okriljem OVSE. EU je sporočila svoje stališče, da ne bo niti formalno niti neformalno povezovala reševanje vprašanj normalizacije turško-armenskih odnosov in Gorskega Karabaha. EU podpira mediacijo Švice, ki poteka že od samega začetka procesa normalizacije turško-armenskih odnosov. Čeprav EU ni del skupine Minsk pod okriljem OVSE, je še naprej zagotavljala politično podporo rešitvi konflikta in je zainteresirane strani obvestila, da je pripravljena okrepiti prizadevanja v podporo procesu reševanja konflikta z dejavnostmi na terenu. V zadnjem letu je mirovni proces v Gorskem Karabahu prešel v novo fazo s ponovno poživljenimi pogajanja, podkrepjenimi s šestimi srečanja med predsednikoma Armenije in Azerbajdžana, vendar so bile možnosti za mir ob koncu leta 2009 še vedno nejasne.

Dogodki v Republiki Moldaviji po volitvah so pokazali, da je nujno, da gre poglobitev odnosov s to republiko v korak z okrepitvijo dialoga o človekovih pravicah in demokraciji.

EU se je na politično krizo odzvala zlasti z okrepitvijo stikov med PPEU in vsemi zainteresiranimi stranmi, pa tudi z zagotavljanjem obsežnega strokovnega znanja in izkušenj s področja volitev, s čimer je pomagala ustvariti ugodne pogoje za ponovitev parlamentarnih volitev julija 2009.

Misija EU za pomoč na meji med Republiko Moldavijo in Ukrajino (EUBAM) je še naprej podpirala krepitev strokovnih sposobnosti moldavijskih in ukrajinskih služb za carinski in obmejni nadzor kot tudi poglobljanje sodelovanja med agencijami. Decembra 2009, po konstruktivnih dvostranskih pogovorih, je bil dosežen pomemben napredek pri začetku razmejitve osrednjega (pridnestrškega) dela moldavijsko-ukrajinske državne meje. Misija EUBAM je bila po dogovoru med Evropsko komisijo, Ukrajino in Republiko Moldavijo podaljšana novembra 2009.

Kar zadeva vprašanje Pridnestrja, je EU v zadnjem letu prek PPEU in z izvajanjem dveh velikih svežnjev projektov za krepitev zaupanja okrepila svoje sodelovanje v pogajanjih v zasedbi "5+2" in svojo prisotnost na terenu. Ob koncu leta je EU na prošnjo obeh sprtih strani pristala, da pomaga najti rešitev za odprta vprašanja, ki ovirajo ponovno vzpostavitev železniškega prometa skozi pridnestrsko regijo.

Kar zadeva Belorusijo³³, je Svet marca 2009 ponovno preučil začasen umik seznama oseb, za katere velja prepoved izdajanja vizumov, za katero se je odločil oktobra 2008 po izpustitvi zadnjih mednarodno priznanih političnih zapornikov. Čeprav je bilo v Belorusiji storjenih nekaj pozitivnih korakov, je sklenil, da okoliščine niso zrele za odpravo prepovedi izdajanja vizumov; prepoved je bila tako podaljšana še za eno leto. Da bi dal nekaj spodbude, pa je začasen umik seznama podaljšal do decembra 2009. Belorusija je bila povabljen tudi k sodelovanju v vzhodnem partnerstvu, kjer se je izkazala kot dejavna udeleženka. EU in Belorusija sta se v okviru dialoga o človekovih pravicah prvič sestali leta 2009. Vendar pa od marca naprej na področju demokratizacije ni bilo skoraj nobenega nadaljnega napredka³⁴.

Storjenih je bilo celo nekaj korakov nazaj, tudi v nekaterih kazenskih zadevah, kar bi lahko bilo politično motivirano, in v smislu uporabe represivnih ukrepov na demonstracijah.

Kljub temu zmerni opozicijski voditelji in aktivisti za človekove pravice trdijo, da je v splošnem ozračje boljše³⁵, in spodbujajo EU, naj vztraja pri politiki sodelovanja. Ob upoštevanju tega je Svet novembra 2009 ponovno preučil politiko do Belorusije in prepoved izdajanja vizumov podaljšal še za eno leto (do decembra 2010), za enako obdobje pa je podaljšal tudi začasen umik seznama. Komisija je bila pozvana k nadaljevanju pripravljalnega dela zaradi pridobitve pogajalskih direktiv za sporazum o poenostavitvi vizumskega postopka in sporazum o ponovnem sprejemu, ki naj se sprejmeta, ko bodo okoliščine dopuščale.

³³ Evropski parlament je 15. januarja 2009 sprejel resolucijo o strategiji EU za Belorusijo (P6_TA-PROV(2009)0027). Evropski parlament je 2. aprila 2009 sprejel resolucijo o polletni oceni dialoga med EU in Belorusijo (P6_TA-PROV(2009)0212).

³⁴ Evropski parlament je 17. decembra 2009 sprejel resolucijo o Belorusiji (P6_TA-PROV(2009)0117).

³⁵ Oblasti so naredile previdne korake v smeri liberalizacije, vključno z razdeljevanjem nekaj neodvisnih časnikov skozi uradne medijske mreže in registracijo gibanja "For Freedom" opozicijskega voditelja Aleksandra Milinkeviča.

D. PRISPEVEK K BOLJ UČINKOVITEMU VEČSTRANSKEMU REDU

1. Delovanje znotraj večstranskih okvirov

Za globalne izzive so potrebne globalne rešitve, zato je vzpostavitev bolj učinkovitega večstranskega svetovnega reda, h kateremu poziva EVS, glavni varnostni cilj EU. Najboljši način za doseg tega cilja je tesno sodelovanje z organizacijami, kot so Združeni narodi, NATO, OVSE in Svet Evrope, in udeležba v drugih mednarodnih usklajevalnih mehanizmih.

Združeni narodi

Združeni narodi so s svojim univerzalnim poslanstvom in legitimnostjo samoumevni okvir za iskanje globalnih rešitev. Krepitev vloge ZN ostaja ključni element zunanjega delovanja EU. Okvir ZN ima pomembno vlogo na področjih, kot so mirovne operacije, človekove pravice in razvoj. Prednostne naloge EU za GSZN 64³⁶ so zlasti usmerjene na reševanje svetovne gospodarske in finančne krize, odpravo negativnega učinka podnebnih sprememb in potrebo po zagotavljanju zanesljive oskrbe z energijo in hrano. EU se je osredotočila tudi na stanje človekovih pravic v številnih državah ter v ta namen na GSZN 64 sprejela resolucije o stanju človekovih pravic v Burmi/Mjanmaru in Demokratični ljudski republiki Koreji in številne izjave, organizirala interaktivne dialoge s posebnimi poročevalci ZN v okviru Sveta ZN za človekove pravice.

Izvajanje načela "odgovornost za varovanje" (R2P) je bilo tudi v letu 2009 glavna prednostna naloga EU pri ZN. EU in njene države članice so izvedle odločno in ciljno naravnano kampanjo ozaveščanja, da bi širše članstvo ZN prepričale v sprejetje konkretnih ukrepov za izvajanje koncepta. Prav zaradi teh prizadevanj EU je bilo na julijski razpravi v GS o R2P doseženo široko soglasje glede tega koncepta. V ustrezni resoluciji GSZN je navedeno, da bo GS "pozornost še naprej namenjala odgovornosti za varovanje".

Razprava in resolucija sta pripomogli k lažjemu razumevanju koncepta in njegovi utrditvi v agendi ZN. EU je sprožila tudi notranje razprave o tem, kako načelo R2P vključiti v politike EU.

EU je tudi v letu 2009 tesno sodelovala z ZN na področju kriznega upravljanja. Uresničevanje skupne izjave o sodelovanju pri kriznem upravljanju iz leta 2007 je očitno prispevalo k okrepitvi stikov. Visoki uradniki ZN so se pogosto udeleževali sej Političnega in varnostnega odbora, predstavniki EU, vključno s posebnimi predstavniki EU, pa so se redno srečevali s svojimi sogovorniki iz ZN³⁷.

EU in OZN sta v letu 2009 tesno sodelovali na področjih operacij, kjer sta obe dejavni, in sicer na Kosovu, v Afganistanu, Demokratični republiki Kongo, Gvineji Bissau, Somaliji in Gruziji. EU je svoja prizadevanja za varnost in razvoj v Somaliji tesno usklajevala z Združenimi narodi. V Čadu in Srednjeafriški republiki so bile operacijske pristojnosti EUFOR Chad/RCA uspešno prenesene na operacijo ZN MINURCAT, pri čemer je približno 2000 vojakov iz držav članic EU postalo del kontingenta ZN.

³⁶ Kakor je navedeno v dok. 10809/09. Evropski parlament je v resoluciji z dne 24. marca 2009 (P6_TA(2009)0150 - 2009/2000(INI)) Svetu priporočil prednostne naloge EU za 64. zasedanje Generalne skupščine ZN.

³⁷ Za več informacij glej poročili o napredku v zvezi s priporočili za izvajanje skupne izjave o sodelovanju ZN-EU pri kriznem upravljanju, ki zajemata navedeno obdobje (dok. 11451/09 in 17541/09).

Izkušnje, pridobljene pri prehodu z misije EUFOR Tchad/CAR na misijo MINURCAT in pri fazi načrtovanja misije EULEX Kosovo (po preureditvi misije UNMIK), bodo dragocen prispevek za uskladitev sodelovanja med ZN in EU pri kriznem upravljanju. Generalni sekretar ZN je v poročilu o začasni upravi ZN na Kosovu z dne 20. septembra 2009 izpostavil, da je vloga drugih akterjev, na primer OVSE in EULEX, vse pomembnejša in v okviru resolucije VS 1244 (1999) dopolnjuje vlogo UNMIK. EU si je še naprej prizadevala za večjo učinkovitost Sveta za človekove pravice (HRC) in Tretjega odbora Generalne skupščine Združenih narodov. Tako kot v preteklosti je bila tudi zdaj EU tista, ki je pripravljala ali podpirala resolucije in pobude za obrambo in razširjanje mednarodnih norm pred različnimi stranmi, ki jih želijo omejiti ali omiliti njihov pomen. V ta namen je EU nadaljevala z ozaveščanjem, ki je dolgotrajni proces, da bi prepričala skeptike in dosegla soglasje.

NATO³⁸

Sodelovanje med EU in Natom v okviru ureditve "Berlin Plus" za operacijo SVOP EUFOR Althea v Bosni in Hercegovini je bilo tudi leta 2009 nemoteno in učinkovito. Informacije so se nadalje izmenjevale v okviru delovne skupine EU-NATO za zmogljivosti. V predhodnem poročilu je navedeno, da bi sodelovanje vseh držav članic EU dodatno olajšalo izmenjavo informacij na področju vojaških zmogljivosti.

EU je decembra 2009 dokončno oblikovala sklop konkretnih predlogov za okrepitev odnosov med EU in Natom v duhu sodelovanja z Natom, ki jih je generalnemu sekretarju Nata posredovala visoka predstavnica in v katerih je EU izpostavila potrebo po zanesljivih ureditvah za lažje sodelovanje na območjih, kjer istočasno delujejo operacije/misije kriznega upravljanja SVOP in Nata, kot je to na Kosovu in v Afganistanu

OVSE

EU je leta 2009 podpirala prizadevanja OVSE pri različnih regionalnih vprašanjih, vključno s Kosovom, Južnim Kavkazom in dolgotrajnimi konflikti. EU je posebno pozornost namenila zlasti preprečevanju in reševanju spopadov, vključno z dejavnostmi Visokega komisarja za narodne manjšine in misij organizacije OVSE na terenu za krepitev zaupanja in demokracije.

EU je v okviru organizacije OVSE konstruktivno in vsebinsko sodelovala v dialogu o prihodnosti evropske varnosti, ki je bil leta 2009 v ospredju programa organizacije OVSE. EU je bila grškemu predsedstvu v veliko pomoč pri zagotovitvi uspešnega začetka procesa s Krfa na prvem neformalnem srečanju ministrov držav članic organizacije OVSE, na katerem so ministri potrdili, da bi ta proces lahko obnovil zaupanje med državami udeleženkami in s tem okrepil in oživil OVSE.

Na srečanju ministrskega sveta v Atenah (1. in 2. decembra 2009) sta bila v skladu s cilji EU uspešno sprejeta izjava in sklep o procesu s Krfa, ki izražata odločno zavezanost nadaljevanju obsežnega dialoga o varnosti v okviru OVSE; srečanje je bilo namenjeno tudi oblikovanju vsebinskega načrta in primernih, natančno opredeljenih podrobnosti za napredek pod kazahstanskim predsedovanjem leta 2010 in po njem.

EU je tudi v letu 2009 podpirala prizadevanja OVSE za izboljšanje varnosti v okviru vseh treh dimenzij (politično-vojaška, gospodarsko-okoljska in človeška). Sodelovanje z OVSE je bilo nadalje okrepljeno na področjih upravljanja meja, varnosti in nadzora nad drogami.

³⁸ Evropski parlament je 19. februarja 2009 sprejel resolucijo o vlogi Nata v varnostnem ustroju EU (2008/2197(INI))/(P6_TA-PROV(2009)0076).

V okviru gospodarske in okoljske dimenzije je EU dejavno sodelovala pri pogajanjih, na katerih je bil OVSE podeljen raziskovalni mandat, v skladu s katerim mora preučiti načine za okrepitev svoje vloge v dialogu o energetske varnosti.

V okviru človeške razsežnosti je EU še naprej izpostavljala pomen, ki ga pripisuje ohranitvi neodvisnosti teles organizacije OVSE, predvsem Urada za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR). EU je večkrat izrazila zaskrbljenost nad slabšanjem svobode medijev v regiji organizacije OVSE in napadi na novinarje in zagovornike človekovih pravic ter pozvala k sprejetju ukrepov za odpravo teh slabih razmer.

Svet Evrope

EU je nadaljevala sodelovanje s Svetom Evrope v skladu z memorandumom o soglasju med EU in Svetom Evrope, zlasti na območju ESP in Zahodnem Balkanu. Večina skupnih programov EU in Sveta Evrope ter dejavnosti Sveta Evrope, ki jih podpira EU, zajema sodelovanje na področju demokracije in vprašanj človekovih pravic, vključno s podporo volilnemu procesu in vprašanji medijev. EU je uspešno sodelovala tudi z beneško komisijo Sveta Evrope na področju ustavnih in zakonodajnih vprašanj. EU je v celoti podprla prizadevanja za večjo učinkovitost Evropskega sodišča za človekove pravice.

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe so se začele priprave na pristop EU k Evropski konvenciji o človekovih pravicah³⁹.

2. Večja odgovornost regionalnih akterjev

V poročilu o izvajanju EVS iz leta 2008 je poudarjeno, da "morajo k trajnim rešitvam sporov prispevati vsi regionalni akterji, ki si želijo miru". Pri tem imajo bistveno vlogo regionalne organizacije in regionalne sile. S svojim delovanjem lahko sicer prispevajo k miru in stabilnosti, po drugi strani pa lahko njihova pasivnost pripomore k napetosti in nemirom. Zato je za EU še zlasti pomembno, da se na podlagi odnosov z regionalnimi organizacijami ter s spodbujanjem medregionalnega in regionalnega sodelovanja razvija kultura vestnega prevzemanja odgovornosti na regionalni ravni.

Regionalne organizacije in regionalno sodelovanje

Svet za regionalno sodelovanje (RCC), ki ima sedež v Sarajevu in urad za zvezo v Bruslju in ki deluje pod okriljem Procesa sodelovanja v jugovzhodni Evropi (SEECP), je na Zahodnem Balkanu nadalje krepil sodelovanje v regiji na področju številnih ključnih vprašanj. Sekretariat RCC je leta 2009 med drugim začel pripravljati regionalno strategijo za raziskave, vzpostavljati mrežo gasilskih centrov in oživil socialni dialog v regiji. Sekretariat RCC sodeluje tudi v delovnih skupinah, ustanovljenih v okviru programov IPA, ki so namenjeni različnim upravičencem in v katerih so opredeljene prednostne naloge za regionalne projekte.

RCC je na letnem srečanju junija 2009 pozval, naj se več pozornosti nameni obravnavi odprtih vprašanj med državami Zahodnega Balkana.

Svet je poudaril načela vključevanja vseh strani in odgovornosti na lokalni ravni ter ob tem opozoril, da konstruktivni pristop do regionalnega sodelovanja, vključno s trgovino, ostaja ključnega pomena za zagotavljanje polnega sodelovanja celotne regije, tudi Kosova in Srbije, v vseh ustreznih forumih.

³⁹ Evropski parlament je 16. decembra 2009 sprejel resolucijo o omejevalnih ukrepih, ki vplivajo na pravice posameznikov, po uveljavitvi Lizbonske pogodbe (P7_TA-PROV(2009)0111).

Nadaljnje izvajanje strategije EU za Srednjo Azijo je prispevalo k tesnejšemu sodelovanju med EU in državami Srednje Azije, vključno s političnim dialogom in tehničnim sodelovanjem. Leta 2009 je bilo v Dušanbeju organiziranih šest ministrskih trojk, od tega ena na regionalni in pet na dvostranski ravni, septembra v Bruslju pa odprto srečanje ministrov EU in Srednje Azije, na katerem so razpravljali o skupnih grožnjah in izzivih, kot so terorizem, trgovina z ljudmi in drogami, neširjenje orožja in energetska varnost. Poleg tega se je povečalo tudi število drugih srečanj na visoki politični ravni. PPEU za Srednjo Azijo se je z državami v regiji in s tretjimi stranmi večkrat sestal zaradi razmer v regiji.

EU je v letu 2009 skrbela zlasti stabilnost na afriškem kontinentu. Njeni glavni partnerji so bili tudi v letu 2009 Afriška unija (AU) in afriške regionalne organizacije, zlasti v okviru strateškega partnerstva EU-Afrika in akcijskega načrta EU za obdobje 2008–2010, katerega vmesni pregled je bil zaključen oktobra 2009. EU je prednost namenjala sodelovanju po izbruhu svetovne gospodarske in finančne krize in skupnim pripravam na zasedanje UNFCCC v Københavnu.

Obe strani sta na ministrskih srečanjih in srečanju Političnega in varnostnega odbora EU (PVO) s Svetom za mir in varnost AU (oktober 2009) nadalje uskladili svoj odziv na neustavne zamenjave vlad v Afriki, zlasti v Mavretaniji, Gvineji in na Madagaskarju. Usklajevanje med AU, ZN, EU in sodelujočimi regionalnimi organizacijami (ECOWAS in SADC) je bilo izboljšano.

Delegacija EU pri AU v Adis Abebi, ki jo vodita tako PPEU kot tudi vodja delegacije, je prispevala k izvajanju programa EU v Afriki. Nadaljnji napredek je bil dosežen pri politični in finančni podpori EU za operacijo AU AMISOM v Somaliji. V Bruslju je bila organizirana skupna konferenca donatorjev AU-ZN-EU v podporo prehodni zvezni vladi Somalije.

AU je okrepila prizadevanja za stabilizacijo razmer v Sudanu in v ta namen potrdila poročilo Mbekijske komisije o miru, pravičnosti in spravi v Darfurju in Sudanu.

V tej luči je AU na srečanjih z EU na politični ravni izpostavila s tem povezano vprašanje zaprositve za resolucijo VSZN za začasni odlog pregona obtoženega predsednika El Baširja v skladu s členom 16 Rimskega statuta MKS. Podobno je AU večkrat izpostavila vprašanje postopka univerzalne pristojnosti, ki jo izvajajo posamezne države članice. Poročilo neodvisnih afriških in evropskih pravnih strokovnjakov je pripomoglo k pojasnitvi tega vprašanja.

Glavni politični okvir med obema kontinentoma je bila tudi v letu 2009 skupna strategija Afrika-EU, ki je obema stranema omogočila nadaljnjo poglobitev političnega in tehničnega sodelovanja, skupno obravnavo globalnih groženj in izzivov ter izkoristek novih priložnosti na podlagi boljšega usklajevanja v mednarodnih forumih. EU in AU sta sodelovali pri izvajanju vseh osmih tematskih partnerstev v okviru skupne strategije in si prizadevali doseči napredek na ključnih področjih, kot so mir in varnost, demokratično vodenje in človekove pravice, trgovina in regionalno povezovanje, razvojni cilji tisočletja, energija, podnebne spremembe, migracije/mobilnost/zaposlovanje, znanost/IKT in veselje.

V zvezi s partnerstvom za mir in varnost je podpora za usposobitev afriške strukture za mir in varnost (APSA) napredovala zadovoljivo, čeprav so se pojavile nekatere zamude zaradi različnih zmogljivosti in programov vključevanja afriških partnerjev. Usposabljanje afriške rezervne enote Amani Africa bi se moralo zaključiti konec leta 2010. Prve ugotovitve študije AU-EU o afriških centrih usposabljanja na področju operacij v podporo miru so že pripravljene, končne pa naj bi bile na voljo leta 2010. Vzpostavljalo se je tudi sodelovanje med kriznim centrom AU in EU SITCEN. Prizadevati bi si bilo treba za boljšo komunikacijo med temi različnimi moduli APSA.

Trajnostno financiranje mirovnih operacij pod vodstvom Afrike je obravnavala Prodijska komisija. Kako zagotoviti potrebno opremo je bilo tudi v letu 2009 pomembno vprašanje, zlasti kar zadeva merila za upravičenost iz finančnih instrumentov EU, kot je na primer mirovna pomoč za Afriko. Razprave z ZN o tej tematiki so napredovale.

V letu 2009 sta se EU in Afriška unija dvakrat sestali v okviru dialoga o človekovih pravicah, k temu procesu pa je prispeval tudi seminar civilne družbe, ki je bil organiziran v aprilu 2009. Dialoga sta bila osredotočena zlasti na sodelovanje med EU in AU na področju vprašanj človekovih pravic, kot je določitev standardov in regionalnih instrumentov za človekove pravice, hkrati pa sta služila tudi kot forum za razpravo o perečih temah, povezanih s položajem človekovih pravic.

EU je nadaljevala politični dialog na ministrski ravni z ASEAN (27. in 28. maja 2009 v Phnom Penhu), ki je znova potrdil strateški pomen sodelovanja in odnosov med EU in ASEAN. Ob robu ministrskega srečanja so bile sprejete politične izjave, v katerih je ASEAN uradno potrdil prošnjo EU za pristop k Pogodbi o prijateljstvu in sodelovanju med državami ASEAN in se zavzel pospešiti ta pristop. EU je poleg tega podpisala tudi prvi sporazum o partnerstvu in sodelovanju (SPS) z Indonezijo in dosegla viden napredek v pogajanjih za sklenitev PSP z drugimi državami ASEAN, zlasti z Vietnamom, Filipini in Tajsko. Čeprav EU potrjuje, da je strateški cilj območje proste trgovine med regijami, se je odločila skleniti dvostranske FTA z ustreznimi državami ASEAN in začeti pogajanja s Singapurom kot prvim iz skupine držav ASEAN.

Na srečanju zunanjih ministrov ASEM v Hanoju (25. in 26. maja 2009) so azijski in evropski partnerji odkrito razpravljali o številnih vprašanih skupnega interesa, vključno o širitvi ASEM, da bi vključevala tudi Rusijo in Avstralijo. Ministri so pozdravili pristopni prošnji Avstralije in Rusije in višje uradnike pozvali, naj pripravijo potrebne postopke, da bi lahko obe državi uradno pristopili k ASEM na njegovem 8. zasedanju na vrhu leta 2010. Ob koncu srečanja so sprejeli skupno izjavo, v kateri so vsi ministri obsodili podzemne jedrske poskuse, ki jih je 25. maja izvedla DLR Koreja. Izkazalo se je, da so se na tem srečanju tudi začele priprave na 8. vrh ASEM, ki bo 4. in 5. oktobra 2010 v Bruslju.

Težave pri sklenitvi sporazuma o prosti trgovini s Svetom za sodelovanje v Zalivu so se nadaljevale. Politična sporočila Sveta za sodelovanje v Zalivu so bila tudi v letu 2009 mešana, medtem ko je EU večkrat poudarila pripravljenost na sklenitev sporazuma.

Odnosi z Latinsko Ameriko na politični ravni so se v letu 2009 še okrepili. Komisija je septembra sprejela sporočilo o Latinski Ameriki, ki predstavlja politični okvir za odnose EU z državami te regije.

Peto vrhunsko srečanje med EU in skupino Rio (Praga, 13. maj 2009) je pomenilo korak naprej v krepitvi strateškega partnerstva med tema regijama. Glavni temi tega srečanja sta bili "obnovljivi energetski viri: trajnostni pristop na področju energetske varnosti in podnebnih sprememb" in "ponovna finančna stabilnost in rast svetovnega gospodarstva"⁴⁰.

V letu 2009 je bil dosežen napredek pri pogajanjih s Srednjo Ameriko in nekaterimi državami andske regije (Kolumbija, Peru). Pogajanja o pridružitvenem sporazumu EU-Srednja Amerika so dobro napredovala vse do prekinitve, ki jo je junija 2009 povzročil vojaški udar v Hondurasu. Pogajanja so se nadaljevala konec leta. Pogajanja s Kolumbijo in Perujem o večstranskem trgovinskem sporazumu so bila konec leta 2009 tik pred zaključkom, 1. marca 2010 pa tudi dejansko zaključena. Kar zadeva pogajanja o pridružitvenem sporazumu z Mercosurjem so ključni voditelji latinskoameriških držav konec leta 2009 potrdili pripravljenost na nadaljevanje pogajanj, ki so bila prekinjena vse od leta 2004.

⁴⁰ (Dok. 9881/09).

E. SPODBUJANJE DEMOKRACIJE, ČLOVEKOVIH PRAVIC IN PRAVNE DRŽAVE^{41 42 43 44}

Utrjevanje demokracije⁴⁵, pravna država in spoštovanje človekovih pravic sodijo med pomembnejše cilje SZVP⁴⁶. Novembra 2009 so se ministri EU za zunanje zadeve in razvoj dogovorili o svežnju sklepov Sveta o podpori demokraciji v zunanjih odnosih EU⁴⁷. Ti sklepi so okvir za bolj dosledno in učinkovito uporabo obstoječih instrumentov, zlasti na področju zunanje in razvojne politike, in določajo agendo za ukrepanje, v kateri so združeni ključne vrednote in načela, na katerih temelji pristop EU. Mednje sodijo priznanje, da demokracije ni mogoče vsiliti od zunaj; pristop, prilagojen posameznim državam; resnično partnerstvo in dialog za zagotovitev odgovornosti s strani tretjih držav ter nič več novih pogojev za razvojno pomoč EU. Svet je novembra 2009 tudi znova potrdil odločno zavezanost EU k spodbujanju in varstvu svobode veroizpovedi oziroma prepričanja⁴⁸. V njih je Svet ustrezna telesa Sveta pozval, naj ocenijo obstoječe pobude EU in oblikujejo predloge za spodbujanje svobode veroizpovedi ali prepričanja tako v dvostranskih odnosih kot tudi v mednarodnem okviru.

⁴¹ Evropski parlament je 7. maja 2009 sprejel resolucijo o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu v letu 2008 in politiki Evropske unije na tem področju (2008/2336(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0385).

⁴² Evropski parlament je 14. januarja 2009 sprejel resolucijo o razvoju Sveta OZN za človekove pravice in vloge EU (2008/2201(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0021).

⁴³ Evropski parlament je v skladu s postopkom v nujnih primerih v zvezi s kršitvijo človekovih pravic, demokracije in pravne države (pravilo 122) sprejel naslednje resolucije:

- o Iranu: zadeva Širin Ebadi, 15. januar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0029);
- o državnem udaru v Gvineji, 15. januar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0030);
- o svobodi tiska v Keniji, 15. januar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0031);
- o Šrilanki: 5. februar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0054);
- o položaju burmanskih beguncev na Tajskem, 5. februar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0055);
- o zavrnitvi izročitve Cesareja Battistija s strani Brazzilije, 5. februar 2009 (P6_TA-PROV(2009)0056);
- o Gvineji Bissau, 12. marec 2009 (P6_TA-PROV(2009)0143);
- o izgonu nevladnih organizacij iz Darfurja, 12. marec 2009 (P6_TA-PROV(2009)0145);
- o Filipinih, 12. marec 2009 (P6_TA-PROV(2009)0144);
- o pomoči Posebnemu sodišču za Sierro Leone, 24. april 2009 (P6_TA-PROV(2009)0310);
- o humanitarnih razmerah oseb, nastanjenih v taboru Ašraf, 24. april 2009 (P6_TA-PROV(2009)0311);
- o pravicah žensk v Afganistanu, 24. april 2009 (P6_TA-PROV(2009)0309);
- o Iranu: primer Roxane Saberi, 7. maj 2009 (P6_TA-PROV(2009)0391);
- o razmerah na Madagaskarju, 7. maj 2009 (P6_TA-PROV(2009)0392);
- o primeru Manuela Rosalesa v Venezueli, 7. maj 2009 (P6_TA-PROV(2009)0393);
- o Kazahstanu: primer Jevgenija Žovtisa, 17. september 2009 (P7_TA-PROV(2009)0023);
- o Siriji: primer Muhannada Al Hassanija, 17. september 2009 (P7_TA-PROV(2009)0024);
- o ubojih borcev za človekove pravice v Rusiji, 17. september 2009 (P7_TA-PROV(2009)0022);
- o Gvineji, 22. oktober 2009 (P7_TA-PROV(2009)0059);
- o Iranu, 22. oktober 2009 (P7_TA-PROV(2009)0060);
- o Šrilanki: 22. oktober 2009 (P7_TA-PROV(2009)0061);
- o Nikaragvi, 26. november 2009 (P7_TA-PROV(2009)0103);
- o Laosu in Vietnamu, 26. november 2009 (P7_TA-PROV(2009)0104);
- o Kitajski: pravice manjšin in izvajanje smrtne kazni, 26. november 2009 (P7_TA-PROV(2009)0105);
- o nasilju v Demokratični republiki Kongo, 17. december 2009 (P7_TA-PROV(2009)0118);
- o Ugandi: osnutek zakona proti istospolno usmerjenim, 17. december 2009 (P7_TA-PROV(2009)0119);
- o Azerbajdžanu: svoboda izražanja: 17. december 2009 (P7_TA-PROV(2009)0120).

⁴⁴ Človekove pravice in demokracija v svetu – poročilo o dejavnostih EU v obdobju julij 2008–december 2009.

⁴⁵ Evropski parlament je 22. oktobra 2009 sprejel resolucijo o krepitvi demokracije v zunanjih odnosih EU (P7_TA-PROV(2009)0056).

⁴⁶ Sklepi Sveta o človekovih pravicah in demokratizaciji v tretjih državah z dne 8. decembra 2009.

⁴⁷ Sklepi Sveta o podpori demokraciji v zunanjih odnosih EU – na poti k večji skladnosti in učinkovitosti (dok. 16081/09).

⁴⁸ Sklepi Sveta o svobodi veroizpovedi oziroma prepričanja iz novembra 2009.

Svoboda veroizpovedi ali prepričanja je neločljivo povezana z drugimi temeljnimi svoboščinami, vključno s svobodo izražanja. EU je v okviru forumov za razpravo, kot je Svet za človekove pravice, poudarila, da svoboda izražanja predstavlja enega izmed osnovnih temeljev demokratične družbe, saj zagotavlja samoizpolnitev ter pluralistično in strpno družbo z dostopom do številnih idej in filozofij. EU je izrazila prepričanje, da bi države morale zagotoviti, da se pravica izražanja omejuje izključno pa podlagi razlogov, navedenih v členih 19(3) in 20 Mednarodnega pakta o političnih in državljskih pravicah.

1. Vključevanje vprašanj človekovih pravic in enakosti spolov⁴⁹

V letu 2009 sta varstvo in spodbujanje človekovih pravic usmerjala veliko dejavnosti v okviru SZVP – začeti je bilo več novih posvetovanj in dialogov na temo človekovih pravic, vprašanja v zvezi z njimi so ostala še naprej na različne načine trdno zasidrana v odnosih EU s tretjimi državami, sprejete so bile nove smernice⁵⁰, agenda o človekovih pravicah in enakosti spolov pa je v okviru SOVP dosegla dejanski napredek. Svet je v sklepih iz decembra 2009 poudaril, da so potrebni nadaljnji praktični ukrepi za okrepitev vidika človekovih pravic in enakosti spolov v EVOP. Organizacija prvega sestanka svetovalcev in kontaktnih oseb za enakost spolov, ki bo 9. in 10. novembra 2010 v Bruslju, je pravi korak v to smer.

2. Človekove pravice v sklopu SZVP

Leta 2009 se je EU osredotočila na izvajanje svoje politike o pravicah žensk, kot je navedeno v "Celovitem pristopu EU k izvajanju resolucije VSZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti" in smernicah EU o nasilju nad ženskami in deklicami ter boju proti vsem vrstam njihove diskriminacije (Svet je oba dokumenta sprejel 8. decembra 2008).

EU je začela tudi pomembno kampanjo ozaveščanja za spodbujanje izvajanja resolucije VSZN 1325 in drugih resolucij Varnostnega sveta o ženskah, miru in varnosti. Resolucijo VSZN 1325 je vključila na agendo posvetovanj z ZDA in Kanado o človekovih pravicah ter za glavno temo sodelovanja z Afriško unijo izbrala vprašanje žensk, miru in varnosti. EU je v New Yorku organizirala dva dogodka na temo resolucije VSZN 1325, in sicer okroglo mizo februarja 2009, na kateri se je sestala vrsta zainteresiranih strani iz EU, AU, Združenih narodov in NVO, da bi razpravljali o tem, kako lahko regionalni dogovori dopolnjujejo ukrepe na ravni ZN in nacionalni ravni, ter dogodek na ministrski ravni septembra 2009, ki je bil namenjen razpravi o ukrepih pred 10. obletnico resolucije VSZN 1325 in obstoječih vrzelih na področju izvajanja.

EU je ukrepala v številnih posameznih primerih, nekajkrat tudi v skladu s smernicami za zagovornike človekovih pravic, tj. v Mehiki (zagovornik človekovih pravic), Afganistan (pismo vladi glede novega širiatskega prava), Rusiji (primeri zagovornic človekovih pravic), Sudanu (sojenje na podlagi obtožb, da je nespodobno, če ženska nosi hlače), Saudovi Arabiji (poroke otrok), Zambiji (sojenje uredniku časopisa zaradi članka o zavrnitvi zdravstvenega varstva materam) in Iranu (zagovornik človekovih pravic). Vprašanja spolov so se nadalje vključevala in upoštevala v instrumentih EU za krizno upravljanje, posebna podpora pa je bila namenjena odzivu na posebne razmere, ki prizadenejo ženske, na primer v zvezi z žrtvami trgovine z ženskami v Siriji.

⁴⁹ Evropski parlament je 7. maja 2009 sprejel resolucijo o vključevanju načela enakosti med spoloma v zunanje odnose EU ter v vzpostavljanje miru in oblikovanje državnih struktur (2008/2198(INI) (P6_TA-PROV(2009)0372).

⁵⁰ Svet je sprejel posodobljeno različico smernic EU o spodbujanju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava (MHP), dok. 16841/09.

Predsedstvo je 18. decembra sprejelo izjavo, s katero je obeležilo 30. obletnico sprejetja Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk.

Mučenje je bilo še vedno ena izmed glavnih tem dialogov in posvetovanj o človekovih pravicah s tretjimi državami. Izročene so bile številne demarše za posamezne primere. Posebna pozornost je bila namenjena preprečevanju mučenja in podpori EU splošnim mehanizmom za preprečevanje (Pododboru ZN za preprečevanje mučenja in njegovem morebitnem sodelovanju pri ustanovitvi regionalnih in nacionalnih pododborov) in nacionalnim preventivnim mehanizmom, vzpostavljenim v skladu z Opcijskim protokolom h Konvenciji proti mučenju.

V letu 2009 se je EU posvetila tudi izvajanju politike o otrokovih pravicah, kot je določena v smernicah EU o otrokovih pravicah in smernicah EU o otrocih v oboroženih spopadih.

Veljavnost prvega ciljnega področja, tj. boj zoper nasilje nad otroki, iz smernic EU o otrokovih pravicah je bila leta 2009 podaljšana za dodatni dve leti. Za izvajanje smernic je bilo v tesnem sodelovanju z Unicefom in civilno družbo izbranih deset pilotnih držav. Zaključene so bile posebne strategije za izvajanje, ki odgovarjajo posebnim potrebam pilotnih držav, v drugi polovici leta 2009 pa se je začela njihova implementacija.

Poleg tega je bil letni forum EU in nevladnih organizacij leta 2009 namenjen vprašanju otrokovih pravic ter ciljem in prizadevanjem glede boja proti nasilju nad otroki. Otrokove pravice so bile redno na dnevnem redu političnih dialogov in zlasti dialogov in posvetovanj o človekovih pravicah s tretjimi državami, npr. z Jordanijo, Izraelom in republikami Srednje Azije.

EU je bila dejavna pri uveljavljanju otrokovih pravic na raznih forumih ZN.

Prizadevala si je za večje in tesnejše sodelovanje z ZN na področju vprašanja otrok v oboroženih spopadih. Pozdravila in podprla je tudi novo resolucijo VSZN 1882 (2009), ki nadalje krepi varstvo otrok, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi.

Zaradi vse večje zaskrbljenosti Evropskega parlamenta nad samovoljnim uresničevanjem nekaterih svoboščin v Vietnamu in Kambodži se je EU odločila povečati število poti za obravnavo vprašanj človekovih pravic s številnimi državami regije in je v ta namen sprejela več izjav in demarš ter še bolj natančno spremljala razmere. Svet je leta 2009 potrdil vzpostavitev dialoga o človekovih pravicah z Indonezijo.

EU je še vedno zaskrbljena zaradi položaja človekovih pravic v Rusiji. Dva kroga posvetovanj EU in Rusije o človekovih pravicah leta 2009 sta omogočila EU, da bolj poglobljeno opozori na različne vidike položaja človekovih pravic v Rusiji, med drugim tudi na posamezne primere, povezane s človekovimi pravicami⁵¹. EU je izrazila zaskrbljenost zaradi umorov novinarjev in zagovornikov človekovih pravic v Ruski federaciji in je v ta namen dala tudi izjave in izročila demarše.

⁵¹ Evropski parlament je 16. decembra 2009 nagrado Saharov za svobodo misli za leto 2009 podelil ruski organizaciji za varovanje državljskih pravic Memorial in trem njenim predstavnikom Olegu Orlovu, Sergeju Kovaljevu in Ljudmili Aleksejevi, pa tudi vsem ostalim zagovornikom človekovih pravic v Rusiji. Po pridržanju aktivistov za človekove pravice, med drugim tudi Ljudmile Aleksejeve, v Moskvi 31. decembra 2009 je predsednik EP Jerzy Buzek pozval k njihovi takojšnji izpustitvi.

EU ostaja zaskrbljena nad položajem človekovih pravic v Srednji Aziji. V skladu s strategijo EU za Srednjo Azijo je EU vzpostavila dialog o človekovih pravicah z vsemi državami regije. Do zdaj sta bili organizirani dve srečanja v okviru tega dialoga, vprašanja človekovih pravic pa so postala tudi del srečanj na visoki ravni z vsem petimi zadevnimi državami.

Na podlagi pregleda razmer v Uzbekistanu se je Svet 26. in 27. oktobra 2009 odločil, da embarga na orožje ne bo podaljšal in s tem spodbudil oblasti Uzbekistana k sprejetju nadaljnjih pomembnih ukrepov za izboljšanje pravne države in položaja človekovih pravic v državi. Svet za zunanje zadeve bo v roku enega leta preučil in ocenil napredek, ki so ga dosegle oblasti Uzbekistana, ter učinkovitost sodelovanja med EU in Uzbekistanom.

Poleg tega je EU o problematiki človekovih pravic redno razpravljala s številnimi partnerji na območju Sredozemlja in Bližnjega vzhoda, in sicer z Alžirijo, Egiptom, Izraelom, Marokom, Sirijo in Tunizijo. Svet in Evropski svet sta leta 2009 odločno obsodila nasilno zatrtje protestov in opozicije po predsedniških volitvah v Iranu 12. junija s strani iranskih oblasti, EU pa je iransko vlado pozvala, naj na miroljuben način reši domače politične težave in spoštuje svoje mednarodne obveznosti v zvezi s človekovimi pravicami.

EU je s Kitajsko nadaljevala z razpravo o človekovih pravicah. Organizirani sta bili dve srečanja v okviru dialoga o človekovih pravicah. Notranja ocena dialoga je bila dokončana, priporočila pa bodo izvedena v letu 2010. EU je dala številne javne izjave, v katerih je obsodila kršitve človekovih pravic na Kitajskem, kot je priprtje Liu Xiaoboja in izključitev opazovalcev EU iz njegovega sodnega procesa ter usmrnitev britanskega državljana Akmala Shaikha in posameznikov v Tibetu in pokrajini Xinjiang.

EU je čestitala ASEAN za ustanovitev nove medvladne komisije za človekove pravice (AICHR), ki je ključni korak v razvoju ASEAN kot organizacije, ki ščiti univerzalne vrednote človekovih pravic. EU je pozvala ASEAN, naj izvaja pristojnosti AICHR in uskladi njene prihodnje dejavnosti s pariškimi načeli, da bi se zaščitile človekove pravice vseh posameznikov v državah ASEAN. EU se veseli sodelovanja z ASEAN na področju vprašanj človekovih pravic in je pripravljena ponuditi pomoč in izmenjati izkušnje na tem področju, vključno z nadaljnjim razvojem AICHR.

Leta 2009 so se EU ter Argentina, Brazilija, Čile in Mehika odločile, da bodo na področju človekovih pravic ukrepale v tesnem usklajevanju, predvsem v okviru mednarodnih forumov o človekovih pravicah, in so o teh zadevah začele poglobljena posvetovanja. Poleg tega je EU začela dialoge o človekovih pravicah z Argentino, Brazilijo ter Kolumbijo in okrepljen dialog s Čilom. Prvi dialog o človekovih pravicah z Mehiko bo potekal leta 2010.

3. Človekove pravice v okviru SOVP

Tudi v letu 2009 so se nadaljevala prizadevanja za okrepitev položaja mednarodnega humanitarnega prava (MHP)⁵² ter sistematizacijo in izvajanje vključevanja vidikov človekovih pravic, enakosti spolov in otrok, ki so jih prizadeli oboroženi spopadi (CAAC), v vse faze misij in operacij SVOP in v ta namen so bili v misije in operacije imenovani številni strokovnjaki za človekove pravice, v načrtovanje in mandate nekaterih misij in operacij SVOP pa vključeni elementi človekovih pravic.

⁵² Svet je v sklepih iz decembra 2009 ponovno poudaril svojo zavezanost zagotavljanju izvajanja smernic EU o MHP ter pomen nenehne krepitve položaja MHP v vseh dejavnostih zunanjega delovanja Evropske unije (dok. 16842/09).

Pomen vključevanja načela enakosti spolov, vključno z izvajanjem resolucij VSZN 1325 in 1820 ter resolucij VSZN 1888 in 1889, in ustreznih političnih dokumentov EU⁵³ je bil nadalje izpostavljen, da bi se zlasti dosegel bolj oprijemljiv napredek na zadevnih območjih, v skladu z Resolucijo Evropskega parlamenta o vključevanju načela enakosti med spoloma v zunanje odnose EU ter v vzpostavljanje miru in oblikovanje državnih struktur. Svet se je novembra 2009 dogovoril o dokumentu "Izvajanje resolucij VS ZN 1325 in 1820 v okviru usposabljanja za misije in operacije EVOP – priporočila za prihodnost", v katerem so navedeni ukrepi za boljšo usklajenost in kakovost splošnega usposabljanja osebja in usposabljanja osebja, dejavnega v misijah in operacijah SVOP, pred njegovo razmestitvijo.

4. Boj proti nekaznovanosti

Boj proti nekaznovanosti je eden od temeljev pristopa EU k vzpostavitvi in varovanju trajnega miru, mednarodnega prava in pravne države. Podpora EU Mednarodnemu kazenskem sodišču (MKS) je posledično še naprej trdna in odločna⁵⁴ in je bila vključena v vse zunanje politike EU, tako v okviru SZVP kot SVOP. Nevladne organizacije so tudi v letu 2009 ostale dragocen zaveznik v teh prizadevanjih.

Ustrezno kaznovanje mednarodnih zločinov in hudih kršitev človekovih pravic je pomemben vidik odnosov z našimi partnerji. Mednarodna kazensko pravo, ki ga uveljavljajo zlasti MKS in mednarodna kazenska sodišča za nekdanjo Jugoslavijo, Ruando in Sierro Leone, ima ključno vlogo pri ohranjanju miru ter krepitvi mednarodne in lokalne varnosti. EU ob podpori Evropskega parlamenta ostaja zavezana spodbujanju univerzalnosti, ki je del trdne zavezanosti Sodišču, in sicer s pomočjo diplomatskih demarš, seminarjev, dodajanjem klavzul v sporazume EU s tretjimi državami in podporo civilni družbi.

Zaradi tega sta obravnavanje preteklih kršitev človekovih pravic in popolno sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo (MKSJ)⁵⁵ bistvena za spravo na Zahodnem Balkanu. Kot del še vedno veljavne zaveze, da se osebe, obtožene vojnih zločinov, privedejo pred sodišče, EU v celoti podpira stalna prizadevanja za razkritje, oviranje in odpravo njihovih podpornih mrež, zlasti nadaljevanje sojenja Radovanu Karadžiću in prijetje Ratka Mladića in Gorana Hadžića, v skladu z Resolucijo Evropskega parlamenta o mandatu Mednarodnega kazenskega sodišča za nekdanjo Jugoslavijo (2008/2290(INI)).

Civilna misija EULEX Kosovo v okviru SVOP je postala v celoti operativna in začela preiskovati, kazenskopravno in sodno preganjati primere vojnih zločinov, organiziranega kriminala in korupcije.

Državam nekdanje Jugoslavije je bilo s posebno podporo prenosu znanja iz MKSJ na njihove nacionalne pravne sisteme omogočeno, da same obravnavajo primere vojnih zločinov.

⁵³ Celovit pristop k izvajanju resolucij Varnostnega Sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU (dok. 15671/1/08 REV 1) ter Izvajanje RVSZN 1325, podkrepjene z RVSZN 1820, v okviru EVOP (15782/3/08 REV 3).

⁵⁴ EU svojo podporo MKS še naprej izraža s sklepi Sveta (o Sudanu, Keniji in območju afriških Velikih jezer) in izjavami predsedstva.

⁵⁵ Evropski parlament je 12. marca 2009 sprejel resolucijo o mandatu Mednarodnega kazenskega sodišča za nekdanjo Jugoslavijo (2008/2290(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0136).

Civilni misiji EUPOL RD Congo v okviru SVOP se je v letu 2009 pridružila večdisciplinarna ekipa, specializirana za boj proti spolnemu nasilju, katere naloga je obravnavati nekaznovanost, ki je razširjena v DR Kongo. Zagotoviti bi bilo treba nadaljnje sodelovanje EU, zlasti v okviru nedavno sprejete resolucije VSZN 1888 in stalnih prizadevanj ZN za vzpostavitev "mešanih sodniških kabinetov" kot prehodnega pravosodnega mehanizma.

Leta 2009 se je med drugim začel prvi sodni proces proti Tomasu Lubangi (januarja), MKS pa je izdalo prvi nalog za prijetje sudanskega predsednika Omarja al Baširja (marca). Temu so odločno nasprotovali AU in arabske države. Da bi zaščitila Rimski statut, je EU sprejela diskretne in hitre ukrepe. Pozvala je tudi k ponovni vključitvi ZDA.

EU prav tako nadalje odločno podpira preiskavo uboja nekdanjega libanonskega predsednika vlade Rafika Haririja in drugih, pa tudi sodišče, ki je bilo ustanovljeno v ta namen.

Sojenje Hissenu Habréju je prav tako prevladujoča tema dialoga med Senegalom, Afriško unijo in EU, ki bo precedens za podporo odgovornosti in pregled praks nekaznovanja v afriških državah. Oblastem Senegala je bila zagotovljena tehnična pomoč za pripravo sodnega procesa.

Drugi nacionalni instrument v boju proti nekaznovanosti je uveljavljanje univerzalne pristojnosti. Na enajstem srečanju ministrske trojke z AU novembra 2008 je bilo potrjeno, da to vprašanje slabo vpliva na odnose med EU in AU. Zato je bila ustanovljena skupina strokovnjakov z nalogo pojasniti zadevno razumevanje načela univerzalne pristojnosti na afriški strani in strani EU, ki ga podpira instrument za stabilnost. Skupina je poročilo trojki predstavila aprila 2009.

F. SPODBUJANJE PARTNERSTEV PO SVETU

1. Utrjevanje odnosov s strateškimi partnerji

V poročilu o izvajanju EVS je navedeno, da se "zaradi globalizacije pospešeno spreminjajo težišča moči". To utegne razkriti razlike v vrednotah, hkrati pa je lahko priložnost za vzpostavitev ali okrepitev partnerstev s ključnimi akterji na mednarodnem prizorišču, ki bodo temeljila na skupnih interesih in jih bodo usmerjale naše vrednote. Stare in nove sile se morajo resnično angažirati za ohranitev večstranskega sistema in za izboljšanje njegove učinkovitosti.

Združene države Amerike⁵⁶

Čezatlantski odnosi ostajajo temelj SZVP. EU in ZDA so se tekom celega leta 2009 natančno usklajevale glede regionalnih vprašanj. Znova so več poudarka namenile Iranu, bližnjevzhodnemu mirovnemu procesu, Afganistanu, Pakistanu in Zahodnemu Balkanu, zlasti Bosni in Hercegovini. EU in ZDA so tesno sodelovale pri boju proti terorizmu; razprave o tem področju so med drugim vključevale zaprtje še vedno odprtega centra za pridržanje v Guantanamu⁵⁷ in finančno krizo, vključno z G8 in G20.

Neformalno srečanje na vrhu med EU in ZDA v Pragi (5. april 2009) je bila priložnost za prvo srečanje voditeljev EU in novega predsednika ZDA. Na formalnem srečanju na vrhu med EU in ZDA (Washington, november 2009) so bila obravnavani zahtevni globalni izzivi, s katerimi se soočajo EU in ZDA, vključno z gospodarskimi/finančnimi izzivi, podnebnimi spremembami, spletno varnostjo, razvojno politiko in izzivi zunanje politike. Glavni izid tega srečanja je bila ustanovitev Energetskega sveta EU-ZDA, ki bo obravnaval vprašanja kot so globalna energetska varnost, nove tehnologije in raziskave. Med druge rezultate sodita še izjava o razvojnem dialogu in sodelovanju, ki predstavlja podlago za nadaljnje sodelovanje pri nekaterih vidikih razvojne politike.

Deklaracija o neširjenju orožja in razorožitvi opredeljuje pomembne skupne cilje na tem področju. Hkrati so bile priznane socialne in gospodarske koristi brezvizumskega potovalnega režima v varnem okolju med dvema partnerjema. Obe strani sta ponovno potrdili svojo zavezo, da bosta sodelovali, da bi čimprej zagotovili brezvizumski potovalni režim med ZDA in EU in povečali varnost potnikov.

Ruska federacija⁵⁸

Potem ko je bil zaradi gruzijskega konflikta avgusta 2008 storjen korak nazaj in je januarja 2009 prišlo do plinske krize, je EU obnovila sodelovanje z Rusijo, pri tem pa v ospredje postavila interese in vrednote EU. Interes EU je, da se Rusija, ki je njen strateški partner na svetovnem prizorišču, nadalje integrira v mednarodni sistem, ki temelji na pravilih, in da z njo sodeluje pri globalnih vprašanjih, kot so podnebne spremembe, terorizem, organizirani kriminal in energetska varnost. EU in Rusija imata vzajemen interes za tesno sodelovanje zaradi učinkovitega reševanja mnogih mednarodnih vprašanj na vrhu dnevnega reda SZVP EU, kot so Iran, Bližnji Vzhod, Afganistan in dolgotrajni konflikti v skupni sosesčini. Da bi napredovala na tem področju, se je EU odločila za pristop načelnega sodelovanja: iskati priložnosti za razvoj odnosov z Rusijo, kjer je to mogoče, toda vztrajati pri svojih načelih, kjer je to potrebno.

⁵⁶ Evropski parlament je 26. marca 2009 sprejel resolucijo o stanju čezatlantskih odnosov po volitvah v Združenih državah Amerike (2008/2199(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0193).

Evropski parlament je 22. oktobra 2009 sprejel resolucijo o pripravah na zasedanje čezatlantskega ekonomskega sveta in na vrhunsko srečanje EU/ZDA (2. in 3. november 2009) (P7_TA-PROV(2009)0058).

⁵⁷ Evropski parlament je 4. februarja 2009 sprejel resolucijo o vračanju in preselitvi zapornikov iz centra za pridržanje v Guantanamu (P6_TA-PROV(2009)0045).

⁵⁸ Evropski parlament je 12. novembra 2009 sprejel resolucijo o vrhunskem srečanju med EU in Rusijo 18. novembra 2009 v Stockholmu (P7_TA-PROV(2009)0064).

Dialog med EU in Rusijo o mednarodnih vprašanjih, tako na dvostranski ravni kot v mednarodnih forumih, je obsežen in intenziven, v zadnjih letih pa tudi vse bolj odprt. V letu 2009 je bilo kar 35 uradnih srečanj v okviru političnega dialoga.

Pogajanja o novem sporazumu EU-Rusija so se nadaljevala s petimi krogi v letu 2009. Kot je bilo dogovorjeno v skupni izjavi EU in Rusije na vrhu EU-Rusija junija 2008, je cilj sklenitev strateškega sporazuma, ki bo predstavljal celovit okvir za odnose med EU in Rusijo v bližnji prihodnosti ter pomagal razviti potencial naših odnosov.

Poleg tega bi moral zagotoviti okrepljeno pravno podlago in pravno zavezujoče zaveze, ki bodo obsegale vsa glavna področja odnosov, vsebovana v štirih skupnih prostorih med EU in Rusijo ter njihovih časovnih načrtih, ki so bili dogovorjeni na vrhu v Moskvi maja 2005. Za EU je bistveno, da se zagotovi uravnotežen napredek na vseh področjih pogajanj, vključno s potrebo po bistvenih trgovinskih in z naložbami povezanih določbah⁵⁹.

Na področju zunanje varnosti je Rusija še naprej prispevala k vojaški operaciji EU EUFOR Chad/RCA v okviru SVOP s štirimi helikopterji in 120 člani osebja vse do zaključka operacije marca 2009.

To je bil dober primer učinkovitega sodelovanja na področju kriznega upravljanja. Tudi usklajevanje s pomorsko misijo EUNAVFOR Atalanta v okviru SVOP v boju proti piratstvu pred somalsko obalo je bilo v letu 2009 zelo uspešno. Poleg tega je bila na vrhu EU-Rusija v Stockholmu novembra 2009 sprejeta odločitev o ponovnem začetku ekspertskih pogajanj o okvirnem sporazumu o sodelovanju za rusko udeležbo pri operacijah kriznega upravljanja EU. Prvi neformalni stiki v tej zvezi so bili vzpostavljeni decembra 2009 in se bodo predvidoma nadaljevali v letu 2010.

Človekove pravice, demokracija in pravna država ter notranje razmere v Rusiji so bili v letu 2009 še naprej razlog za zaskrbljenost, Zlasti zaradi razmer na Severnem Kavkazu. Vendar je v Rusiji bilo tudi nekaj pozitivnih dogodkov na področju človekovih pravic, vključno z ratifikacijo protokola 14 Evropske konvencije o človekovih pravicah. Septembra 2009 je predsednik Medvedjev podpisal izvršilno odredbo o ustanovitvi funkcije predsedniškega komisarja za pravice otrok.

Kitajska

Vloga Kitajske na svetovnem prizorišču in njen splošen vpliv na svetovne zadeve sta se v letu 2009 še naprej močno povečevala. EU pozdravlja ponovni razcvet Kitajske ter ob tem meni, da je njeno vključevanje v globalne zadeve ključnega pomena za stabilnost v svetu, in jo dosledno spodbuja k igranju konstruktivne vloge v mednarodnih odnosih.

EU je Kitajsko še naprej spodbujala zlasti k temu, naj prispeva k spodbujanju regionalne stabilnosti in si dejavno prizadeva za iskanje rešitev regionalnih kriz. Kar zadeva odnose med Kitajsko in Tajvanom, je EU obe strani spodbujala, naj razhajanja razrešita mirno in z dialogom, ter pozdravila dodatni napredek, dosežen v pogovorih med obema stranema leta 2009.

⁵⁹ Evropski parlament je 2. aprila 2009 sprejel priporočilo Svetu o novem sporazumu med Evropsko unijo in Rusijo (P6_TA(2009)0215).

Odnosi med EU in Kitajsko so po incidentih letih 2008 potekali večinoma brez težav. Politični dialog je ostal glavna pot v prizadevanju za strateško partnerstvo med EU in Kitajsko. V pogajanjih o sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, ki so se začela leta 2007, je bil dosežen precejšen napredek, še posebej v političnem delu. Nadaljevalo se je tudi sodelovanje pri celi vrsti sektorskih dialogov (več kot 56), tudi tistih o trgovinskih in gospodarskih zadevah.

V letu 2009 sta potekali dve izredni srečanja na vrhu (prvi vrh 20. maja v Pragi je bil pravzaprav preloženi vrh iz leta 2008), ki sta nakazali obnovitev sodelovanja obeh strani. Obe srečanja na vrhu sta se v splošnem osredotočili na odnose med EU in Kitajsko, natančneje pa na reševanje globalnih izzivov, kot sta finančna in gospodarska kriza, na podnebne spremembe ter na regionalne in mednarodne razmere. Na drugem vrhu, ki je bil 30. novembra v Nanjingu, je EU v ospredje postavila podnebne spremembe pred kopenhavnsko konferenco o spremembi podnebja ter prihodnost dvostranskih odnosov ob skorajšnjem začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe.

Dve srečanja v okviru dialoga med EU in Kitajsko o človekovih pravicah ter številne demarše in javne izjave so EU omogočili, da še naprej izraža zaskrbljenost zaradi poslabšanja položaja človekovih pravic na Kitajskem: široka uporaba smrtne kazni (vključno s prvo usmrtitvijo državljana EU v zadnjega pol stoletja, duševno bolnega britanskega državljana Akmila Shaikha), zatiranje zagovornikov človekovih pravic, omejevanje uresničevanja svobode združevanja, prepričanja in izražanja ter vse hujši pritisk na pravno stroko (vključno z 11-letno kaznijo Liuju Xiaoboju in izginotjem Gaoja Zhishenga). V tej zvezi bi morali na podlagi ocene dialoga med EU in Kitajsko o človekovih pravicah, izvedene leta 2009 v posvetovanju s civilno družbo, znati bolj zagotoviti, da bo dialog bolj usmerjen k rezultatom.

Indija

Strateško partnerstvo z Indijo je za EU zelo pomembno, na kar je bilo znova opozorjeno na desetem vrhu EU-Indija 6. novembra 2009. Medtem ko so odnosi z Indijo v nekaterih vidikih pozitivni (trgovinske in gospodarske zadeve), se morajo dodatno razviti na področju političnih izmenjav in sodelovanja, tako da bodo obravnavali skupne izzive (regionalna vprašanja, vključno z Afganistanom, terorizmom, podnebnimi spremembami in energetiko, spletno varnostjo, finančno krizo in neširjenjem orožja). Možnosti za tesnejše sodelovanje so zlasti na področju boja proti terorizmu, ohranjanja miru in vzpostavljanja miru.

Odnosi EU-Indija bi lahko bili boljši, če bi bila bolj prednostna področja jasneje določena, včasih natrpana agenda pa racionalizirana. Po drugi strani močna politična preferenca Indije za odnose s posameznimi državami članicami pred odnosi z EU preprečuje, da bi se Delhi pri občutljivih zadevah približal EU. Zdaj ko velja Lizbonska pogodba in je imenovana visoka predstavnica/podpredsednica (VP/PP), obstaja priložnost za nadaljnje izboljšanje predstavitve politične agende EU in njenih ukrepov v regiji.

Indija na sodelovanje EU s Pakistanom gleda s kritičnim očesom, še posebej po napadih v Mumbaju. EU zato v prihodnje čaka dvojni izziv: prepričati Indijce, da angažiranje EU v Pakistanu koristi tudi Indiji; ter prepričati Pakistance, da njihova glavna grožnja ni Indija (temveč ekstremistične sile, ki spodkopavajo njihovo državo od znotraj). Na naslednjem vrhu, ki bo v drugi polovici leta 2010 v Bruslju, bi se morala EU poskušati odzvati na ambicije Indije, da sama po sebi postane globalni akter in strateški partner.

Po pozitivni odločitvi o jedrskem sodelovanju z Indijo, ki je bila sprejeta leta 2008 v skupini držav dobaviteljic jedrskega blaga in ki je povezana z nekaterimi pogoji, je EU začela pogajanja za sporazum Euratom, medtem ko bodo nekatere države članice EU še naprej pozorno spremljale, kako Indija izvaja vse svoje namere, ki jih je izrazila pred omenjeno skupino.

Mehika⁶⁰

Mehika krepi svojo vlogo kot gospodarska sila v vzponu in vse pomembnejši akter na svetovnem prizorišču, s čimer upravičuje status "strateške partnerice" EU.

Odnosi med EU in Mehiko se postopoma poglobljajo že vse od leta 2004. EU je leta 2008 sklenila, da Mehiki dodeli status strateške partnerice (SP). Na Skupnem svetu maja 2009 v Pragi je bil Mehiki predstavljen skupni *izvedbeni načrt* s konkretnimi ukrepi za izvajanje strateškega partnerstva. Odtlej se delo nadaljuje z namenom, da bi bil dokončno oblikovan skupni izvedbeni načrt predstavljen še pred vrhom.

Potem ko je bilo leto 2009 za Mehiko zelo težko (epidemija H1N1, močan vpliv gospodarske krize, vse več nasilja, povezanega z bojem proti drogam, in huda suša), bo leto 2010 zanj ključnega pomena. Vendar kazalniki kažejo, da naj bi si gospodarstvo letos opomoglo, pospešeno pa poteka tudi program reform predsednika Calderóna.

Kar zadeva odnose med EU in Mehiko, bodo leto 2010 zaznamovali pomembni dogodki, zlasti dvostranski vrh 16. maja 2010, izvajanje našega strateškega partnerstva in obeležitev desete obletnice začetka veljavnosti splošnega sporazuma. Mehika bo tudi gostila naslednjo konferenco pogodbenic Konvencije ZN o podnebnih spremembah v Cancunu konec leta 2010.

Brazilija⁶¹

S strateškim partnerstvom z Brazilijo se je začel širok politični dialog z največjo državo v Južni Ameriki in enim od ključnih novih akterjev večpolnega sveta 21. stoletja. V letu 2009 sta potekala sestanek političnih direktorjev (marca v Pragi) in tretji vrh EU-Brazilija (oktobra v Stockholmu), osrednje točke njunega dnevnega reda pa so bili finančna kriza, mednarodna pogajanja o podnebnih spremembah ter najbolj pereča regionalna in mednarodna vprašanja v tem času.

Tisto, zaradi česar je strateško partnerstvo z Brazilijo tako pomembno, je premoščanje vrzeli med razvitimi državami in državami v razvoju. Tipičen primer so mednarodna pogajanja o podnebnih spremembah, kjer je EU priskočila Braziliji na pomoč in ji bo pomagala še naprej. Splošneje gledano, imata EU in Brazilija skupen nabor političnih vrednot in bosta sodelovali pri širjenju teh vrednot v ustreznih večstranskih forumih. Še posebej velja omeniti redna posvetovanja o človekovih pravicah v Ženevi in New Yorku.

EU meni, da je pomembno nadaljevati sodelovanje z Brazilijo pri ključnih vprašanjih na regionalni in mednarodni ravni. EU pozdravlja dejavno vlogo Brazilije v južnoameriški regiji in jo spodbuja, da ohrani vodilno vlogo ter skrbi za širjenje demokracije in večje blaginje z večjim gospodarskim in političnim vključevanjem. Obe strani sta še naprej nakazovali interes za pridružitveni sporazum med EU in Mercosurjem.

⁶⁰ Evropski parlament je 12. marca 2009 sprejel resolucijo o strateškem partnerstvu med Evropsko unijo in Mehiko (2008/2289(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0141).

⁶¹ Evropski parlament je 12. marca 2009 sprejel resolucijo o strateškem partnerstvu med Evropsko unijo in Brazilijo (2008/2288(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0140).

In končno, EU in Brazilija sta si še naprej prizadevali za vzpostavitev projektov tristranskega sodelovanja z zainteresiranimi tretjimi državami, da bi jim pomagali doseči razvojne cilje tisočletja.

Japonska

Pri razvoju strateškega partnerstva med EU in Japonsko, ki ga narekuje varnostna strategija EU, je bil dosežen napredek. V letu 2009 so se poglobila posvetovanja in politični dialog o mednarodnih in globalnih vprašanjih skupnega interesa, tudi v obliki strateških dialogov o Vzhodni in Srednji Aziji.

Vrhunec našega tesnega sodelovanja v letu 2009 je bil dvostranski vrh 4. maja v Pragi. Na njem se je pokazalo močno zблиževanje stališč o vidikih, povezanih s SZVP, in pomembnih zadev na mednarodni agendi, pri čemer sta obe strani izrazili zanimanje za nadaljnjo izmenjavo informacij in sodelovanje ter priznali obstoj možnosti za poglobljeno sodelovanje na področju miru in varnosti.

Čeprav so bili vzpostavljeni polletni dialogi in posvetovanja o človekovih pravicah, je EU še naprej spodbujala Japonsko, naj sprejme moratorij na usmrtitve, še posebej potem, ko je bil septembra 2009 imenovan nov minister za pravosodje, ki je bil pred tem član Parlamentarne lige proti smrtni kazni.

Kanada

Najpomembnejši dogodek je bil vrh v Pragi maja 2009, na katerem so se voditelji osredotočili tudi na teme, pomembne za SZVP, kot so Afganistan, Bližnji Vzhod in vzhodno partnerstvo. Vsakoletno ministrsko srečanje je potekalo oktobra v Ottawi, pokrivalo pa je bližnjevzhodni mirovni proces, Iran, Honduras, Haiti in Kubo, Sudan in Darfur, Afganistan/Pakistan, Arktiko in vizumsko vzajemnost, zlasti ponovno uvedbo vizumske obveznosti za Češko republiko v Kanadi. Novembra 2009 se je nato v Ottawi odvilo tudi srečanje Skupnega odbora za sodelovanje in skupine za usklajevanje na visoki ravni.

Južna Afrika

Odnosi med EU in Južno Afriko so se od vzpostavitve strateškega partnerstva EU-Južna Afrika leta 2007 precej poglobili. V okviru akcijskega načrta partnerstva je bil politični dialog dvignjen na raven letnih srečanj na vrhu, sektorsko sodelovanje pa se je razširilo in zdaj pokriva najrazličnejša vprašanja (vključno z raziskavami, okoljem in energijo, vesoljem, prometom, migracijami in zdravjem).

Drugi vrh EU-Južna Afrika, ki je 11. septembra 2009 prvič potekal v Južni Afriki, je gostil predsednik Jacob Zuma. Ponudil je priložnost za oblikovanje skupnih stališč o glavnih globalnih vprašanjih (podnebne spremembe in reforma mednarodnih finančnih institucij) ter o konfliktnih razmerah v Afriki in drugod.

Med letom 2009 je sodelovanje z Južno Afriko pri strateških vprašanjih, kot sta okolje in energija, vključno z zajemanjem in shranjevanjem ogljikovega dioksida ter tehnologijami čistega premoga, dobilo nov zagon. Napredek je bil dosežen tudi pri sodelovanju pri vprašanjih, povezanih z vesoljem, in sicer z dogovorom o razširitvi Skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS) na Južno Afriko in namestitvijo elementov zemeljske infrastrukture programa Galileo v Južni Afriki.

EU še naprej podpira Južnoafriško razvojno skupnost (SADC) in njenega imenovanega mediatorja, južnoafriškega predsednika Zumo, pri njunih prizadevanjih za rešitev krize v Zimbabveju po vzpostavitvi vlade narodne enotnosti.

G. VEČJA UČINKOVITOST, ZMOGLJIVOST IN SKLADNOST

1. Preprečevanje konfliktov

Moč EU pri preprečevanju konfliktov je še naprej v njeni sposobnosti, da celovito obravnava različne vidike te zahtevne in obsežne naloge z združitvijo široke palete instrumentov EU (mehka orodja), zlasti preventivne diplomacije, razvojnih politik in pomoči, podpore krepitvi demokratičnih institucij in pravne države, spodbujanja sprave in dialoga, ter nakopičenih institucionalnih in nacionalnih pristojnosti na področju preprečevanja konfliktov. Vključevanje ukrepov na področju preprečevanja konfliktov v te dejavnosti je pomembno in se bo spodbujalo tudi v prihodnje. Delo v zvezi z akcijskim načrtom EU za nestabilne in konfliktno razmere se je začelo leta 2009 z namenom razviti skladnejši pristop institucij in držav članic EU v celotnem procesu načrtovanja in izvajanja ob povezovanju varnostnih in razvojnih politik.

Letno poročilo o dejavnostih EU v okviru preprečevanja konfliktov, ki ga je sprejel Evropski svet junija 2009, je celovit prikaz trenutnih prizadevanj Evropske unije na tem področju. Proces ugotavljanja stanja – ob deseti obletnici göteborgskega programa, ki bo leta 2011 – se je začel novembra 2009.

Svet za splošne zadeve in zunanje odnose je na zasedanju 16. in 17. novembra 2009 v skladu s poročilom o izvajanju EVS, v katerem je opredeljeno, da EU na področju mirovnega posredovanja premalo izkorišča svoj potencial, sprejel "koncept krepitve zmogljivosti EU za mediacijo in dialog". Ta koncept priznava pomen mediacije kot učinkovitega in stroškovno uspešnega instrumenta za preprečevanje, preoblikovanje in reševanje konfliktov ter poziva k bolj profesionaliziranemu, usklajenemu in osredotočenemu pristopu EU. Tako bo lahko EU še bolj okrepila svojo dejavno mednarodno vlogo na tem področju.

Poleg rednih posodabljanj nadzornega seznama EU se v okviru zgodnjega opozarjanja sistematično pripravljajo poročila in ocene o trenutnih in potencialnih varnostnih tveganjih. Sodelovanje in krepitev zmogljivosti v zvezi z obveščevalnimi podatki iz prosto dostopnih virov sta bila dodatno strukturirana na institucionalni in nacionalni ravneh.

Grožnje varnosti so bile obravnavane tudi z vidika dolgoročne preventive, in sicer na področju energije, naravnih virov, podnebnih sprememb, neširjenja orožja za množično uničevanje ter nezakonitega trgovanja z osebnim in lahkim orožjem.

Dialog, krepitev zmogljivosti in sodelovanje z ZN, regionalnimi organizacijami in nedržavnimi akterji, ko gre za skupno in pravočasno odzivanje na varnostne izzive in oblikovanje skupnih pristopov, se vse bolj poglobljajo.

2. Utrditev SVOP⁶²

Civilno-vojaške sinergije pri razvoju zmogljivosti

Svet je ponovno izpostavil pomen celovitega pristopa EU do kriznega upravljanja in se novembra 2009 dogovoril za preučitev področij, na katerih sinergije pri razvoju in uporabi civilnih in vojaških zmogljivosti predstavljajo dodano vrednost in bi si bilo zato treba zanje prizadevati. Med ta področja med drugim spadajo prevoz, komunikacije, varnost in zaščita sil, logistika, vesoljske zmogljivosti in medicinska podpora.

⁶² Evropski parlament je 19. februarja 2009 sprejel resolucijo o evropski varnostni strategiji ter evropski varnostni in obrambni politiki (2008/2202(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0075).

Konkretni primer doseganja civilno-vojaških sinergij je delo, ki ga opravljata Komisija in Evropska obrambna agencija (EDA) v sodelovanju z generalnim sekretariatom Sveta, z namenom povezovanja pomorskega nadzora. Oktobra 2009 je Komisija objavila sporočila na tem področju, skupina strokovnjakov "Wise Pen" pri agenciji EDA pa je razposlala vmesno poročilo o svojem delu, končno poročilo pa je bilo predloženo aprila 2010. Naslednji konkretni primer civilno-vojaških sinergij pa je sklep Sveta iz novembra 2009 o ustanovitvi skupine evropskih strokovnjakov na področju reforme varnostnega sektorja.

Civilne zmogljivosti

Nadaljevala so se prizadevanja v zvezi s civilnim globalnim ciljem 2010. O civilnih zmogljivostih se je razpravljalo na različnih ravneh. Zato je Svet junija 2009 poudaril pomen načrtov in predlogov v zvezi s hitrimi napotitvami, človeškimi viri, opremo in financami (vključno z možno odločitvijo za vzpostavitev stalne zmogljivosti skladiščenja za EU), pa tudi dobro usklajenega okvira za razvoj zmogljivosti.

Opravljen je bilo pomembno delo v zvezi s številnimi vprašanji, kar je prispevalo k okrepitvi sposobnosti EU za hitro odzivanje na krize, tudi v podporo diplomatskim prizadevanjem EU. Procesa uvajanja enot za civilno odzivanje (CRT) se je nadaljeval⁶³ s predstavitvijo revidiranega koncepta, ki med drugim predvideva povečanje ciljne velikosti skupine na do 200 strokovnjakov ter uskladitev, kolikor je le mogoče, modalitet CRT s tistimi, ki se uporabljajo za skupino strokovnjakov EU na področju reforme varnostnega sektorja. Dostop do skupine bo zdaj imela tudi Komisija.

Zmogljivosti za hitro odzivanje so bile izboljšane z odločitvijo za okrepitev enot za civilno odzivanje, vzpostavitev začasnega skladišča v okviru Policijske misije EU v Bosni in Hercegovini do januarja 2010 ter začetek pripravljalnega dela za morebitno trajno rešitev vprašanja skladiščenja za hitre in redne napotitve. Do konca leta 2009 je bil ugotovljen napredek tudi pri več drugih vprašanjih, kot so sprejetje prvega letnega poročila o pridobljenih izkušnjah v civilni EVOP (december 2009), nenehni razvoj programskega okolja Goalkeeper (mehanizem za upravljanje civilnih zmogljivosti)⁶⁴, sprejetje popravljenega in izboljšanega koncepta misij za krepitev policijskih sil (povezava s pravno državo v širšem smislu)⁶⁵ ter dogovor o izboljšanju usposabljanja o enakosti spolov in človekovih pravicah za misije in operacije SVOP z namenom nadaljnjega izvajanja resolucij VSZN 1325 in 1820.

Vojaške zmogljivosti

V okviru procesa uresničevanja glavnega cilja 2010 in po sprejetju izjave o krepitevi zmogljivosti decembra 2008 se je nadaljevalo delo v različnih forumih, zlasti v Evropski obrambni agenciji, z namenom izboljšanja zmogljivosti kriznega upravljanja EU. Maja 2009 se je Svet seznanil z novim katalogom sil. Vsebuje popravljene prispevke držav članic, kar je omogočilo rešitev dveh primerov pomanjkljivih vojaških zmogljivosti in delno odpravo dvanajst drugih.

EDA je v sodelovanju z Vojaškim odborom EU (EUMC) začela posodabljanje načrta za razvoj zmogljivosti. Hkrati se je nadaljevalo delo, ki ga opravljata EDA in EUMC v zvezi z dvanajstimi izbranimi prednostnimi nalogami iz načrta za razvoj zmogljivosti. Dosežen je bil napredek pri vojaških konceptih EU, vključno z odobritvijo – meseca maja s strani EUMC – koncepta za posebne operacije, temeljnega okvira za zbiranje obveščevalnih podatkov z osebni stiki v vojaške namene v vojaških operacijah pod vodstvom EU, koncepta računalniške mreže in koncepta izvajanja operativne baze za razmeščanje sil EUFOR.

⁶³ Prenovljeni koncept za enote za civilno odzivanje (CRT) je PVO potrdil novembra 2009.

⁶⁴ Izdani sta bili dve spletni aplikaciji (<https://esdp.consilium.europa.eu>).

⁶⁵ Tudi v Odboru za civilne vidike kriznega upravljanja so bila predstavljena najpomembnejša načela za analitično zmogljivost misij.

Države članice so znova potrdile, da želijo ohraniti visoko raven prizadevnosti EU v zmogljivostih za hitro odzivanje. Koncept hitrega vojaškega odzivanja je bil revidiran januarja. Zdaj opredeljuje čas hitrega vojaškega odziva kot obdobje pet do trideset dni od odobritve koncepta kriznega upravljanja do trenutka, ko se na združenem območju delovanja začnejo odvijati operacije. Države članice so na konferencah za usklajevanje taktičnih bojnih skupin aprila in oktobra potrdile svoje zaveze in predstavile nove pobude, ki bi omogočale vzdrževanje dveh bojnih skupin v stanju stalne pripravljenosti do konca leta 2011. Novembra se je Svet dogovoril o dokumentu, ki daje smernice za povečanje prožnosti in uporabnosti taktičnih bojnih skupin EU. Aprila in oktobra 2009 sta potekali konferenci hitrega odzivanja na morju in v zraku.

Stalno se preučuje možnosti za krepitev učinkovitosti evropskih zmogljivosti po letu 2010, vključno s potrebo po povečanju sinergij v procesu razvoja civilnih in vojaških zmogljivosti EU.

Pridobljene izkušnje in najboljše prakse v civilni SVOP

EU si stalno prizadeva za izboljšanje učinkovitosti in zmogljivosti svojih instrumentov za hitro odzivanje na podlagi izkušenj iz doslej številnih misij. Obstajata dve glavni izkušnji, ki zahtevata nadaljnji politični premislek, in dve, ki terjata več praktičnega ukrepanja. Pa začnimo pri političnih vprašanjih: misije SVOP so pomemben instrument SZVP, niso pa nadomestilo za politiko in jih je treba vključiti v splošno strategijo EU za državo oziroma regijo. Pri SVOP gre tudi za dvosmerni proces: pred in med napotitvijo misije si je treba z državo gostiteljico na strateški ravni prizadevati za jasne ukrepe za doseg napredka, da se zagotovi podpora in nadaljnje ukrepanje. Da bi civilna SVOP ostala učinkovito in zanesljivo orodje, je poleg tega potrebna politična preusmeritev od uspešnih napotitev k uspešnemu izvajanju. Medtem ko je potreba po kriznem odzivanju vse večja, se EU sooča s pomanjkanjem strokovnjakov. Civilne misije so, v nasprotju z vojaškimi operacijami, navadno odvisne od prostovoljnih napotitev. Vendar pa civilna območja operacij niso nič bolj nedolžna. EU in njene države članice morajo zato pri namestitvah misij odpraviti vse večjo razliko med odobrenim in dejanskim številom dodeljenih članov osebja, bodisi z okrepitevjo prizadevanj za zaposlovanje, usposabljanje in opremo osebja ter s povečanjem priljubljenosti napotitev ali z zastavitvijo skromnejših ciljev.

EU je opredelila še dve praktični prednostni nalogi. Prvič, revizija finančne uredbe, predvidena za leto 2010, ponuja možnost za tako izboljšanje finančnih dogovorov, da se bodo ti bolje odzivali na potrebe civilne SVOP, zlasti za hitre napotitve in za misije z omejenim trajanjem. Drugič, obstaja vrsta vprašanj v zvezi s podporo misij, na katere je treba odgovoriti. V ta namen je bila naročena študija zmogljivosti, da se nadalje preuči vzpostavitev skladiščenja opreme, ki se uporablja v misiji.

Od prvih napotitev EU leta 2003 se notranje izkušnje osredotočajo bolj na to, kako izboljšati načrtovanje, kot na to, kako izboljšati učinek; eden od razlogov je ta, da je bilo doslej zaključenih le malo misij (Themis Georgia, Proxima FYROM, Aceh MM). Države članice si že prizadevajo povečati svoje zmogljivosti. Finančna sredstva in človeški viri EU so omejeni in treba je kritično preučiti, kje lahko EU doprinese največ dodane vrednosti. Zato bo morala EU v prihodnje ugotoviti, kdaj so razmere zrele za napotitev, in tesno sodelovati z državami gostiteljicami, da bi zagotovila, da bodo lahko misije še naprej dosegale trajni učinek na terenu.

Usposabljanje in vaje

V letu 2009 so bila vložena znatna prizadevanja v doseg splošnih ciljev, ki so opredeljeni v konceptu usposabljanja EU in ki naj bi razvili skupno evropsko varnostno kulturo ter državam članicam in institucijam EU zagotovili usposobljeno osebje (diplomatsko, civilno, vključno s policijo in pravno državo, in vojaško), ki lahko učinkovito dela na vseh področjih SVOP, vključno z osebjem, ki bo delalo na misijah in v operacijah SVOP. To je vključevalo temeljito oceno preteklih dejavnosti usposabljanja in pridobljenih izkušenj, pregled potreb po usposabljanju in zahtev usposabljanja ter nadaljnji razvoj programa usposabljanja EU.

Kar zadeva *usposabljanje na področju civilnega kriznega upravljanja*, so se države članice dogovorile za izboljšanje sistema usposabljanja pred napotitvijo za civilne misije SVOP. Glede na vse večjo zahtevnost misij kriznega upravljanja v okviru SVOP in težke razmere, v katerih se izvajajo, je Svet poudaril pomen usposabljanja pred napotitvijo za uspešno izvedbo nalog misije. Pri tem je treba upoštevati izkušnje, pridobljene v okviru projekta ES na področju usposabljanja za civilne vidike kriznega upravljanja.

Konec leta 2009 je Vojaški štab Evropske unije (VŠEU) ponovno ocenil koristnost kataloga o skupnem koriščenju objektov za usposabljanje, vključno z morebitno vključitvijo objektov tretjih držav za usposabljanje. Ocena je pokazala, da katalog o skupnem koriščenju objektov za usposabljanje velja za posvetovalno orodje, za katerega se zdi, da izpolnjuje potrebe držav članic. Vendar je treba pripravo kataloga o skupnem koriščenju objektov za usposabljanje v obliki podatkovne baze predstaviti, saj trenutne razmere (osebje, proračun, prednostne naloge itn.) niso ugodne.

Evropska akademija za varnost in obrambo (EAVO), ki je ključni akter usposabljanja na ravni EU, je civilnemu in vojaškemu osebju nudila usposabljanje na področju SVOP na strateški ravni. V zadnjem letu so države članice začele nove vrste usposabljanja pod okriljem EAVO. Te so zajemale usposabljanja o pomembnih temah, kot so načrtovanje misij SVOP, civilno-vojaško usklajevanje, razvoj zmogljivosti, vzpostavitev miru, reforma varnostnega sektorja, mednarodno humanitarno pravo in pravo oboroženih konfliktov. Dosežen je bil tudi znaten napredek pri usposabljanju na področju enakosti spolov in varnosti. Decembra 2009 je EAVO prvič vodila letno konferenco o mrežnem povezovanju, ki združuje ustrezne civilne in vojaške akterje, vključene v usposabljanje EU na področju SVOP.

EAVO je še naprej podpirala izvajanje evropske pobude za izmenjavo mladih častnikov med njihovim osnovnim usposabljanjem po zgledu programa Erasmus, vključno z vodenjem prvega skupnega modula o EVOP septembra 2009 v Lizboni. Nadaljuje se delo, ki se osredotoča zlasti na pregled sedanjih dejavnosti izmenjav, razvoj pravnega okvira za prostovoljno izmenjavo oficirjev in vzpostavitev evropskega vojaškega prenosnega kreditnega sistema (MECTS).

Kar zadeva prihodnji razvoj EAVO, je še vedno v pripravi nov pravni predpis, na podlagi katerega se bo EAVO razvijala po priporočilih usmerjevalnega odbora EAVO, ki jih je Svet odobril decembra 2008.

Poudarek vaje kriznega upravljanja EU v letu 2009 (CME 09) je bil na preverjanju zmogljivosti za hitro odzivanje EU na krizo na podlagi scenarija, ki vključuje sodelovanje operativnega centra EU in Civilno zmogljivost za načrtovanje operacij. Vojaška vaja EU MILEX 09 se je osredotočila na sodelovanje med operativnim štabom EU v Larissi in poveljstvom sil EU v Neaplju, s posebnim poudarkom na pomorskih vidikih. Obe vaji sta bili odlična priložnost za izvajanje ustreznih struktur in postopkov EU⁶⁶.

⁶⁶ Od 17. junija do 26. junija 2009; glej sporočilo Sveta za javnost z dne 12. junija 2009 v dok. 10994/09 (Presse 177).

Financiranje

Proračun SZVP se je s 47 milijonov evrov v letu 2000 povečal na 243 milijonov evrov v letu 2009 in naj bi leta 2013 dosegel že prek 400 milijonov evrov. Pretežni delež sredstev proračuna za leto 2009 je bil dodeljen operacijam in ukrepom, povezanih s civilnim kriznim upravljanjem, zlasti EULEX Kosovo (116 milijonov EUR), EUPOL Afghanistan (36 milijonov EUR) in EUMM Georgia (11 milijonov EUR)⁶⁷.

3. Razvejanost SVOP

V poročilu o izvajanju EVS je navedeno, da "vedno bolj kompleksni izzivi, s katerimi se soočamo, zahtevajo vedno večjo prožnost našega odziva". To z drugimi besedami pomeni potrebo po razvejanosti palete instrumentov, ki jih ima EU na voljo v primeru krize. Že vse od začetkov EVOP se civilne misije običajno osredotočajo na dejavnosti spremljanja, usmerjanja in svetovanja (MMA) na področju policije ter na izboljšanje delovnih odnosov med policijo in organi pregona. Čeprav so to še naprej ključne naloge za civilno EVOP, so bile razvite tudi številne druge dejavnosti za boljše odzivanje na izzive na področju varnosti in stabilnosti v partnerskih državah, v katere so bile napotene misije.

Raznolikost nalog

Reforma varnostnega sektorja (RVS)

Leta 2009 so se dejavnosti EU na področju RVS osredotočale na krepitev zmogljivosti EU in na konkretne dosežke v njenih misijah EVOP. Ustanovitev skupine strokovnjakov EU na področju RVS je bila še naprej prednostna naloga. Skupino se lahko pozove, da pomaga Svetu in Komisiji pri pripravi misij in ukrepov EU na področju RVS.

EU SSR Guinea-Bissau je nadaljevala z delom. Začel se je strateški pregled, katerega namen je postaviti razmere v Gvineji Bissau v regionalni okvir. Mandat misije je bil podaljšan do 31. maja 2010, da bi Svet lahko sprejel končno odločitev. Obe misiji EVOP v DR Kongo sta v letu 2009 še naprej podpirali proces RVS in obe sta bili podaljšani do sredine leta 2010. Misija EUPOL RD Congo je dejavna v policijskem stebru in stebru pregona v okviru RVS. Zlasti v policijskem sektorju je bil dosežen dober napredek. Pooblastila misije EUPOL RD Congo v zvezi z bojem proti spolnemu nasilju so bila okrepljena, tudi v skladu z resolucijo EP o nasilju v DR Kongo. Kar zadeva misijo EUSEC RD Congo, je Svet 27. julija 2009 odobril revidirani splošni koncept, v katerem je opredeljenih šest področij dejavnosti za prihodnje delovanje misije z začetkom 1. oktobra 2009. EU je še naprej podpirala pravosodni sektor, v katerem je bila sektorska reforma sprejeta leta 2007.

Dosežen je bil dogovor o programu v vrednosti 29 milijonov evrov, ki se bo osredotočil na najrazličnejša vprašanja, vključno z usposabljanjem, krepitvijo zmogljivosti, sanacijo infrastrukture, posodobitvijo zakonodaje in vzpostavitev novih pravosodnih struktur, predvidenih v ustavi DR Kongo iz leta 2006.

⁶⁷ Za podrobnejše informacije glej finančne izjave v pravnih aktih s področja SZVP (v prilogi III).

Pravna država

V letu 2009 je integrirana misija EU na področju pravne države na Kosovu (EULEX Kosovo)⁶⁸ dosegla polno operativno zmogljivost, in učinek na Kosovu je že opazen. Misija EULEX se je utrdila kot dejavnik stabilnosti, kot ključni akter v boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji ter v podporo reformam pravne države. Uspela se je razporediti po vsem Kosovu in doseči občuten napredek na vseh področjih svojih nalog (policijskem, pravosodnem in carinskem). Njeno delovanje je namenjeno podpori kosovskim oblastem, ohranja pa izvršilno vlogo, ki bo postopno prenesena na lokalne oblasti. EULEX Kosovo je, da bi dosegel željeno končno stanje preglednega in odgovornega večletnega pravosodnega in kazenskega sistema, policije in carinskih služb z jasno opredeljenimi vlogami in brez vsakršnega političnega vmešavanja, za merjenje uspešnosti misije in napredka kosovskih institucij pri uveljavljanju pravne države, začel uporabljati *programski pristop*. Podpisan je bil policijski protokol, mehanizem sodelovanja med Srbijo in misijo EULEX.

Po odločitvi iz leta 2008 za okrepitev dejavnosti misije EUPOL COPPS v podporo palestinskemu kazenskopravnemu sistemu je misija v letu 2009 opravila podrobno oceno kazenskopravnega sektorja, kasneje pa je bila v procesu izvajanja dogovorjenega akcijskega načrta. Doslej sta lahko tako policijski kot pravosodni sektor na delovni ravni vzpostavila dobro sodelovanje z lokalnimi sogovorniki.

Integrirana misija EU na področju pravne države v Iraku (EUJUST LEX) je še naprej uspešno izvajala obsežen urnik usposabljanj za pravosodne in policijske uradnike ter uradnike iz kazenskih zavodov. Dejavnosti usposabljanja obsegajo tečaje in seminarje v Evropi, od leta 2009 pa tudi v Iraku.

Policija

Boj proti organiziranemu kriminalu

V letu 2009 je misija EUPM BiH podpirala razvoj zmogljivosti BiH v boju proti organiziranemu kriminalu (in korupciji), še posebej utrditev dobrih rezultatov v boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji. Skozi vse leto 2009 so potekale razprave, namenjene preusmeritvi nalog EUPM s 1. januarjem 2010 v podporo boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji, ob spodbujanju zlasti povezav med policijo in tožilci.

Boj proti korupciji

Leta 2009 je misija EUPOL Afghanistan razvila svojo podporo afganistanskemu ministrstvu za notranje zadeve in afganistanski nacionalni policiji v boju proti korupciji, ki je ena glavnih prednostnih nalog afganistanske vlade. Misija je še zlasti podpirala afganistanske oblasti pri razvoju protikorupcijskega izvedbenega programa s ciljem vzpostaviti in ohraniti notranji afganistanski protikorupcijski sistem. Podpora misije EUPOL Afghanistan zajema tri glavna področja: krepitev zmogljivosti, usposabljanje/preprečevanje, pregon. To je med drugim privedlo do vzpostavitve namenskih afganistanskih protikorupcijskih struktur.

Boj proti spolnemu nasilju

Proti koncu leta 2009 je misija EUPOL RDC dobila dodatno nalogo – da podpira boj proti spolnemu nasilju v DR Kongo. Njena naloga je podpirati kongovsko policijo pri razvoju zmogljivosti za kazenske preiskave in prispevati k oblikovanju strategije boja proti spolnemu nasilju kot del celovite reforme policije v DR Kongo.

⁶⁸ Evropski parlament je 5. februarja sprejel resolucijo o Kosovu in vlogi EU (P6_TA-PROV(2009)0052).

Zagotavljanje varnosti

Misija EULEX Kosovo ima v okviru svojega omejenega izvršnega mandata pomembno vlogo kot sekundarni akter zagotavljanja varnosti; po potrebi pomaga kosovski policiji in sodeluje s KFOR-jem. V letu 2009 se je bila misija EULEX sposobna odzvati na zapletene varnostne razmere, zlasti na severu Kosova. Vendar je bistvo nalog misije EULEX podpora lokalnim varnostnim akterjem s spremljanjem, usmerjanjem in svetovanjem.

Nadzor miru

EU igra pomembno vlogo v pokonfliktnih razmerah in ima v ta namen na voljo številne instrumente. Ti instrumenti segajo od diplomatskih prizadevanj za posredovanje do nadzornih misij. Najkonkretnější primer je civilna misija kriznega upravljanja (EU Monitoring Mission (EUMM) Georgia), ki je bila napotena v Gruzijo po izbruhu konflikta avgusta 2008. EUMM je trenutno edina mednarodna opazovalna misija v Gruziji, s sopedredovanjem srečanjem mehanizmov za preprečevanje incidentov in odziv nanje v okviru ženevskega procesa, pa je pomembna tudi pri krepitvi zaupanja. Misija ima odločilno vlogo pri zmanjšanju napetosti in ohranjanju stabilnosti v regiji. Pomemben cilj misije ostaja zagotavljanje dostopa opazovalni misiji EU do celotnega ozemlja Gruzije.

Boj proti piratstvu

EUNAVFOR Somalia – operacija ATALANTA se je začela decembra 2008, decembra 2009 pa je bil njen mandat podaljšan za nadaljnjih 12 mesecev. V letu 2009 je omogočila varno dostavo pomoči v hrani z ladjami svetovnega programa za hrano, ki so spremljale več kot 50 trgovskih plovil iz Mombase v Mogadiš. Ta operacija za boj proti piratstvu se je pokazala za uspešno tudi pri preprečevanju in zatiranju piratstva pred somalsko obalo. Na podlagi sporazumov o premestitvi s Kenijo in Sejšeli je bilo po pridržanju 75 domnevnih piratov zaradi sojenja premeščenih v Kenjo in 11 na Sejše. EU sodeluje z Uradom Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) pri zagotavljanju podpore kenijskemu in sejšelskemu pravosodnemu sistemu v okviru instrumenta za stabilnost. EU se je poleg tega, da obravnava učinke piratstva, lotila tudi prizadevanj za pomoč pri razvoju regionalnih pomorskih zmogljivosti.

Zaščita civilistov v oboroženih spopadih

EU je dejavni akter v razpravah o zaščiti civilistov v oboroženih spopadih, dejavna pa je bila tudi pri sprejemanju resolucije VSZN 1894 (2009). EU je pripravljena skupaj z ZN razviti koncepte in module za usposabljanje.

Raznolikost orodij

Mrežno podprte zmogljivosti (NEC)

Pri delu na področju razvoja mrežno podprtih zmogljivosti v podporo SVOP je bil dosežen napredek. V tej zvezi je bilo zaradi izvajanja koncepta mrežno podprtih zmogljivosti v podporo civilno-vojaškemu usklajevanju (CMCO) poudarjeno, kako pomembno je, da delo napreduje postopno in da se njegova intenzivnost stopnjuje, z zadostno angažiranostjo na višji ravni v institucijah EU in državah članicah.

Satelitski center Evropske unije (EUSC)

V skladu s pozivom EP, da je treba docela razviti EUSC, da bi lahko v celoti izkoristili njegov potencial, je EUSC v letu 2009 nudil nepogrešljivo podporo vojaškim operacijam EU, zlasti operacijam *EUNAVFOR Atalanta* in *EUFOR Chad/RCA*. EUSC je igral vse večjo vlogo tudi pri podpori civilnim misijam EU, zlasti *nadzorni misiji EU v Gruziji*. Pridružitve vseh članic Nata, ki niso članice EU, dejavnostim EUSC je bil pomemben korak k nadaljnjemu razvoju EUSC.

Nadaljevalo se je delo v zvezi z varnostno razsežnostjo globalnega spremljanja okolja in varnosti (GMES), kar dokazuje njegov pomen na področju SZVP/SVOP.

4. Večja skladnost in učinkovitost

Delo v zvezi z načrtovanjem in razvojem civilnih zmogljivosti se je ne le nadaljevalo, temveč se je s procesom izdelave smernic, ki je določil dobro usklajen okvir za razvoj zmogljivosti, tudi močno okrepilo, s posebnim poudarkom na podpori misijam in na podlagi konkretnih ukrepov, povezanih s hitrimi napotitvami, človeškimi viri, financami in opremo, vključno z odločitvijo za vzpostavitev zmogljivosti skladiščenja za EU.

Leta 2009 je bila podpora misijam izboljšana, in sicer s sklenitvijo nadaljnjih okvirnih pogodb in z odločitvijo za vzpostavitev zmogljivosti skladiščenja v okviru misije EUPM ob hkratnem izvajanju študije izvedljivosti za trajno rešitev, na področju človeških virov pa s ciljno usmerjenim izboljšanjem procesa oblikovanja sil z boljšim načrtovanjem, večjo predvidljivostjo in racionalizacijo potrebnih usposobljenosti.

Ti procesi se bodo nadaljevali in okrepili v letu 2010.

Sodelovanje s tretjimi državami

Z vse višjimi cilji in vse širšim obsegom delovanja SVOP postaja prispevek partneric še pomembnejši. S partnericami se je nadaljeval redni dialog o SVOP glede kriznega upravljanja, vključno z evropskimi članicami Nata, ki niso članice EU, z drugimi državami, kandidatkami za pristop k EU, ter z ZDA, Kanado, Rusijo, Ukrajino in drugimi tretjimi državami. 12 tretjih držav (Albanija, Angola, Čile, Hrvaška, Kanada, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Norveška, Nova Zelandija, Švica, Turčija, Ukrajina in ZDA) je pomembno prispevalo k sedmim misijam in operacijam, ki so v teku (i.a. EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUPM BiH, EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EUNAVFOR ATALANTA in EUPOL RD Congo). Poleg tega so Albanija, Hrvaška in Rusija dragoceno prispevale k operaciji EUFOR Chad/RCA, ki se je zaključila marca 2009.

V okviru dejavnosti boja proti piratstvu in operacije EUNAVFOR ATALANTA je bilo vzpostavljeno uspešno sodelovanje še z nekaterimi drugimi partnericami (med drugim s Kitajsko, Indijo, Rusijo, Japonsko, Malezijo, Omanom, Saudsko Arabijo, Sejšeli in Jemenom).

Sodelovanje tretjih držav je koristno iz političnih in operativnih razlogov. Predstavlja namreč dodatno pot za poglobitev njihovih političnih odnosov z EU ter tako prispeva k širitvi podpore zavezanosti EU miru in stabilnosti.

Po razpravah PVO o sodelovanju tretjih držav v operacijah SVOP bo VP predlagala Svetu dodatne države, s katerimi naj bi se začela pogajanja za sklenitev okvirnih sporazumov o sodelovanju.

DEL II – VPOGLED V LETO 2010

Vloga Evropske unije v svetu se v zadnjih letih povečuje. Unija prispeva k stabilnosti in demokraciji v svoji soseščini, pogloblja odnose z mednarodnimi partnericami, prispeva k reševanju kriz in konfliktov po vsem svetu, spodbuja dobro upravljanje in človekove pravice ter podpira razvoj. Napotili smo kar 23 po večini civilnih, pa tudi vojaških misij SVOP. Vse to so dosežki, na katere smo lahko ponosni. Pri širitvi našega dometa po svetu smo v primerjavi s stanjem pred desetletjem samozavestnejši, sposobnejši in učinkovitejši.

Večje pa so tudi nevarnosti. Vse težave, s katerimi se spopadamo – terorizem in organizirani kriminal, širjenje orožja, naravne katastrofe, regionalni konflikti, zanesljiva oskrba z energijo, podnebne spremembe, nezakonite migracije – postajajo bolj kompleksne in bolj povezane. Naša sposobnost za boj proti njim je pogosto omejena. Da bi bili uspešni, naš odziv zahteva celovit pristop z uporabo celotnega nabora instrumentov, ki jih imamo na voljo, in z obravnavo temeljnih vzrokov kot tudi simptomov. Zahteva pa tudi partnerstva z državami in organizacijami po svetu. Skratka, evropska zunanja politika, ki je proaktivna, učinkovita in dobro usklajena, je danes poglavitejša kot kdaj koli v naši zgodovini.

Lizbonska pogodba zagotavlja nove možnosti⁶⁹. Novi institucionalni okvir nam bo omogočil boljšo uskladitev virov s prednostnimi nalogami⁷⁰. Visoka predstavnica/podpredsednica Catherine Ashton bo imela v svoji trojni vlogi pri uresničevanju tega skupaj z državami članicami, Komisijo in Evropskim parlamentom osrednjo vlogo.

Z Evropsko službo za zunanje delovanje⁷¹ dobiva EU na voljo povsem novo in edinstveno orodje: službo za zunanje zadeve, ki deluje v imenu EU kot celote in ki nam bo omogočila skladnejše in učinkovitejše delovanje na svetovnem prizorišču. Ustanovitev EEAS je zato ključna prednostna naloga Evropske unije in edinstvena priložnost, za katero si ne smemo dovoliti, da bi jo zapravili.

Potrebno je takojšnje ukrepanje. Svetovni dogodki ne bodo čakali, da bomo izpolnili domače institucionalne dogovore. Program v letu 2010 je težavnejši kot kateri koli, s katerim se je EU spopadla v zadnjih dvajsetih letih. Kljub nekaterim znakom okrevanja posledice gospodarske krize še naprej odmevajo po svetu. V mnogih regijah našega planeta je več nasilja in manj stabilnosti, kot ju je bilo še pred približno tridesetimi leti. Konflikti v Afganistanu, Pakistanu, Jemenu in Somaliji imajo posledice, ki se širijo daleč prek njihovih meja. Globalni sistem neširjenja orožja se sooča s pritiski brez primere, še posebej s strani Irana. Naravne nesreče, kot sta bila potresa na Haitiju in v Čilu, so bile preskus zmogljivosti mednarodne skupnosti za hitro odzivanje pri zagotavljanju pomoči in obnove. V ozadju vsega pa se nadaljuje premik gospodarskega in političnega težišča v svetu proti azijskim in latinskoameriškim državam v vzponu.

V tem spreminjajočem se svetu bo Evropska unija še naprej vodila zunanjo politiko, v kateri se odražajo naše vrednote in interesi. To bomo storili tako, da bomo svoja prizadevanja in vire usmerili tja, kjer lahko kaj spremenimo. Čeprav je bilo pri izgradnji varne in uspešne soseščine doseženega veliko, je treba storiti še marsikaj. Gledano širše, moramo poglobiti partnerstva tako z dolgoletnimi zavezniki kot z globalnimi akterji v vzponu in jih začeti s pridom izkoriščati pri udejanjanju ambicij. Z delitvijo odločanja in pristojnosti pa moramo tudi zagotoviti, da bo globalni sistem, ki temelji na institucijah in pravilih, opremljen za soočenje z izzivi nove dobe.

⁶⁹ Evropski parlament je 7. maja 2009 sprejel resolucijo o novi vlogi in pristojnostih Parlamenta pri izvajanju Lizbonske pogodbe (2008/2063(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0373).

⁷⁰ Evropski parlament je 7. maja 2009 sprejel resolucijo o vplivu Lizbonske pogodbe na razvoj institucionalnega ravnotežja v Evropski uniji (2008/2073(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0387).

Evropski parlament je 7. maja 2009 sprejel resolucijo o finančnih vidikih Lizbonske pogodbe (2008/2054(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0374).

⁷¹ Evropski parlament je 22. oktobra 2009 sprejel resolucijo o institucionalnih vidikih ustanovitve evropske službe za zunanje delovanje (P7_TA-PROV(2009)0057).

Zahodni Balkan je neločljivo povezan s stabilnostjo in blaginjo Evrope. EU bo ob pomoči predpristopne podpore ter SZVP in SVOP še naprej podpirala evropsko perspektivo regije. V sklepih iz decembra 2009 je Svet navedel, da se bo vrnil na priporočilo Komisije o začetku pristopnih pogajanj z Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo.

Dodal je, da vzdrževanje dobrih sosedskih odnosov, vključno z rešitvijo vprašanja imena države, doseženo v pogajanjih in sprejemljivo za obe strani, ostaja bistvenega pomena. Stabilizacijsko-pridružitveni sporazum EU-Črna gora je začel veljati 1. maja 2010. Komisija bo predvidoma predstavila svoje mnenje o prošnji Črne gore za članstvo v EU, in če bo možno tudi o prošnji Albanije. Če bo ohranjen dober napredek pri sodelovanju z MKSJ, se bo Svet morda odločil o začetku ratifikacije Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma EU-Srbija. Poleg tega bi lahko Svet Komisiji zaupal nalogo pripraviti mnenje o prošnji Srbije. EU bo še naprej angažirala in podpirala Bosno in Hercegovino na njeni poti v EU z okrepljeno prisotnostjo EU, tudi z misijama EUPM in EUFOR Althea. Nadaljnji napredek pri reformi je bistvenega pomena, kljub zapletenemu političnemu okviru in predvidenim volitvam oktobra 2010. Na Kosovu EU ostaja zavezana krepitvi stabilnosti in razvoja. Nadaljnji napredek pri decentralizaciji in reformi ter dobrem upravljanju in pravni državi bo ključna prednostna naloga, ki jo je treba podpreti tako s finančno kot strokovno podporo kot z misijo za krepitev pravne države EULEX.

Turčija ostaja pomemben regionalni akter. Po zgodovinskem podpisu protokolov za normalizacijo odnosov med Turčijo in Armenijo oktobra 2009 se EU veseli njihove ratifikacije in izvedbe. Z medvladnim sporazumom o plinovodu Nabucco, ki je bil podpisan julija 2009, je pravočasna izgradnja južnega plinskega koridorja še naprej ena od najpomembnejših prednostnih nalog EU v zvezi z energetske varnostjo.

Evropska sosedska politika je preoblikovala odnose med EU in njenimi sosedi. Pomoč EU je prilagojena potrebam partnerjev glede reform, njen obseg pa je v sedanjem finančnem okviru zrasel za 32 %. Vendar je treba storiti še veliko, če naj se dosežejo cilji ESP glede deljene stabilnosti, varnosti in blaginje. V Lizbonski pogodbi je to priznано tako, da je EU zavezana razvoju posebnega odnosa s sosednjimi državami, s ciljem vzpostavitve območja blaginje in dobrih sosedskih odnosov (člen 8 PEU).

Vzhodno partnerstev, ki je bilo vzpostavljeno maja 2009 ponuja platformo za pospeševanje politične povezanosti in nadaljnje gospodarske integracije med Evropsko unijo in zainteresiranimi partnerskimi državami iz vzhodne soseščine, kakor je navedeno v praški izjavi.

Večstranski okvir vzhodnega partnerstva bo omogočil sodelovanje ter svoboden dialog, s čimer se skušajo doseči cilji partnerstva. Partnerstvo bo temeljilo na načelih vključevanja, razlikovanja, pogojnosti in skupne odgovornosti. Poleg tega bi moral dialog o vizumih preiti v popolnoma operativno fazo na podlagi akcijskega načrta za liberalizacijo vizumskega režima kot dolgoročnega cilja. V prizadevanju za dosego politične in gospodarske stabilnosti bo EU sodelovala z novim ukrajinskim vodstvom. Prednostna naloga bo pomoč Republiki Moldaviji pri spopadanju z izzivi zaradi gospodarske krize, nadaljevala pa se bodo tudi prizadevanja za rešitev spora v Pridnestrju v zasedbi 5+2. EU ostaja naklonjena tudi tesnejšim vezem z Belorusijo, vendar je napredek mogoč le v povezavi s koraki v smeri večje demokratizacije, varstva in spodbujanja človekovih pravic, vključno z ukinitvijo smrtnih kazni. V Gruziji EU še naprej sodeluje v prizadevanjih za rešitev dolgotrajnega konflikta, zlasti s pogovori, ki trenutno potekajo v Ženevi, kar ostaja edini forum, na katerem so zastopane vse strani.

EUMM Georgia bo še naprej osrednjega pomena za zagotavljanje varnosti in stabilnosti na terenu, čeprav je treba stalno pregledovati njihove tehnične zmogljivosti. EU bi morala še naprej zahtevati dostop za EUMM do Abhazije in Južne Osetije, hkrati pa si prizadevati za ponovno prisotnost OVSE in ZN na terenu. EU se prav tako veseli začetka pogajanj o pridružitvenih sporazumih s tremi državami Južnega Kavkaza v letu 2010. EU podpira skupino Minsk v prizadevanjih za rešitev za Nagorno-Karabah. Večstranska razsežnost Vzhodnega partnerstva bi lahko prispevala k ponovni vzpostavitvi zaupanja med Armenijo in Azerbajdžanom.

Unija za Sredozemlje bi morala v letu 2010 doseči napredek – v organiziranosti, sestavi in financiranju. Vzpostavitev sekretariata s sedežem v Barceloni in imenovanje generalnega sekretarja marca 2010 sta pomembna koraka, toda pomembno je, da oba postaneta hitro operativna z delom na projektih po vsej regiji. Za leto 2010 je načrtovan ambiciozni program ministrskih srečanj.

Evropska unija si bo še naprej prizadevala za razprave o okvirnem sporazumu EU-Libija, da bi čim prej sklenila pogajanja.

V številnih delih sveta zunaj naše sosesčine regionalni konflikti še vedno ogrožajo stabilnost. Razvoj dogodkov na Bližnjem Vzhodu bo v letu 2010 še naprej v ospredju mednarodne agende. Rešitev izraelsko-palestinskega konflikta je zdaj bolj ključna kot kdaj koli.

EU še naprej poziva k takojšnjemu nadaljevanju pogajanj, ki naj bi v dogovorjenem časovnem obdobju omogočila doseglo rešitve, po kateri bi obe državi, tj. država Izrael in neodvisna, demokratična, nedeljiva in uspešna palestinska država, obstajali ena poleg druge v miru in varnosti. EU ne bo priznala nobenih sprememb meja, ki so bile določene pred letom 1967, tudi glede Jeruzalema, razen tistih, o katerih se bosta strani dogovorili. Za resničen mir je treba najti način, kako s pogajanjem razrešiti status Jeruzalema kot bodočega glavnega mesta dveh držav. EU bo še naprej, skupaj s četverico in arabskimi partnericami, tesno sodelovala z obema stranema in ju podpirala v pogajanjih. EU bo še naprej pozivala k takojšnjemu, trajnemu in brezpogojnemu odprtju mejnih prehodov za pretok humanitarne pomoči, blaga in oseb v Gazo in iz nje. EU popolnoma podpira izvedbo načrta Palestinske uprave o koncu okupacije in vzpostavitvi države ("Palestine, Ending the Occupation, Establishing the State"), ki je pomemben prispevek za uresničitev tega cilja, in si bo prizadevala za večjo mednarodno podporo temu načrtu. EU je pripravljena, da v veliki meri prispeva k ureditvam po končanju konflikta, katerih cilj je zagotoviti trajnost mirovnih sporazumov; tudi v prihodnje si bo prizadevala za sodelovanje EU pri vzpostavljanju države, regionalnih vprašanjih ter vprašanjih glede beguncev, varnosti in Jeruzalema. Za doseglo celovitega miru na Bližnjem Vzhodu je potreben regionalni pristop. EU bo še naprej podpirala pogajanja med Izraelom in Sirijo ter Izraelom in Libanom.

Drugod na Bližnjem Vzhodu so nedavne volitve v Iraku postavile nov mejnik v stabilizaciji te države. Medtem ko se za končne rezultate čaka na potrditev, se je EU pripravljena še bolj angažirati v podporo tega procesa in se veseli, da bo v ustreznem času pozdravila novo iraško vlado. EUJUST LEX ima namen še naprej prispevati h krepitvi pravne države, tudi z dejavnostmi znotraj države, saj varnostne razmere to dopuščajo. V zadnjih mesecih so se povečali pomisleki mednarodne skupnosti glede grožnje, ki jo predstavlja nestabilnost v Jemenu, tudi s povezavami z mednarodnim terorizmom. EU bo v sodelovanju s sosedomi Jemena v regiji še naprej izvajala celovito strategijo za rešitev tega vprašanja in doseglo dolgoročnejšega političnega in gospodarskega razvoja držav v regiji.

Celovito stanje razmer v zvezi z iranskim jedrskim vprašanjem je trenutno zelo slabo. Prizadevanja Kitajske, Francije, Nemčije, Ruske federacije in Združenega kraljestva ter ZDA, da bi pritegnile Iran v resna pogajanja, doslej niso bila uspešna. EU ostaja odločena, da si bo prizadevala najti rešitev s pogajanjem po dvojnem pristopu.

Evropska unija je v zvezi s tem procesom VS ZN pripravljena sprejeti potrebne dodatne ukrepe. EU bo še naprej izražala svojo zaskrbljenost zaradi negativnega vpliva iranskih politik na stabilnost in varnost Bližnjega Vzhoda in bo še naprej poudarjala, da bi moral Iran v regiji igrati odgovorno vlogo. EU ostaja zelo zaskrbljena nad stanjem človekovih pravic v Iranu in ga bo tudi v prihodnje dejavno spremljala ter sporočala svoje pomisleke iranski vladi in opominjala Iran, naj spoštuje mednarodne obveznosti, vključno s prenehanjem zlorabe lastnih ljudi, pregonom tistih, ki so zlorabe zakrivali, in izpustitvijo tistih, ki le uveljavljajo svoje pravice. EU je tudi še vedno izredno zaskrbljena zaradi ukrepov, ki so jih sprejele iranske oblasti, da bi svojim državljanom preprečile svobodno komuniciranje in sprejemanje informacij prek televizije, radijskih postaj, ki oddajajo prek satelita, in interneta. Odločena je, da bo vztrajala pri teh zahtevah, in se zavzela, da bi bile te nesprejemljive razmere čim prej odpravljene.

Razmere v Afganistanu ostajajo velik izziv za mednarodno skupnost in za vlado v Kabulu. V Afganistanu EU uveljavlja celovit pristop z uporabo kombinacije političnih, civilnih, vojaških in razvojnih instrumentov. EU bo svoja prizadevanja usmerila v krepitev pravne države, zlasti prek EUPOL Afghanistan, zmogljivosti države in institucij z namenom spodbujanja dobrega upravljanja, človekovih pravic in učinkovite javne uprave. Podpirala bo tudi gospodarsko rast, zlasti z razvojem podeželja in družbenim napredkom. Ukrepi EU bodo poudarili prehodno strategijo, ki je bila dogovorjena na mednarodni konferenci o Afganistanu v Londonu 28. januarja 2010.

Pakistan se ukvarja z lastnimi velikimi izzivi, hkrati pa je ključni akter pri obravnavanju Afganistana. EU nima le osrednje vloge, ko gre za vprašanja v zvezi s stabilnostjo in varnostjo v regiji, temveč si poleg tega prizadeva pritegniti Pakistan, da bi izboljšal sodelovanje pri ključnih vprašanjih, kot so boj proti terorizmu, neširjenje orožja, boj proti drogam in človekove pravice. Pripravljena je podpirati pakistanske pobude v zvezi z reformo varnostnega sektorja, pravno državo in demokratičnimi institucijami, vključno z volilnim sistemom. Tudi pri tem bo, tako kot na drugih področjih, gospodarski razvoj ključnega pomena za doseg dolgoročne stabilnosti.

Nestabilnost in regionalni konflikti v nekaterih delih afriške celine še naprej zavirajo razvoj. EU je zelo dejavna v Somaliji, pri čemer sodeluje z mednarodnimi partnerji, vključno z Afriško unijo, Združenimi narodi in Združenimi državami.

V letu 2010 bo v sklopu našega celovitega pristopa prišlo do napotitve misije EU za usposabljanje v Ugando z namenom podpore oboroženim silam prehodne zvezne vlade. Hkrati je EU pomembna donatorka humanitarne in finančne pomoči tej državi, medtem ko pomorska operacija Atalanta zagotavlja zaščito pred grožnjo piratstva pred somalsko obalo. Odvrtilni učinek operacije ATALANTA bo odvisen tudi od uspešnega pregona osumljencev, prijetih med operacijo. EU bi morala sodelovati z državami v regiji, ki jo pesti piratstvo, da se sklenejo sporazumi o premestitvi. Tudi Sudan se bo v letu 2010 soočil z velikimi izzivi – vsedržavne volitve, prizadevanja za doseg miru v regiji Darfur in priprave na referendum o statusu južnega Sudana, načrtovan za januar 2011. EU bo sodelovala z Afriško unijo in drugimi v prizadevanju za doseg stabilne in demokratične prihodnosti za sudansko ljudstvo.

Ti primeri ponazarjajo realnost, da današnjih mednarodnih izzivov nobena država ne more rešiti sama. V svetu enaindvajsetega stoletja so partnerstva dobila nov pomen kot nepogrešljivo sredstvo za reševanje skupnih gospodarskih in varnostnih izzivov. V zadnjem desetletju si EU prizadeva okrepiti vezi s ključnimi globalnimi akterji. Izkoristiti moramo priložnosti, ki jih ustvarja Lizbonska pogodba in ki nam olajšujejo sodelovanje z drugimi in drugim olajšujejo sodelovanje z nami, ter vse to nadgraditi.

Naše vezi z ZDA so še vedno ravno tako pomembne, kot so bile. V večini primerov je za spopad z današnjimi izzivi nujno sodelovanje držav z obeh strani Atlantika, kar pa je mogoče doseči le, kadar obstaja tudi skupna usmeritev. Čezatlantski dnevni red sega od gospodarske krize in zagotavljanja dolgoročne gospodarske konkurenčnosti; prek globalne varnosti, vključno z neširjenjem orožja, bojem proti terorizmu in razoroževanjem; reševanja problema globalnega segrevanja; uresničevanja razvojnih ciljev tisočletja; pa do regionalnih vprašanj, kot so Afganistan in Pakistan ter bližnjevzhodni mirovni proces.

Ko gre za vprašanja, kot so Iran, Bližnji Vzhod, Afganistan in dolgotrajni konflikti v skupni sosesčini, je Rusija tako soseda kot ključni akter na svetovnem parketu. Poleg tega je naš skupni interes, da se Rusija nadalje integrira v mednarodni sistem in upošteva njegova pravila. Pogajanja o novem sporazumu EU-Rusija bodo morala zagotoviti uravnotežen napredek na vseh področjih našega partnerstva.

Indija in Kitajska sta ključni partnerici tako pri regionalnih kot pri globalnih vprašanjih. Kar zadeva Indijo, smo lahko ambicioznejši v naših političnih izmenjavah in sodelovanju z namenom reševanja skupnih izzivov, kot so Afganistan, terorizem, podnebne spremembe, finančna kriza in neširjenje orožja. Boj proti terorizmu, ohranjanje miru in vzpostavljanje miru so področja, na katerih obstajajo možnosti za tesnejše sodelovanje. Partnerstvo s Kitajsko ima strateški pomen, ki se bo sčasoma le še povečeval. Več moramo vlagati v vzpostavitev mreže odnosov, ki EU omogoča promocijo svojih interesov in vrednot na političnem in gospodarskem področju, pa tudi sodelovanje pri oblikovanju skupnih rešitev za globalne probleme.

V Vzhodni Aziji ostaja ključni partner Japonska. Tudi tu so možnosti, da se na področju miru in varnosti stori več – v odnosih, ki so jih tradicionalno oblikovali gospodarski interesi. Odnosi z Republiko Korejo bodo letos dvignjeni na raven strateškega partnerstva, še posebej s sklenitvijo okvirnega sporazuma in sporazuma o prosti trgovini. Tudi druga partnerstva – med drugim z Brazilijo, Mehiko in Južno Afriko – postajajo vse pomembnejša. Sodelovanje z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami je prav tako ključnega pomena. Partnerstvo med Združenimi narodi in EU je temeljni steber naše zunanje politike. vendar obstajajo možnosti njegove poglobitve, zlasti na področju kriznega upravljanja. Tudi naše vezi z Natom bi bilo treba razširiti v prizadevanju za doseg našega skupnega cilja – večje varnosti na naši celini in zunaj nje. OVSE ima še naprej pomembno vlogo pri povezovanju vseh držav, ki jih zanima evropska varnost. Tej je nov poudarek dal Krfski proces o evroatlantski varnosti, ki ji bo EU dajala zagon skozi vse leto 2010.

Te vezi dopolnjujejo veze z regionalnimi organizacijami zunaj Evrope. Kar zadeva jugovzhodno Azijo, je ASEAN poglobil odnose z EU. Podpis celovitega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju z Indonezijo novembra 2009 je bil pomemben korak v odnosih med ASEAN in EU. EU bo nadaljevala pogajalski proces v zvezi s SPS z drugimi članicami ASEAN. Obnovljeno sodelovanje v dvostranskih pogajanjih o sporazumu o prosti trgovini s posameznimi državami ASEAN bo odskočna deska za prihodnji sporazum v regionalnem okviru. Oktobra 2010 bo Evropa v Bruslju gostila 8. vrh ASEM. Tako tesnejše gospodarsko sodelovanje kot učinkovit politični dialog z vedno bolj okrepljeno azijsko regijo sta za prihodnost Evrope vedno večjega pomena. Vrh zlasti ponuja prvovrstno priložnost za opredelitev skupnega imenovalca v pripravi na večja mednarodna pogajanja.

Prvo srečanje G-20, ki bo potekalo v državi, ki ni članica G-8, bo predvidoma en mesec kasneje, 16. konferenca pogodbenc Konvencije ZN o podnebnih spremembah pa se bo kmalu zatem začela v Cancunu.

EU je najpomembnejši mednarodni partner Afriške unije, skupna strategija Afrika-EU pa poudarja novo strateško partnerstvo med Evropo in Afriko. Tretji vrh Afrika-EU konec novembra 2010 bo velika priložnost za EU, AU in države članice, da se pregleda začetni napredek v okviru strategije, da svež zagon našemu ambicioznemu partnerstvu, izboljša koordinacijo politike ter poglobi praktično sodelovanje med EU in Afriko. Na vrhu bo potekala razprava o ključnih globalnih izzivih, kot so mir in varnost, podnebne spremembe, dostop do energije in energetska varnost ter uresničitev razvojnih ciljev tisočletja.

Kar zadeva Latinsko Ameriko in Karibe (LAK) bo na majskem vrhu EU-LAK določen program strateškega partnerstva za naslednji dve leti, z madridsko izjavo in povezanim akcijskim načrtom. Poleg tega, so izrecni rezultati: sklenitev pridružitvenega sporazuma s Srednjo Ameriko, večstranskega trgovinskega sporazuma z nekaterimi andskimi državami (Kolumbija in Peru), nadaljevanje pogajanj za pridružitveni sporazum z Mercosurjem, zagon sklada za spodbujanje naložb v Latinski Ameriki (LAIF), oblikovanje fundacije EU-LAC, sporazum o orisu skupne strategije EU/CARIFORUM, sporazum o skupnem izvedbenem načrtu z Mehiko, potrditev združenja za razvoj in inovacije s Čilom ter poglobljeni dvostranski odnosi.

EU bo še naprej sodelovala v različnih forumih za krepitev mednarodnega režima proti širjenju orožja za množično uničevanje. Posebna prioriteta bo uspešni in uravnoteženi izid majske konference za pregled pogodbe o neširjenju jedrskega orožja. Pozitivno bomo prispevali tudi na vrhu aprila 2010 o jedrski varnosti v Washingtonu in si prizadevali ozavestiti javnost o potrebi po kreptitvi jedrske varnosti na svetovni ravni. EU bo še naprej izvajala svoje politike, še posebej "Nove smernice za ukrepanje EU proti širjenju orožja za množično uničevanje in njegovih izstrelitvenih sistemov".

Varstvo in spodbujanje človekovih pravic sta, splošno gledano, temeljni del naše zunanje politike. Uresničevanje svojih interesov moramo vedno povezovati s promocijo svojih vrednot.

V letu 2010 bo EU nadaljevala spodbujanje težnje po ukinitvi smrtne kazni.

EU bo še naprej pozorno spremljala vprašanje svobode veroizpovedi oziroma prepričanja in se bojevala proti verski nestrpnosti, ki je del politike EU o človekovih pravicah. Z Republiko Moldavijo se je februarja 2010 začel nov dialog o človekovih pravicah, nov dialog o človekovih pravicah pa se bo začel z Indonezijo. EU si bo prizadevala dodatno poglobiti odnose z ASEAN, tudi s sodelovanjem z novo medvladno komisijo ASEAN za človekove pravice, in preučila možnost začetka dialoga o izzivih na področju človekovih pravic v tej regiji. EU bo igrala polnopravno vlogo v pripravah na pregled Sveta ZN za človekove pravice v letu 2011. Dejavno sodelovanje Evropskega parlamenta pri oceni dialogov o človekovih pravicah z Rusijo in Kitajsko bo dobrodošlo, tako kot bodo dobrodošle izmenjave ustreznih odborov v Evropskem parlamentu in Svetu.

Obeležitev desete obletnice evropske varnostne in obrambne politike leta 2009 in nedavni začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe sta jasen znak, da se je skupna zunanja in varnostna politika v razmeroma kratkem roku zelo razvila. Vendar pa je jasno tudi, da moramo še naprej izboljševati sposobnost učinkovitega ukrepanja z bolj strateškim odločanjem, boljšim usklajevanjem politik ter okrepljenimi vojaškimi in civilnimi zmogljivostmi. V okviru skupne varnostne in obrambne politike si bomo še naprej prizadevali za izboljšanje zmogljivosti za hitro napotitev, zagotovitev prožnejših ureditev za podporo misijam in okrepitev perspektive človekovih pravic in enakosti spolov ter uskladitev dejavnosti SVOP z dolgoročnejšimi prizadevanji Evropske komisije in mednarodnih partnerjev za stabilizacijo in razvoj. Naša sposobnost vplivanja je odvisna od dostopa do ustreznih zmogljivosti ob podpori zadostnih političnih in finančnih sredstev.

Za konec lahko rečemo, da bo leto 2010 mejnik za evropsko zunanjo politiko. Institucionalna razprava, ki je pripeljala do Lizbonske pogodbe, je trajala skoraj desetletje. Ta proces je zdaj končan in začnemo lahko novo poglavje. Zdaj je pravi čas, saj je potreba po tem, da se EU ozre navzven k preostalemu svetu, večja kot kdaj koli prej. Če tega ne stori, bo to pomenilo več kot le zamujeno priložnost. Pomenilo bi, da bi se odpovedala tisti vlogi v svetovnih zadevah, h kateri stremimo in ki jo zahtevajo naši interesi in naše vrednote. Zdaj je čas, da besede pretvorimo v dejanja.

PRILOGA I

Legal acts in the CFSP area

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I. MESURES RESTRICTIVES			
I.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
24.09.2009	Prorogation de la position commune 2004/694/PESC concernant de nouvelles mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/717/PESC L 253 (25.09.2009)
26.02.2009	Renouvellement des mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/164/PESC L 55 (27.02.2009)
10.02.2009	Prorogation et modification de la position commune 2004/133/PESC concernant des mesures restrictives à l'égard d'extrémistes dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 15	2009/116/PESC L 40 (11.02.2009)
I.2 AFRIQUE			
REPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE DU CONGO			
27.04.2009	Application de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	position commune 2008/369/PESC art. 6; art. 23 (2)	2009/349/PESC L 106 (28.04.2009)
26.01.2009	Modification de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	art. 15	2009/66/PESC L 23 (27.01.2009)
RÉPUBLIQUE DE GUINÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2009/788/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 29	2009/1003/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Institution des certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de la République de Guinée	art. 215 §1 et 2	2009/1284/UE L 346 (23.12.2009)
27.10.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 15	2009/788/PESC L 281 (28.10.2009) + rectificatif L 282 (29.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
SOMALIE			
16.02.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la Somalie et abrogation de la position commune 2002/960/PESC	art. 15	2009/138/PESC L 46 (17.02.2009)
ZIMBABWE			
26.01.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre du Zimbabwe	art. 15	2009/68/PESC L 23 (27.01.2009)
I.3 ASIE / OCÉANIE			
BIRMANIE / MYANMAR			
18.12.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 29	2009/981/PESC L 338 (19.12.2009)
13.08.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/615/PESC L 210 (14.08.2009)
27.04.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/351/PESC L 108 (29.04.2009)
RÉPUBLIQUE POPULAIRE DÉMOCRATIQUE DE CORÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 29	2009/1002/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 329/2007 concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 215 §1 et 2	2009/1283/UE L 346 (23.12.2009)
04.08.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	position commune 2006/795/PESC art. 6(1) art. 23(2)	2009/599/PESC L 203 (05.08.2009)
27.07.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 15	2009/573/PESC L 197 (29.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
IRAN			
15.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	art. 215 §1 et 2	2009/1228/UE L 330 (16.12.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran et abrogeant la décision 2008/475/CE	règlement (CE) no 423/2007 art. 15 (2)	2009/1100/CE L 303 (18.11.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2007/140/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	position commune 2007/140/PESC art. 7 (2) art. 23 (2)	2009/840/PESC L 303 (18.11.2009)
IRAQ			
05.03.2009	Modification de la position commune 2003/495/PESC sur l'Iraq	art. 15	2009/175/PESC L 62 (06.03.2009)
I.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
BIÉLORUSSIE			
15.12.2009	Prorogation des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie prévues dans la position commune 2006/276/PESC et abrogeant la position commune 2009/314/PESC	art. 29	2009/969/PESC L 332 (17.12.2009)
06.04.2009	Modification de la position commune 2006/276/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie et abrogeant la position commune 2008/844/PESC	art. 15	2009/314/PESC L 93 (07.04.2009)
RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre des dirigeants de la région de Transnistrie de la République de Moldova	art. 15	2009/139/PESC L 46 (17.02.2009)
OUZBÉKISTAN			
15.12.2009	Abrogation du règlement (CE) n o 1859/2005 instituant certaines mesures restrictives à l'encontre de l'Ouzbékistan	art. 215 §1, art. 301	2009/1227/UE L 330 (16.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II. PESD			
II.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
15.12.2009	Prorogation du mandat du chef de la Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-Herzégovine	art. 38, troisième alinéa décision 2009/906/PESC art. 10 §1	2009/958/PESC MPUE/1/2009 L 330 (16.12.2009)
08.12.2009	Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-et-Herzégovine	art. 28, art. 43 §2	2009/906/PESC L 322 (09.12.2009)
11.11.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 25, troisième alinéa; action commune 2004/570/PESC art. 6	2009/836/PESC BiH/15/2009 L 299 (14.11.2009)
09.06.2009	Modification de l'action commune 2008/124/PESC relative à la mission «État de droit» menée par l'Union européenne au Kosovo, EULEX KOSOVO	art. 14	2009/445/PESC L 148 (11.06.2009)
II.2 AFRIQUE			
04.12.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 38 action commune 2008/851/PESC art. 6	2009/946/PESC ATALANTA/8/2009 L 327 (12.12.2009)
08.12.2009	Modification de l'action commune 2008/851/PESC concernant l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie	art. 28, art. 43 §2	2009/907/PESC L 322 (09.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
17.11.2009	Modification et prolongation de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée- Bissau (UE RSS GUINÉE-BISSAU)	art. 14	2009/841/PESC L 303 (18.11.2009)
23.10.2009	Signature et conclusion de l'accord entre l'Union européenne et la République des Seychelles relatif au statut des forces placées sous la direction de l'Union européenne dans la République des Seychelles, dans le cadre de l'opération militaire de l'Union européenne Atalanta	art. 24	2009/916/PESC L 323 (10.12.2009)
23.10.2009	Signature et application provisoire de l'échange de lettre entre l'Union européenne et la République des Seychelles sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de l'EUNAVFOR à la République des Seychelles, des personnes suspectées d'actes de piraterie ou des vols à main armée, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/877/PESC L 315 (02.12.2009)
19.10.2009	Abrogation de l'action commune 2007/677/PESC relative à l'opération militaire de l'Union européenne en République du Tchad et en République centrafricaine	art. 14	2009/795/PESC L 283 (30.10.2009)
19.10.2009	Modification de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/769/PESC L 274 (20.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
02.10.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/758/PESC ATALANTA/7/2009 L 270 (15.10.2009)
25.09.2009	Nomination du chef de la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/709/PESC art. 8	2009/723/PESC EUSEC/1/2009 L 257 (30.09.2009)
15.09.2009	Mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14, art. 25 troisième alinéa, art. 28 §3 premier alinéa	2009/709/PESC L 246 (18.09.2009)
27.07.2009	Signature et application provisoire de l'accord entre l'Union européenne et la République de Croatie sur la participation de la République de Croatie à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (opération Atalanta)	art. 24	2009/597/PESC L 202 (04.08.2009)
22.07.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/559/PESC ATALANTA/6/2009 L 192 (24.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
25.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/406/PESC relative à la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14	2009/509/PESC L 172 (02.07.2009)
15.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/466/PESC L 151 (16.06.2009)
10.06.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2 décision ATALANTA/2/2009 9 décision ATALANTA/3/2009 9 + addendum	2009/446/PESC ATALANTA/5/2009 L 148 (11.06.2009)
27.05.2009	Nomination d'un commandant de l'opération de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa	2009/413/PESC ATALANTA/4/2009 L 132 (29.05.2009)
18.05.2009	Modification de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée-Bissau (UE RSS GUINÉE- BISSAU)	art. 14	2009/405/PESC L 128 (27.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
21.04.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §5	2009/369/PESC ATALANTA/3/2009 L 112 (06.05.2009) + addendum L 119 (14.05.2009)
21.04.2009	Acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2	2009/356/PESC ATALANTA/2/2009 L 109 (30.04.2009)
26.02.2009	Échange de lettres entre l'Union européenne et le gouvernement du Kenya sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de la force navale placée sous la direction de l'Union européenne (EUNAVFOR) au Kenya, des personnes soupçonnées d'avoir commis des actes de piraterie qui sont retenues par l'EUNAVFOR et de leurs biens saisis en possession de cette dernière, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/293/PESC L 79 (25.03.2009)
17.03.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/288/PESC ATALANTA/1/2009 L 76 (24.03.2009)
II.3 ASIE / OCÉANIE			
17.11.2009	Modification de l'action commune 2007/369/PESC relative à l'établissement de la Mission de police de l'Union européenne en Afghanistan (EUPOL AFGHANISTAN)	art. 14	2009/842/PESC L 303 (18.11.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
15.12.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 38 action commune 2009/475/PESC art. 9 §2	2009/982/PESC EUJUST LEX/2/2009 L 338 (19.12.2009)
15.12.2009	Nomination du chef de la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 38, troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 11 §1	2009/957/PESC EUPOL COPPS/2/2009 L 330 (16.12.2009)
15.12.2009	Modification de l'action commune 2005/797/PESC concernant la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 28, art. 43 §2	2009/955/PESC L 330 (16.12.2009)
20.11.2009	Modification de l'action commune 2005/889/PESC établissant une mission de l'Union européenne d'assistance à la frontière au point de passage de Rafah (EU BAM Rafah)	art. 14	2009/854/PESC L 312 (27.11.2009)
03.07.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/475/PESC art. 9(2)	2009/596/PESC L 202 (04.08.2009)
11.06.2009	Mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 14	2009/475/PESC L 156 (19.06.2009)
27.05.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens (EUPOL COPPS)	art. 25 troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 12(3);	2009/412/PESC EUPOL COPPS/1/2009 L 132 (29.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
31.07.2009	Prorogation du mandat du chef de la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 25 troisième alinéa; action commune 2008/736/PESC art. 10 §1	2009/619/PESC EUMM GEORGIA/1/2009 L 214 (19.08.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/572/PESC L 197 (29.07.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de la décision 2008/901/PESC relative à une mission d'enquête internationale indépendante sur le conflit en Géorgie	art. 13 §3, art. 23 §1	2009/570/PESC L 197 (29.07.2009)
23.03.2009	Modification de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/294/PESC L 79 (25.03.2009)
III. INSTITUTIONNALISATION DE LA PESD: AGENCE EUROPÉENNE DE DÉFENSE, INSTITUT D'ÉTUDES DE SÉCURITÉ, CENTRE SATELLITAIRE ET COLLÈGE EUROPÉEN DE SÉCURITÉ ET DE DÉFENSE			
10.11.2009	Modification de l'action commune 2001/555/PESC relative à la création d'un centre satellitaire de l'Union européenne	art. 14	2009/834/PESC L 297 (13.11.2009)
14.09.2009	Règlement du personnel du Centre satellitaire de l'Union européenne	action commune 2001/555/PESC action commune 2006/998/PESC art. 9, paragraphe 3	2009/747/PESC L 276 (21.10.2009)
IV. REPRÉSENTANTS SPÉCIAUX DE L'UNION EUROPÉENNE			
IV.1 AFGHANISTAN/PAKISTAN			
15.06.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Afghanistan et le Pakistan et abrogeant l'action commune 2009/135/PESC	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/467/PESC L 151 (16.06.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en Afghanistan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/135/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.2 ANCIENNE RÉPUBLIQUE YUGOSLAVE DE MACÉDOINE (ARYM)			
15.09.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/706/PESC L 244 (16.09.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/129/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.3 ASIE CENTRALE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Asie centrale	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/130/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.4 BOSNIE-HERZÉGOVINE			
11.03.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/181/PESC L 67 (12.03.2009)
IV.5 CAUCASE DU SUD			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Caucase du Sud	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/133/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.6 GÉORGIE			
15.12.2009	Modification de l'action commune 2009/131/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 28, art. 31(2), art. 33	2009/956/PESC L 330 (16.12.2009)
27.07.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/571/PESC L 197 (29.07.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/131/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.7 KOSOVO			
07.08.2009	Modification de l'action commune 2009/137/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/605/PESC L 206 (08.08.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/137/PESC L 46 (17.02.2009) + Rectificatif L 91 (03.04.2009)
IV.8 PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le processus de paix au Moyen-Orient	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/136/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.9 RÉGION DES GRANDS LACS AFRICAINS			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la région des Grands Lacs africains	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/128/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.10 RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en République de Moldavie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/132/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.12 SOUDAN			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Soudan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/134/PESC L 46 (17.02.2009)
V. NON-PROLIFERATION			
22.12.2009	Soutien d'activités de l'Union européenne visant à promouvoir auprès des pays tiers le contrôle des exportations d'armements et les principes et critères de la position commune 2008/944/PESC	art. 26(2) et art. 31(1)	2009/1012/PESC L 348 (29.12.2009)
27.07.2009	Soutien des activités de l'OIAC dans le cadre de la mise en oeuvre de la stratégie de l'UE contre la prolifération des armes de destruction massive	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/569/PESC L 197 (29.07.2009)
19.01.2009	Soutien d'activités de l'UE visant à promouvoir auprès des pays tiers le processus d'élaboration d'un traité sur le commerce des armes, dans le cadre de la stratégie européenne de sécurité	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/42/PESC L 17 (22.01.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
VI. LUTTE CONTRE LE TERRORISME			
22.12.2009	Modification du règlement (CE) no 881/2002 instituant certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités liées à Oussama ben Laden, au réseau Al-Qaida et aux Taliban	art. 215 §2	2009/1286/UE L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise à jour de la liste des personnes, groupes et entités auxquels s'appliquent les articles 2, 3 et 4 de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme	art. 29	2009/1004/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise en oeuvre de l'article 2, paragraphe 3, du règlement (CE) n o 2580/2001 concernant l'adoption de mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le terrorisme, et abrogeant le règlement (CE) n o 501/2009	règlement (CE) no 2580/2001 art. 2 §3	2009/1285/UE L 346 (23.12.2009)
15.06.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2009/67/PESC	art. 15 et 34	2009/468/PESC L 151 (16.06.2009) + Corrigendum L 353 (31.12.2009)
26.01.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2008/586/PESC	art. 15 et 34	2009/67/PESC L 23 (27.01.2009)
VII. SECURITÉ			
30.11.2009	Conclusion de l'accord entre l'Australie et l'Union européenne sur la sécurité des informations classifiées	art. 24	2010/53/PESC L 26 (30.01.2010)
16.03.2009	Conclusion de l'accord entre l'Union européenne et Israël sur les procédures de sécurité pour l'échange d'informations classifiées	art. 24	2009/558/PESC L 192 (24.07.2009)
PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
27.10.2009	Accueil temporaire de certains Palestiniens par des États membres de l'UE	art. 15	2009/787/PESC L 281 (28.10.2009)

PRILOGA II

**Appearances by representatives of the Council in the European Parliament
in the field of CFSP/ESDP in 2009**

I. Appearances by the Presidency:

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
1	19.02	Formal sitting with President Klaus	Mini Plenary, Brussels
2	14.01	PM Topolánek on the priorities of the CZ Pcy	EP Plenary, Strasbourg
3	25.03	PM Topolánek on the results of the Spring European Council	EP Plenary, Strasbourg
4	06.04	PM Topolánek and DFM Kohout	ACP-EU JPA, Prague
5	15.07	PM Fischer on results of CZ Pcy and the European Council	EP Plenary, Strasbourg
6	14.01	FM Schwarzenberg on the situation in the Middle East/Gaza	EP Plenary, Strasbourg
7	20.01	FM Schwarzenberg on the CFSP priorities of the CZ Pcy	AFET, Brussels
8	17.03	FM Schwarzenberg	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
9	18.04	FM Schwarzenberg	66th EP/US Congress Transatlantic Legislators' Dialogue, Prague
10	22.04	FM Schwarzenberg - during the vote on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
11	16.12.08	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
12	14.01	VPM Vondra on the Gas supply to the EU by Ukraine and Russia	EP Plenary, Strasbourg
13	14.01	VPM Vondra on the situation in the Horn of Africa	EP Plenary, Strasbourg
14	14.01	VPM Vondra on relations between the EU and Belarus	EP Plenary, Strasbourg
15	14.01	VPM Vondra on commemoration of Srebrenica	EP Plenary, Strasbourg
16	03.02	VPM Vondra on resettlement of Guantánamo prisoners	EP Plenary, Strasbourg
17	03.02	VPM Vondra on alleged use of European countries by the CIA for the transport and illegal detention of prisoners	EP Plenary, Strasbourg
18	04.02	VPM Vondra on Kosovo	EP Plenary, Strasbourg
19	04.02	VPM Vondra on consular protection of EU citizens in third countries	EP Plenary, Strasbourg
20	18.02	VPM Vondra on the Barcelona Process -Union for the Mediterranean	Mini Plenary, Brussels
21	11.03	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
22	11.03	VPM Vondra on Croatia, Turkey and FYROM progress reports 2008	EP Plenary, Strasbourg
23	11.03	VPM Vondra on the mandate of the ICT for the former Yugoslavia	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
24	25.03	VPM Vondra on transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
25	25.03	VPM Vondra on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
26	25.03	VPM Vondra on EU-Belarus dialogue	EP Plenary, Strasbourg
27	25.03	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
28	01.04	VPM Vondra on a recommendation to the Council on the new EU-Russia agreement	Mini Plenary, Brussels
29	05.05	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
30	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on the situation in Moldova	EP Plenary, Strasbourg
31	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Western Balkans	EP Plenary, Strasbourg
32	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Non-proliferation	EP Plenary, Strasbourg
33	27.01	DFM Kohout on the results of GAERC (26-27/1)	Extraordinary AFET
34	24.02	DFM Kohout on the results of GAERC (23-24/2)	AFET, Brussels
35	25.02	DFM Kohout	1st Northern Dimension Forum, Brussels
36	17.03	DFM Kohout on the results of GAERC (16-17/3)	Extraordinary AFET, Brussels
37	28.04	DFM Kohout on results of GAERC (27-28/4)	Extraordinary AFET, Brussels
38	06.05	DFM Kohout on UN Conference on Racism	EP Plenary, Strasbourg
39	06.05	DFM Kohout on Human Rights in the world 2008	EP Plenary, Strasbourg
40	07.05	DFM Kohout	High-Level Contact Group for the relations with the Turkish Cypriot Community, Strasbourg
41	21.01	Director General for EU Countries, Burianek , CZ MFA	11th EP-BiH IPM, Brussels
42	21.01	COHOM chair Dlouha on the priorities of the CZ Pcy in the area of Human Rights	DROI, Brussels
43	29.01	PSC chair Amb. Sramek on the priorities of the CZ Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels
44	10.02	COHOM chair Dlouha on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
45	11.02	CZ Dep. Military Representative to the EU Pavel , CZ Perm. Rep.	EP-Afghanistan IPM, Brussels
46	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Georgia PCC, Brussels
47	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Russia PCC, Brussels
48	23.02	Ambassador Kuhnl	EU-Croatia JPC, Zagreb
49	24.02	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Ukraine PCC, Brussels
50	16.03	COARM chair Ms Sequensova	SEDE
51	19.03	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	16th EP-Albania IPM, Tirana
52	25.03	DG Karfik , Section for Non-European Countries and Development Cooperation, CZ MFA	EU-Chile JPC in Strasbourg
53	26.03	Chair of EEA/EFTA WG Soukupova	EEA JPC
54	31.03	DG Secka , EU Section, CZ MFA	EU-FYROM JPC, Brussels
55	31.03	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Turkey JPC, Brussels
56	31.03	Head of External Relations Unit Fajkusova , CZ Perm. Rep.	EU-Mexico JPC, Brussels
57	06.04	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	2nd EP/Kosovo IPM, Pristina
58	07.04	Ambassador of Poland in Armenia, Knothe	EU-Armenia PCC, Yerevan
59	08.04	Ambassador Hrda , DG, Cabinet of the Minister, MFA	EuroLat JPA, Madrid
60	16.04	COHOM chair Dlouha on the Human Rights policies towards Russia and China	DROI, Brussels
61	15.07	PM Reinfeldt on presentation of the SE Pcy programme	EP Plenary, Strasbourg
62	07.10	PM Reinfeldt on results of the referendum in Ireland	Mini Plenary, Brussels
63	11.11	PM Reinfeldt on the outcome of the European Council incl. the mandate and attributions of the President of the European Council and of the High Representative/vice-president of the Commission, as well as the structure of the new Commission	Mini Plenary, Brussels
64	16.12	PM Reinfeldt on the results of the European Council and the SE Pcy	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
65	24.02	FM Bildt in preparation of the SE Pcy	AFET, Brussels
66	15.07	FM Bildt on Iran	EP Plenary, Strasbourg
67	15.07	FM Bildt on China	EP Plenary, Strasbourg
68	15.07	FM Bildt on Honduras	EP Plenary, Strasbourg
69	21.07	FM Bildt on presentation of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
70	25.11	FM Bildt on the enlargement strategy 2009 concerning the countries of the Western Balkans, Iceland and Turkey	EP Plenary, Strasbourg
71	25.11	FM Bildt on a political solution with regard to the piracy off the coast of Somalia	EP Plenary, Strasbourg
72	10.12	FM Bildt on the results of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
73	17.11	MoD Tolgfors on SE Pcy programme in the field of ESDP	AFET, Brussels
74	16.09	Minister for Europe Malmström on EU strategy for the Baltic Sea area	EP Plenary, Strasbourg
75	16.09	ME Malmström on the EC/Tajikistan PCA	EP Plenary, Strasbourg
76	20.10	ME Malmström on Democracy building in external relations	EP Plenary, Strasbourg
77	21.10	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
78	21.10	ME Malmström on EEAS	EP Plenary, Strasbourg
79	21.10	ME Malmström on Transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
80	04.11	ME Malmström on the results of GAERC	AFET, Brussels
81	11.11	ME Malmström on EU-Russia Summit	Mini Plenary, Brussels
82	25.11	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
83	15.12	ME Malmström on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
84	15.12	ME Malmström on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
85	15.12	ME Malmström on the situation in Georgia	EP Plenary, Strasbourg
86	16.12	ME Malmström on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg
87	16.12	ME Malmström on Belarus	EP Plenary, Strasbourg
88	16.12	ME Malmström on Violence in the Democratic Republic of Congo	EP Plenary, Strasbourg
89	08.07	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau
90	31.08	COHOM Chair Hammarskjöld on presentation of the SE Pcy priorities in the field of human rights	DROI, Brussels
91	07.09	PSC chair Amb. Skoog on presentation of the SE Pcy programme in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
92	15.09	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (14-15/9)	AFET, Strasbourg
93	30.09	Amb. for Human Rights, Nordlander on EU human rights dialogues ("in camera")	DROI, Brussels
94	06.10	ACP Chair Sohlström on state of play in the negotiations for the 2nd revision of the Cotonou Agreement	DEVE, Brussels
95	06.10	COAFR Chair Ndisi on the situation in Mauritania	DEVE, Brussels
96	14.10	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Israel + Palestinian delegations
97	15.10	Ambassador Winberg , SE MFA	SEDE Workshop: "Anti-Personnel Landmines: achievements and practices a decade after the 1997 Mine Ban Treaty", Brussels
98	15.10	COEST co-chair Hagström	Belarus delegation
99	15.10	COEST co-chair Fredriksson	Russia delegation
100	03.11	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA	EMPA, Brussels
101	03.11	Euromed Coordinator Ambassador Carlsson	EMPA, Brussels
102	04.11	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Maghreb delegation
103	09.11	COTRA Chair Brodén	32nd EP-Canada IPM
104	11.11	COEST Chair Hagström	7th EU-Kyrgyzstan PCC
105	12.11	COASI Chair Ozaki-Macias	7th EP/Malaysia IPM
106	16.11	Deputy PSC amb. Hartzell on the situation in Somalia	SEDE, Brussels
107	18.11	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (16-17/11)	AFET, Brussels
108	30.11	COHOM Chair Hammar skjöld on the results of the SE Pcy Programme in the field of human rights	SEDE, Brussels
109	30.11	Amb. for Human Rights, Nordlander on the results of the Pcy Programme on Human Rights	DROI, Brussels
110	02.12	SE Ambassador to Armenia and Azerbaijan, Aden	10th EU-Azerbaijan PCC
111	09.12	Counsellor Lärke , SE Perm. Rep	Delegation to the EU-Turkey JPC
112	10.12	PSC chair, Amb. Skoog on results of the SE Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
113	16.12	PSC chair, Amb. Skoog on the Foreign Affairs Council Conclusions (8/12) on the Middle East Peace Process	AFET WG on Middle East, Strasbourg
114	16.12	Swedish Ambassador to the Council of Europe, Sjögren	3rd EP-Serbia IPM

II. Presidency appearances as part of the 2006 I.I.A. (joint consultation meetings on the financing of CFSP)⁷²:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.02	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
2	02.04	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
3	22.07	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
4	07.10	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
5	02.12	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP

III. SG/HR Solana/ HR Ashton (from 1/12):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

EP- appearances:

1	18.02	SG/HR Solana on role of the EU in the Middle East + joint Debate on CFSP, ESS/ESDP and NATO	Mini Plenary, Brussels
2	17.03	SG/HR Solana	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
3	02.12	HR Ashton - exchange of views	AFET, Brussels
4	15.12	HR Ashton on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
5	15.12	HR Ashton on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
6	16.12	HR Ashton on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg

⁷² Minimum five meetings per year required according to the 2006 I.I.A. OJ C 139, 14.06.2006, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

Special Committee meetings⁷³:

7	29.04	SG/HR Solana meeting with the EP Special Committee on access to classified documents	JL
---	-------	---	----

Meetings with EP President:

8	05.03	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	EP
9	18.06	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	JL
10	07.09	SG/HR Solana meeting with EP President Buzek	EP

IV. Informal working lunches between members of the PSC and AFET, SEDE and DROI chairs:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	10.02	Informal PSC lunch with AFET, SEDE and DROI chairs	JL
2	06.10	Informal PSC lunch with new AFET, SEDE and DROI chairs	JL

V. European Union Special Representatives (EUSRs):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.01	EUSRs Semneby and Morel on the South Caucasus and the crisis in Georgia	AFET, Brussels
2	19.01	EUSR Fouéré on FYROM	AFET, Brussels
3	21.01	EUSR (and HR) Lajčák on Bosnia and Herzegovina's progress towards European integration	11th EP-BiH IPM, Brussels
4	11.02	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
5	01.09	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
6	06.10	EUSR Sequi on Afghanistan/Pakistan	AFET, Brussels

⁷³ OJ C298, 30.11.2002, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
7	11.11	EUSR Semneby	Enlarged bureau of AFET + Delegation for relations with Armenia, Azerbaijan and Georgia
8	24.11	EUSR Otte	AFET WG on Middle East, Strasbourg

VII. European Union Military Committee (EUMC):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	03.09	Chairman of the EUMC General Bentgeat	SEDE, Brussels

VIII. Senior Council Secretariat officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	20.01	PR on non-proliferation of WMD Giannella on the use of EC air safety regulations to reduce the number of air cargo companies involved in arms trafficking	DEVE, Brussels
2	29.01	Counter-Terrorism Coordinator de Kerchove on fight against terrorism	SEDE, Brussels
3	09.02	Policy Unit Director Schmid on cyber security	SEDE, Brussels
4	10.02	PR for Human Rights Kionka on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels
5	10.02	PR on non-proliferation of WMD Giannella on non proliferation issues and arms exports control	SEDE, Brussels
6	16.03	Director DG E VIII Arnould on EUFOR/CHAD and Athena financing	SEDE, Brussels
7	08.07	DG Cooper on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau, Brussels
8	31.08	PR for Human Rights Kionka on the SE Pcy human rights priorities	DROI, Brussels
9	07.09	PR on non-proliferation of WMD Giannella	SEDE, Brussels
10	30.09	Civil OpsCdr Klompenhouwer on civilian ESDP missions	SEDE, Brussels
11	13.10	DG Cooper on Bosnia-Herzegovina ("in camera")	AFET WG on the Western Balkans + AFET coordinators
12	04.11	DG Cooper ("in camera")	Iran delegation

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
13	16.11	Ops Cdr Admiral Hudson on EUNAVFOR ATALANTA	SEDE jointly with TRAN and PECH
14	16.11	PR for Somalia Joana on Somalia	SEDE, Brussels
15	01.12	CMPD Deputy DG Arnould on CSDP - current issues	SEDE, Brussels

IX. Other senior officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	01.12	EDA Chief Executive Weis on activities of the EDA	SEDE, Brussels

X. Official EP visits to ESDP missions/operations in theatre or OHQ:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	09.01	SEDE and TRAN visited OHQ EU NAVFOR ATALANTA	Northwood, UK
2	24-27.02	SEDE visited EUMM Georgia	Georgia

XI. Official EP visits to Council Agency Headquarters:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.03	SEDE visited EDA	Brussels
2	03.12	SEDE visited SATCEN	Torrejon, Spain

PRILOGA III

CFSP budget 2009 - commitment appropriations

Actions financed in 2009:

	€
19.0301 Monitoring and implementation of peace and security processes	
2009/294/CFSP EUMM Georgia	2.100.000,00
2009/572/CFSP EUMM Georgia (prolongation until 14 September 2010, € 12.500.000)	9.000.000,00
2009/854/CFSP EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah)	1.120.000,00
19.0302 Non-proliferation and disarmament	
2008/974/CFSP Support for the Hague Code of Conduct	1.015.000,00
2008/858/CFSP Support of the Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC)	1.400.000,00
2009/42/CFSP Support on EU activities - Arms Trade Treaty (UNIDiR)	836.260,00
2008/230/CFSP EU code of conduct on arms export - Sweden	116.500,00
2009/569/CFSP Support for OPCW activities - EU Strategy against Proliferation of WMDs	2.110.000,00
19.0303 Conflict resolution and other stabilisation measures	
2009/444/CFSP EULEX Kosovo (prolongation until 14 June 2010)(100 + 15.8 Mio)	115.835.118,00
2009/475/CFSP EUJUST LEX Iraq	10.800.000,00
2009/509/CFSP EUSEC DR Congo (1 October 2009 - 30 September 2010)	10.900.000,00
19.0305 Preparatory and follow-up measures	
Audit of AMM accounts	21.950,00
Purchase of equipment for preparatory measures	19.000,00
19.0306 European Union Special Representatives	
2009/128/CFSP EUSR African Great Lakes	1.425.000,00
2009/134/CFSP EUSR Sudan	1.800.000,00
2009/129/CFSP EUSR FYROM	305.000,00
2009/706/CFSP EUSR FYROM (prolongation until 31 March 2010)	263.000,00
2009/137/CFSP EUSR Kosovo	645.000,00
2009/605/CFSP EUSR Kosovo (budget increase)	102.000,00
2009/130/CFSP EUSR Central Asia	998.000,00
2009/132/CFSP EUSR Moldova	1.280.000,00
2009/136/CFSP EUSR Middle East Process	1.190.000,00
2009/133/CFSP EUSR South Caucasus	2.510.000,00
2009/131/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	445.000,00
2009/956/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	72.000,00
2009/135/CFSP EUSR Afghanistan - 2009/467/EUSR Afghanistan and Pakistan	2.830.000,00
2009/181/CFSP EUSR in Bosnia and Herzegovina	3.200.000,00

19.0307 Police Missions

2008/643/CFSP EUPOL Afghanistan (€ 64.000.000)	19.000.000,00
2009/445/CFSP EUPOL Afghanistan (extension until 30 May 2010)	17.400.000,00
2008/890/CFSP EUPM BiH (€12.400.000)	6.581.172,00
2009/906/CFSP EUPM BiH (€14.100.000 - prolongation until 31 Dec 2010)	14.100.000,00
2009/841/CFSP EU SSR GUINEA-BISSAU (prolongation until 31 May 2010)	1.530.000,00
2009/769/CFSP EUPOL RD Congo (extension until 30 June 2010)	5.150.000,00
2009/955/CFSP EUPOL COPPS (extension until 31 Dec 2010)	6.650.000,00

Bibliografski viri

Generalni sekretariat Sveta

Letno poročilo visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Evropskemu parlamentu o glavnih vidikih in osnovnih usmeritvah SZVP

2010 — 78 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-824-2763-7

ISSN 1831-9165

doi:10.2860/39401

QC-AH-10-001-SL-C

Skupna zunanja in varnostna politika

www.consilium.europa.eu
www.eeas.europa.eu

